

مۇندەرىجە

- ئاپا، يېنىڭدا مەن بار ----- ئايزۆھرە ئابدۇمىجىت (سۈزۈكئاي) (1)
- ئاچچىق تەقدىر ----- ئەقىدە (16)
- مىس چۆگۈن ----- ئىبراھىم مەمەتئەيسا (ئارسلان) (45)
- چىقىر تاش ----- ئارقۇ (48)

ئېلىكتاپ قىلىپ تۈزگۈچى : ئاتىگۈل ئەخەت (نازىپەرى)

ئىلىكتاپ تۈزۈشكە يىتەكلىگۈچى ئورۇن : ياخشىلار مۇنبىرى

ئاپا، مەن يېنىڭدا بار

ئايزۆھرە ئابدۇمىجىت (سۈزۈك ئاي)

ئەلەكەن مۇنەرىدىن سۈزۈك ئاي يازمىسى

تۆتىنجى سائەتلىك دەرسنىڭ تېزراق توشۇشنى تۆت كۆزۈم بىلەن كۈتتۈم. قول سائىتىمگە يېنىش - يېنىشلاپ قانچە قېتىم قارىغانلىقىمنى بىلمەيمەن. ئاخىرى ۋاقىت توشۇپ قوڭغۇراقنىڭ يېقىملىق جىرىڭلاشلىرى مېنى بۆلەكچىلا خۇشال قىلىۋەتكەندى. ئەمما ئوقۇتقۇچىمىزنىڭ سۆزى تېخىچە تۈگمەيۋاتاتتى. ئىچىم تىتىلداپ، لەۋلىرىمنى بوشقىنە چىشلىگىنىمچە پۇتلىرىمنى يەرگە بوشقىنە تاقىلدىتىپ تەقەززا بىلەن ئولتۇرماقتا ئىدىم. پۈتكۈل ئەس - يادىم ئۆيدە يېتىپ قالغان پالەچ ئاپامدا ئىدى. مۇئەللىمنىڭ «دەرستىن چۈشۈڭلار!» دېگەن بۇيرىقىنى ئاڭلاش بىلەن تەڭ ماتىرىياللىرىمنى تىزدىن يىغۇشتۇرۇپ سىنىپتىن ئۇچقانداك چىقىپ، پەلەمپەينى ئىككى - ئۈچتىن ئاتلاپ ھەش - پەش دىگۈچە ۋېلىسىپىت توختىتىش ئورنىغا كەلدىم. ئېسىمگە ۋېلىسىپىتىمنى تۈنۈگۈن كەچ رىمۇنتخانىغا ئاپىرىپ قويغىنىم دەرىۋ يادىمغا كەلدى. ھۇشۇمنى يىغىپ قەدەملىرىمنى تېز - تېز ئېلىپ ئۆيگە يول ئالدىم. ئىچىمدە: «ئەمدى ۋېلىسىپىتىمنى ئاياپ مىنىمەن» دېگەنلەرنى ئويلاپ مېڭىپ، تويۇقسىز دادامنى غىل - پال كۆزۈمگە چېلىقتۇرۇپ قالدۇم. ئېگىز بويلۇق، قاملاشقان، قوڭۇر، دولقۇنسىمان بۇدرە چاچلىرىنى يارشىملىق قىلىپ رەتلىك تارۋالغان، ئۈستىدىكى كاستۇم - بۇرۇلكا بەستىلىك قامىتىگە

ئۆزگىچە ھۆسن قوشۇپ تۇرىدىغان بۇ كىشى دەل مېنىڭ دادام ئىدى .
 كۆڭلۈمدە ئۇنىڭغا نەپرەت بولسىمۇ ، ئۇ يەنىلا مېنىڭ دادامدە . كۆز ئالدىم
 بىردىنلا يورۇپ كەتتى . ئۇنىڭ ئىسمىنى چاقىرماقچى بولىدىم - يۇ ، ئىككى
 بالىنىڭ ئۇنىڭ ئالدىغا «دادا !» دەپ يۈگۈرۈپ كېلىپ ، يۈز كۆزلىرىگە سۆيۈپ
 ئەركىلەشلىرى ، يېنىدىكى سېرىق بۇدرە چاچلىق ، يۈزلىرىدىن گىرىم
 تۆكۈلۈپ تۇرىدىغان ئايالنىڭ دادامغا ئەركىلىگىنىچە "ماشىنىغا
 چىقايلى" دەپ ئىما قىلىشلىرىنى كۆرۈپ بىردىنلا ئۇنى چاقىرىشتىن توختاپ
 قالدىم . دادام ۋە ئۇنىڭ ھازىرقى ئايالى ، ئىككى بالىسى خۇددى كۆردۈڭمۇ سەن
 پىيادە ماڭساڭ بىز ماشىنىدا ماڭىمىز دېگەندەك قىلىپ ، ماشىنىغا چىقتى .
 ماشىنا غۇيۇلداپ ئەتراپقا توپا چاڭلارنى توزۇتقىنىچە كېتىپ قالدى . دادامغا
 بولغان نەپرەتلەر قايىقلاردىندۇر يۈرىكىمگە كەلگۈندەك باستۇرۇپ كېلىپ
 سەزگۈلىرىمگە ئاچچىق ھېسلا رى سىڭدۈرۈۋەتتى . كۆز چاناقلىرىمدا شەبنەم
 تامچىلىرىدەك لىغىلداپ قالغان ياشلىرىمنى سۈرۈتكىنىمچە ھېچنېمىگە
 قارىماي ئۆيگە جېنىمنىڭ بارىچە يۈگۈردۈم . ئۆيگە كەلگەندىم ، ھاسىراپ -
 ھۆمۈدەپ ، ئۆپكەم چىقىپ كېتىدىغاندەكلا قاتتىق يۆتىلىپ كەتتىم .
 ھويلىدىكى سۇ جۈمىكىنى ئېچىپ مۇزدەك سۇ بىلەن يۈز - كۆزلىرىمنى يۇيۇپ
 ، كۆكرىكىمنى تولدۇرۇپ ئېغىر بىرنى تىنىدىم - دە ، ئۆيگە كىردىم . ئىشكىنى
 ئېچىپلا تۇرغان جايىمدا قاققان قوزۇقتەك تۇرۇپلا قالدىم . ئاپامنىڭ پۇتىدىن
 ئاستا - ئاستا سىرغىپ چىقىۋاتقان قىپقىزىل قان ، ئۇنىڭ ئوڭدىسىغا ياتقان
 بىچارە تۇرقى ، يەردىكى چېچىلىپ كەتكەن كۆكتاتلار ، قان يۇقى پىچاق ماڭا
 نېمە ئىش بولغانلىقىنى بىر - بىرلەپ سۆزلىمەكتە ئىدى . ئۇنىڭ مۇردىدىن
 پەرىقلىنىپ تۇرىدىغان نۇرسىز كۆزلىرى مېنى كۆرۈش بىلەن تەڭ غۇۋا

مانانلاشتى. ئاپامنى يۆلەپ پۇتىنى تاڭغاچ : « جېنىم ئاپا، مۇشۇنىڭ بىلەن نەچچە قېتىم بولدى. بۇنداق قىلما بولامدۇ! تاماقنى ئۆزۈم ئىتىمەن، ئەتىگەن كۆكتاتلارنى ئاقلاپ توغراشقا ئۈلگۈرمەي مەكتەپكە كېتىپ قالغان، مانا ئوبدان توغراپسەن» دېدىم ئۇنىڭغا دوق قىلىپ. ئەزەلدىن جىمغۇر ئاپام خۇددى گۇناھىغا توۋا قىلغاندەك سۈكۈت قىلىپ نەمدەلگەن كۆزلىرىنى چىڭىدە يۇمۇپ ياتاتتى. ئۇنىڭ بۇ تۇرقىغا قاراپ ئىچىم ئاغىرىدى. ئۆيىدىكى قالايىمقانچىلىقنى بىر قۇر رەتلەپ قويۇپ يەنە تاماق ئىتىشكە كىرىشپ كەتتىم.

مەن ئېسىمنى بىلىسەم ئاپام ئىنتايىن كەم سۆز، ئېغىر بېسىق يۇۋاش ئايال ئىكەن. ئۇ ئۈنچە چىرايلىق بولمىسىمۇ تۇرمۇشتىكى پاكىزلىقى، چېۋەرلىكى، تەرتىپلىكى بىلەن ھەممەيلەننى قايىل قىلاتتى. ئۇ ئائىلە ئىشلىرىنى كىشىگە يارىغۇدەك قىلىپ باشقىلارنى سۈيۈندۈرسە، ئىدارىدە ئەستايىدىل، بىجاندلىق بىلەن خىزمەت قىلغاچقا ئىدارە رەھبەرلىرى، ۋە خىزمەتداشلىرىنىڭ ھۆرمىتىگە ئېرىشكەن ئىكەن. ئۇ ھەرگىز خىزمەتنى دەپ ئۆي ئىشلىرىنى، ئۆيىنى دەپ ئىدارىنىڭ ئىشلىرىنى پەقەتلا ئاقىستىپ قويمايتتى. داداممۇ مەلۇم ئىدارىنىڭ كادىرلار بۆلىمىنىڭ باشلىقى بولۇپ ئىنتايىن كىلىشكەن، سالاپەتلىك ئىدى. ئۇ ئاپامنىڭ ئەكسىچە شوخ، گەپتان بولۇپ سىرتتىكى تۈگمەس ئولتۇرۇشلىرى ئۇنى كېچە كېچىلەپ ئۆيگە كىرمەسلىككە مەجبۇر قىلاتتى. بىراق مەن ئاپامنىڭ ئۇرۇق - تۇغقان، قوشنا - قۇلۇملارنىڭ نوي - تۈكۈن چايلىرىغا بېرىپ كەچ قالغىنىنى ئەزەلدىن بىلمەيتىم. دادام سىرتتا ئويناپ ئۆيگە كەچ كەلسىمۇ ياكى كېچە كېچىلەپ ئۆيگە كەلمىسىمۇ ئۆيدە بولغان كۈنلىرى ئىككى ۋاق كىيىم

ئالماشتۇرۇپ چىقىپ كىتىشلىرىگە ھەرگىزمۇ چىش يېرىپ بىر نېمە دېمەيتى. بۇنى ئۇ ئۆزىنىڭ مۇقەددەس بۇرچى دەپلا بىلەتتى. بەزىدە ئۇخلىيالمى ئاپامنىڭ يېنىمدا يوق ئىكەنلىكىدىن ئەنسىرەپ ئەتراپقا قارىسام ئۇ بىركۈنى ئاشخانىنى ، بىر كۈنى تازلىق ئۆيىنى ئەستايىدىللىق بىلەن تازلاۋاتقانلىقىنى كۆرەتتىم. ئاپام ئەنە شۇنداق پاكىز ئايال ئىدى. قوشنىلارنىڭ، ئۇرۇق - تۇغقانلارنىڭ ئۇنى ماختاپ « ئاتىكەم بەك پاكىز جىمۇ ، ئۆيگە كىرسە ئادەم مېھمانخانغا كىرگەندەك بولۇپ قالىدۇ. ئۆيدىن قىل تاپقۇسىز چېچەن چوكان » دەپ تەرىپلەشلىرىنى ئاڭلاپ تۇراتتىم. ئاپام ھەقىقەتەنمۇ پاكىز ئايال ئىدى، ئۇ بىر ئائىلىدە ئەركىشنىڭ قىلىدىغان ئىشلىرىنىمۇ ئۆز ئۈستىگە ئالغان ئىدى. مەسىلەن: توك يولىنى، يۇندا يوللىرىنى رىمۇنت قىلىش. لامپۇچكا ئالماشتۇرۇش، گاز ئالماشتۇرۇش دېگەندەك ئىشلارنىڭ ھەممىسىنى ئاپام قىلاتتى. ھەتتا مۇشۇ كەمگىچە دادامنىڭ ، مېنىڭ ئاتا - ئانىلار يىغىنىغا قاتنىشىپ باققىنىنى بىلمەيمەن. ئۇ ئەنە شۇنداق ئىشلارنى قىلىپ بىر ئائىلىدە ئەركىك ھەم ئاياللىق بۇرچىنى ئادا قىلىۋاتاتتى. ئاپامنىڭ ئەنە شۇنداق پاكىزلىقى ئىشلارغا ئۆزىنى بەك ئۇرۇپ كىتىشى سەۋەبىدىن پۇتى ئاغرىيدىغان بولۇپ قالغان ئىدى. شۇنداق ئاغرىپ كەتسىمۇ ئۇ يۇقارقىدەك ئىشلارنى قىلىشتىن ئۆزىنى توختاتمىدى. بەزىدە ئۇنىڭ ئاغرىق ئازابىغا چىداپ ، لەۋلىرىنى چىشلەپ قانتىۋەتكەنلىكىنى يەنە بەزىدە پىشانىسىدىن مۇنچاق - مۇنچاق تەرنىڭ چىقىپ كەتكەنلىكىنى كۆرۈپ قالاتتىم. ئۇنىڭغا ئىچىم ئاغرىپ پۇتلىرىنى تۇتۇپ كېتەتتىم. ئاپام ئەشۇنداق ئىچىنىشلىق نالە قىلىپ ئاغرىق پۇتىنى سىلاپ ئولتۇرغىنىدا دادام قايسى ئولتۇرۇش ياكى قايسى بىر

سورۇندا ئىكەنلىكى بىزگە نامەلۇم ئىدى. كۈنلەر ئەنە شۇنداق ئۆتۈپ كەتتى. دادام ھە دىسلا ئۆيگە كىرمەيدىغان، ئاپامنى يوقۇلاڭ بىر ئىشلارنى دەپ ئۇرۇپ تىللايدىغان بولىۋالدى. مەن بۇ چاغدا نىمە قىلارمىنى بىلمەي، بىر بۇلۇڭدا لاغىلداپ جىممىدە ئولتۇرۇپ كېتەتتىم. ھەممىگە چىداشلىق ئاپام بۇنىڭغىمۇ چىددى. دادامنىڭ دوق قىلىشلىرىغا، سىلكىشەپ سەت ۋارقىراپ تىللاشلىرىغا، قول كۆتۈرۈپ ئۇرۇشلىرىغا كۆنۈپ قالغاندەك قارشىلىقسىز يىغلامسىراپ تۇراتتى. بىر كۈنى ئۆيگە دادام قاتتىق مەست ھالەتتە قايتىپ كەلدى، ئۇ ئۆيگە كىرىپلا مېھمانخانا ئۆيدىكى گېلەم ئۈستىگە ياندۇرۇۋەتتى. ئىچىدىكى ئۆيدە يوتقاننى بېشىمغا چۈڭكەپ جىمجىت يېتىۋالدىم. ئاپام ئۇنى ئاستا يۆلەپ كىرىسلوفا ئولتۇرغۇزۇپ، كىرىملىرىنى ئالماشتۇرۇپ بولۇپ گېلەمنى تازلاشقا باشلىدى. دادام بۇ چاغدا ئۇنى يوغان ئايىقى بىلەن بىرنى تەپتى - دە

- ھەي لامزەللە، مۆرىمەس كالا. نەرىڭ ئادەم سىنىڭ ھەي، ئىش قىلساڭلا ھېسابما. يا چىرايىڭ يوق يا چىرايلىق ناز كەرەشمىڭ يوق. يا ئادەمنىڭ كۆڭلىنى ئېلىشنى بىلمىگەن. ئىست سەن بىلەن ئۆتكەن ئۆمرۈم، نىنى سەتەڭ تۇمۇچۇقتەك قىزلارنى ئالماي ساڭا يۇلۇققىنىم. ۋاي تەتۈر پىشانەم.... دادام گېپىنى دەپ بولۇپلا ئۇيقۇغا كەتتى، ئارىدىن نەچچە كۈن ئۆتكەندىن كىيىن دادام يەنە مەست ھالدا ئۆيگە كىلىپ ئاپامنى قاتتىق ئۇرۇۋەتتى. مەن ئارىغا چۈشۈپ يىغلاپ تۇرۇپ دادامنىڭ پۇتىغا ئېسىلىۋالغاندىلا دادامنىڭ مۇشت - تىپىكلىرى ئاپامغا تىگىشتىن توختىدى. ئاپام بىلەن ئىككىمىز بىر بىرىمىزگە ئېسىلىشىپ يىغلايتۇق. مەن ئاپامنىڭ يېشىنى سۈرتەتتىم، ئۇنىڭ يېڭىلا ئىشىشىپ

قىزارغان جايلىرىنى ئاستا سىلايتىم... ئۇ بۇقۇلدىغىنىچە ماڭا ئېسىلىپ
ئۆزۈندىن ئۆزۈنغا يىغلاپ كېتەتتى.

ئەنە شۇ كۈندىن باشلاپ دادامنىڭ كۆڭلى بۇ ئائىلىدىن بۆلەكچىلا سوۋۇشقا
باشلىدى ھەپتە - ھەپتىلەپ ئۆيگە كىرمەيتتى، ئۆيگە كەلسە ئاپامنى يوقۇلاڭ
ئىشلارنى باھانە قىلىپ ئۇراتتى. ئەنە شۇ كۈنلەردە ئاپامنىڭ پۇتى تولا ئاغرىپ
دوختۇرخانىدا يېتىپ قالدى. ئەمما دادام دوختۇرخانىغا يولايۇ قويىمىدى.
تېلفۇن قىلساق « مەن ئالدىراش » دەپ تېلفۇننى قويۇۋېتەتتى ياكى
ئالمايتتى. دوستۇرلار ئاپامغا رىماتىزىم كىسلىسى دەپ دىئاگنوز قويدى. ئاپام
دوختۇرخانىدا ھەپتە يېتىپ قالدى، ئىشقىمۇ بارالمىدى. كېسلىسى سەل
ياخشىلىنىپ دوختۇرخانىدىن يېنىپ چىقىپ، ماڭا تېخىمۇ كۆيىنىدىغان ،
خىزمەتكە ئۆزىنى بەكرەك ئۇرىدىغان بولىۋالدى. بەلكىم ئائىلىدىن كۆڭلى سۇ
ئىچمىگەندىن كىيىن بالا، خىزمەتتىن بولسىمۇ كۆڭلىگە تەسەللى تاپاي دەپ
ئويلىغان بولسا كېرەك. دادام بىر كۈنى تويۇقسىز ئۆيگە قايتىپ كەلدى. ئۇ
تۈزۈك گەپ قىلماي، ئۈستەلگە نەچچە مىڭ يۈەننى شاققىدە تاشلاپ:

- مېنى قارىمىدى دەپ خەققە دەپ يۈرمە. مانا بۇ پۇلنى خەجلەپ تۇر. دەپلا
چامادانغا كىيىملىرىنى قاچىلاپ چىقىپ كەتتى. ئۇ ئىشكتىن چىقىش
ئالدىدا ئاپام لەۋلىرىنى ياپراقتەك تىترىتىپ قورۇق باسقان ئاجىز قوللىرىنى
دادامنىڭ چاپىنىنىڭ پىشىگە سوزغان ھالدا :

- ئەمدى بۇ ئۆيگە قايتىپ كەلمەمسىز؟ ئەجىبا بىر بالىمىزنىڭ بولسىمۇ
يۈزىنى قىلىپ ئۆيىنى تۇتۇپ قالساق بولمامدۇ؟ كۆڭلىڭىز مەندىن شۇنچە
سۇۋۇپ كەتتىمۇ؟ - دېدى. ئۇنىڭ ئاۋازى يىغا ئارلاش بوغۇق ۋە ھەسرەتلىك
ئىدى. مەڭزىدە سۈزۈك ياش تامچىللىرى توختىماي دومۇلايتتى. دادام

ئاپامنىڭ يېنىلىشلىرىغا سورغان سۇئاللىرىغا جاۋابىز ھالدا ئۇنىڭ قوللىرىنى چاپىنىدىن قاتتىق سىلكىۋېتىپ ئىشكىنى غەزەپ بىلەن ياپقىنىچە چىقىپ كەتتى. دادام كەتكەندىن كىيىن ئاپام ئۇزۇنغىچە يىغلىدى. ئۇ خىيالچان كۆزلىرىنى بىر نوقتىغا تىكىپ ئولتۇراتتى. ئۇ بەلكىم پۈتكۈل مۇھەببىتىمنى، بارلىقىمنى بىرىپ مۇشۇ ئائىلە ئۈچۈن پىدا قىلغىنىمنىڭ، كۈچۈمنىڭ يېتىشىچە ئۇنىڭغا سادىقلىق بىلەن خىزمەت قىلغىنىمنىڭ جاۋابى مۇشۇمۇ؟ دەپ ئويلاۋاتقاندۇ. بىر كۈنى مەكتەپتىن ئۆيگە قايتىپ كىتىۋاتسام مەكتەپنىڭ يېنىدىكى كىچىك باغچىدا دادام بىر ئايال بىلەن قولتۇقلىشىپ كېلىۋاتاتتى. دادام ئۇ ئايالنىڭ نازلىق ئەركىلەشلىرىگە مەپتۇن بولۇپ ھەۋەسلىنىپ ئۇنىڭ سۆزلىرىنى ئىنتايىن كۆڭۈل قويۇپ ئاڭلىماقتا ئىدى. دادام يىراقتىن مېنى تونۇپ قالدۇم ياكى خەقنىڭ كۆرۈپ قېلىشىدىن ئەنسىردىمۇ نېمىدىندۇر ھۇدۇققىنىچە ماشىنا توسۇپ كېتىپ قالدى. ئۆيگە شۇنداق روھسىز ھالەتتە قايتىپ كەلدىم. ئاپام دادامنىڭ كۆيىنىكىنى قۇچاقلىغۇنچە يىغلاپ ئولتۇراتتى. ئۇ مېنى كۆرۈپ سەل ئۆزىنى ئوڭشىۋالدى. بەلكىم شۇ چاغدا كىچىك بولسام كېرەك. ئاپامدىن گەپ يۈشۈرمايلا :

- ئاپا ، دادام بىر خوتۇن بىلەن ئايلىنىپ يۈرۈيدۇ، مېنى كۆرۈپ ماشىنا توسۇپ كىتىپ قېلىشتى، دېسەم. ئاپام سۆزۈمنى ئاڭلاپ لەۋلىرىنى بوشقىنىچە چىشلەپ قويدى - دە. ھېچقانداق ئىپادىسىزلا:

- بەلكىم خىزمەتدېشىدۇر، دادىڭىزنىڭ تونۇشلىرى بەكمۇ كۆپ. ئارتۇق ئويلىماڭ - ھە!

ئاپام دادامنى ئاقلاۋاتاتتى. بەلكىم ئۇ بۇ رېئاللىقنى كۆڭلىدە تەن ئالغان

بولسىمۇ ماڭا بۇ ئازابنى ئاشكارلىغۇسى كەلمىگەندۇ . ئۇ بەلكىم دادامنىڭ قەلبىمدىكى ئوبرازغا دەز كېتىشىدىن ئەنسىرەيدىغاندۇ. ئۇنىڭ تا بۈگۈنگىچە دادمىنىڭ ئۆزىگە قىلغانلىرىغا زارلىنىپ ، ماڭا داتلاپ باققىنىنى ئاڭلاپ باقمىغان ئىدىم.

ئانا، ئەشۇنداق ئۇلۇغ ئىنسان . ئۇ بارچە ئازابنى ئۆزىگە قالدۇرۇپ، بارچە خاتالىقنى كەچۈرۈپتەلەيدىغان، ئۆز يولدىشىنىڭ خاتالىق سادىر قىلغانلىقىنى بىلىپ تۇرسىمۇ ئۇلارنى قەستەن ئاقلاشقا يارالغاندەك، ئازابىنى يۈشۈرۈپ باشقىلارغا ئاشكارلىغۇسى كەلمەيدۇ.

دادام توغۇرلۇق سۆز چۆچەكلەر چىقىشقا باشلىدى، ئاپامنىڭ يېقىن دوستلىرى ئۆيىمىزگە كىلىپ ئاپامغا سىرتتىكى ناتوغرا قىلمىشلىرىدىن زارلاشقا باشلىدى.

- جېنىم دوستۇم، قاچانغىچە سۈكۈت قىلىپ جىممىدە يېتىۋىرسەن دەيمەن . قارا ، ئۇنىڭ تاپقىنى كۈچىدا قالغان بۇزۇق ئىكەن، نەچچە ئائىلىنى بۇزۇپ قارغىشقا قالغان بىر نېمە ئىكەن. بىر بالىسى بار دەپ ئاڭلىدىم ئېرىڭ قانداق بولۇپ مۇشۇنداق بىر نېمىنى تاپقاندۇ؟ دەيمەن، بۇ گەپكە ئۇلاپلا ئاپامنىڭ يەنە بىر دوستى :

-بۇنداق ياۋاشلىق قىلما. كۈچۈڭ يەتمىسە مانا بىز بار . بىر كېلىشكەن ئەرنى ھېلىقى پاسكىننىڭ قۇچىقىغا تاشلاپ بېرەمسەن. ئۆزۈڭنى ئويلەمسىڭمۇ ماۋۇ قىزىڭنى ئويلا . شۇنداق پاكىز ئىشچان ئايال ئىدىڭ، نەرىڭ يارىماي قالدىكىنتاڭ ؟ ئازىراق گەپدان، شوخ بولغان بولساڭ ئۇمۇ تالاغا قاراپ يۈرمەيتتى. لېكىن «قان بىلەن كىرگەن خۇي، جان بىلەن چىقار» دەپ مەجەزىڭ ئەزەلدىن شۇنداق تۇرسا، شۇنداق مېھرىبانلىق بىلەن

كۆپىنچىلىرىنىڭ ، خىزمىتىنى قىلىشلىرىنىڭ تەسىرلەندۈرەلمەپتۇ. ئۇ ھاياتىنى توۋا... سەۋىر قىل ئەمەس سۈكۈت قىلما !!!!

ئۇلار شۇنداق گەپلەرنى قىلىشىپ بولۇپ كېتىپ قېلىشتى ، بىچارە ئاپام يەنە سۈكۈت قىلىپ دەردىنى ئىچىگە يۇتۇپ كۈندىن - كۈنگە ئۇرۇقلاپ كېتىۋاتاتتى. ئۇنىڭ پۇتى تولا ئاغرىپ ئاخىرى ماڭالماس بولۇپ قالدى. ئەھۋالى كۈندىن - كۈنگە ئېغىرلاشقان كۈنلەرنىڭ بىرىدە دادام ئاپامدىن مەجبۇرى ئاجرىشىپ ، ئۆيىنى بىزگە قالدۇرۇپ كەتتى. دادامنىڭ بۇ قېتىمقى چىقىپ كېتىشى بۇرۇنقىغا پەقەتلا ئوخشىمايتتى. ئۇ ئەمدى بۇ ئائىلىگە تەۋە ئەمەس. ئۇ باشقا بىر ئايالنىڭ يولدىشىغا ئۆزىگە تەۋە ئەمەس بىر بالىنىڭ دادىسىغا ئايلىنىدۇ. ئاپام بۇ زەربىلەرگە بەرداشلىق بىرەلمەي ، پالەچ بولۇپ ئورۇن تۇتۇپ يېتىپ قالدى. ئىدارىدىن ئاپامنى كىسەللىك سەۋەبىدىن پىنسىيەگە چىقاردى. شۇ كۈنلەردە ئىنتايىن قىيىن ئەھۋالدا قالدۇق. ئاپام بۇ يۇرۇتقا باشقا يۇرۇتتىن توي قىلىپ كەلگەن بولغاچقا ، بۇ شەھەردە بىرمۇ ئۇرۇق - تۇغقىنى يوق ئىدى. ئاپام يالغۇز بالا بولغاچقا ، يۇرۇتتىمۇ تۈزۈك ئۇرۇق - تۇققىنى يوق ئىدى. ئاتا - ئانىسىمۇ بالدۇرلا تۈگەپ كەتكەچكە بۇنداق ئېغىر كۈننى ئۆتكۈزۈش بىزگە بەكمۇ قىيىن توختىدى. ھېلىمۇ چوڭ ئۆيدىكى چوڭلار (دادامنىڭ ئاپىسى ، دادىسى) دادامنىڭ ئاپامدىن ئاجرىشىپ كەتكىنىنى بىلگەندىن كىيىن ، ئاپامدەك مېھرىبان ، ئىشچان كېلىنىدىن ئايرىلىپ قالغانلىقىدىن ۋە دادامنىڭ بۇنداق ئېغىر ئەھۋالدا ئاپامنى تاشلىۋەتكىنىدىن تولىمۇ ئۆكۈندى. شۇنداق قىلىپ دادام پالەچ ئاپامنى ۋە مەندەك نارسىدە قىزىنى تاشلاپ باغچىدىكى ھېلىقى نايناق چوكان بىلەن توي قىلدى. تويغا دادامنىڭ ئۇرۇق - تۇغقانلىرى نارازى بولغاچقا

ھېچقايسى بارماي، ئاپامغا تەسەللى بىرىپ ئۇنى يوقلاپ كەلگەن ئىدى. ئاپامدەك رايىش، مېھرىبان ئايالنى تاشلاپ كۈچىدىكى بىر خۇتۇننى ئالغىنىدىن ئۇلار قانداقمۇ رازى بولسۇن. دادام توي قىلغاندىن كېيىن ئۇنىڭ كەينىدىن «ئەسەت پالەچ ئايالنى، قىزىنى تاشلىۋەتتى، ئەسەتنى ئەسەت قىلغان ئاتىكەم ئىدى. شۇنداق پاكىز چوكاندىن تېنىپ نەدىكى بىرىنمىنى ئالدى» دېگەندەك گەپلەر چىقىپ كەتتى. ئەمما دادام ئۇنداق گەپلەرگە ئانچە پسەنت قىلمايتتى. ئاپامنىڭ ئازغىنە مۇئاشى بىلەن ئۇنىڭ داۋالاش ھەققىنى تۆلەش ۋە مېنىڭ ئوقۇش ھەققىم، تۇرمۇش بىزنى قىيىنلاشتۇرغان ئىدى. ئەسلىدە ئولتۇرغان قەۋەت ئۆيىمىزنى سېتىۋېتىپ ئىككى ئېغىزلىق ئادەتتىكى ئۆيدىن بىرنى ئىجارە ئېلىپ ئولتۇرۇشقا مەجبۇر بولدۇق. دادام گويىا ئۆز مەسئۇلىيىتىنى ئۈنۈتمىغاندەك پات - پات كىلىپ سەي - كۆكتات، گۆش ۋە ئازغىنە پۇل بىرىپ قۇيۇپلا كېتىپ قالاتتى. ئارىدىن نەچچە يىل ئۆتتى. مەنمۇ خېلى چوڭ بولدۇم. چوڭ بولغانسىرى دادىغا تېخىمۇ مۇھتاج بولۇۋاتقانلىقىمنى ھىس قىلدىم. بىراق مەن دادامغا مۇھتاج بولغانسىرى ئۇنىڭدىن شۇنچە نەپرەتلىنەتتىم، ئۇ ھىسابتا ئاللا قاچان ئىككى بالىغا دادا بولۇپ بولغان ئىدى. ئاپامنى كېسىلى كۈندىن - كۈنگە ئېغىرلاپ بەل قوشۇلۇپ تۆۋەنكى بەدەن پۈتۈنلەي پالەچ بولۇپ قالدى. كۈنلەر شۇنداق قىيىن ئەھۋالدا ئۆتۈپ كېتىۋاتاتتى. بىر كۈنلەردە دادامنى تولا خىيال قىلىۋېرىپ ئۇنىڭ قايتا بىز بىلەن جەم بولىشىنى، بىچارە ئاپامنىڭ ساقىيىپ كېتىشىنى ئۈمىد قىلىپ ئۈمىدلىرىم خۇددى رىئاللىققا ئايلىنىپ قالىدىغاندەك ھىس قىلاتتىم. بىر كۈنى كىچىسى دەرىسلىرىمنى تەكرار قىلىپ ياتاي دەپ ئاپامنىڭ يېنىغا كەلسەم ئۇ بىرخىل

جانلىنىپ قالغاندەك بولۇپ قاپتۇ. ئۇزاقتىن بېرى ئۇنىڭ بۇنداق ھالىتىنى كۆرمىگەچكە خۇشاللىنىپ :

- ئاپا، تېخىچە ئۇخلىماي نېمانداق روھلىنىپ كەتتىڭ؟ - دەپ سورىدىم. ئۇنى مېنى يېنىغا ئولتۇرۇشقا دەۋەت قىلدى. ئۇنىڭ قېشىغا كىلىپ ئولتۇرۇپ ئۇنىڭ سۆزىگە قۇلاق سالىدىم .

- قىزىم، ساڭا يۈك بولۇپ قالدۇم. ساڭا يۈز كېلەلمەيمەن، ساڭا ياخشى ئوقۇش پۇرسىتىنى يارتىپ بىرەلمىدىم جېنىم بالام. ئۇ كۆزلىرىگە ياش ئالدى، مەنمۇ ئۆزۈمنى ئاران تۇتۇۋېلىپ :

- ۋاي ۋاي ئاپا، بولدى يىغلىما. مېنىمۇ پەپىلەپ كۆز قارچۇقۇڭدەك ئاسىراپ مىڭ بىر جاپادا چوڭ قىلغان بولغۇيتۇڭ. بۇ مېنىڭ بۇرچۇم، ھەرگىز بۇنداق دېمە بولامدۇ؟

- جېنىم قىزىم، چوڭ بوپسەن. سەندىن بەك ئەنسىرەيمەن. ناۋادا، بىر كۈنى تويۇقسىز.... ئۇنىڭ لەۋلىرىنى قولۇم بىلەن تۇتۇۋالدىم. يۈرىگىم جىغىغىدە قىلىپ قالدى، چۈنكى ئۇنىڭ لەۋلىرى مۇزلاپ كۆكرىپ كەتكەن ئىدى. ئۇ ئۇلۇغ كىچىك تىنىپ قويدى - دە سۆزىنى داۋاملاشتۇردى:

- كۆزۈمنىڭ نۇرى جېنىم قوزام، سەندىن ئۆتىنەي داداڭدىن نەپرەتلەنمە. ئۇنى بىزنى تاشلىۋەتتى دەپ ئاغرىنما، بولامدۇ؟ - ئاپام ماڭا توختىماي يېلىنىۋاتاتتى، ئۇ كۆڭلىدە دادامنى ئاللاقاچان كەچۈرۋەتكەن ئىدى. بۇ ئاپامنىڭ ئاخىرقى ئۆتۈنىشى ئىدى. بېشىمنى لىڭشىتىپ ماقۇللۇق بىلدۈردۈم. بىراق كۆڭلۈمدە دادامنى ھەرگىز كەچۈرۋەتمەيتتىم، ئاپامنىڭ يېنىغا كىرىپ ياتتىم. ئۇنىڭ پۇتى مۇزلاپ كەتكەن ئىدى، ئۇنىڭ قولىنى تۇتۇپ تۇرۇپ :

- ئاپا ، بىردەم ئارام ئېلىۋال . بەك چارچاپ كەتتىڭ ، يېنىڭدا مەن بار . دېدىم .
- دە ئۇنىڭ سوۋۇشقا باشلىغان يۈركىگە بېشىمنى قويۇپ خىيال دۇنياسىغا
غەرىق بولدۇم .

« بىچارە ئاپا ، دادام سېنى ، مېنى تاشلىۋەتتى . بىراق مەن ھەرگىز سېنى
تاشلىۋەتمەيمەن . ھەرقانچە جاپادا قالساممۇ سېنى چۇقۇم داۋاليتىپ
ساقايتىمەن . مەندىن خاتىرجەم بول ! مەن ئەمدى چوڭ بولدۇم . پۈتۈن
دۇنيادىكى بىچارە ئانىلارغا ، سەندەك مېھرىبان ، ئىشچان ئانىلارغا پەرىشتە
ھەمراھ بولسۇن . سىلەرنى قوغدىسۇن . سەن دادامنى كەچۈرۋەتتىڭ ئەمما مەن
كەچۈرەلمەيمەن ، مەن پۈتۈن دۇنيادىكى دادامدەك دادىلىق مەجبۇرىيىتىنى ۋە
ئەرلىك مەسئۇلىيەتنى ئۈنتۈغان روھى مەجرۇھ دادىلارنى ، بالىلىرىغا
دادىلىق مېھىر-مۇھەببەتنى ، ئۆز ئايالىغا ساداقەت ئۇرقىنى چاچالمىغان
ۋاپاسىز ئەرلەرنى بىر ئۆمۈر كەچۈرەلمەيمەن . » ئاپامنى قۇچاقلىغىنىمچە
ئۇخلاپ قاپتىمەن .

چۈشۈم بۇزۇلۇپ كېچىچە ئاپامنى چۈشەپ ئويغۇنۇپ كەتكەن ئىدىم ، تىمتاس
ئۆي ئىچىدە بىرخىل يالغۇزلۇق ھۆكۈم سۈرەتتى . كۆزلىرىمنى يوغان ئېچىپ
ئاپامغا قارىدىم ، غۇۋا ئاي نۇرى ئۆي ئىچىنى يۇرتىپ تۇراتتى . ئۇنى ئاستا
مىدىرلىتىپ :

- ئاپا ! دەپ چاقىردىم . بىراق چاقىرىشىم جاۋاپسىز قالدى ، ئۇنىڭ پۈتۈن
ئەزايى مۇزلاپ كەتكەن بولۇپ ئۈنتۈنسىز ھالدا جىممىدە ياتاتتى . جان
ئاچچىقىدا لەۋلىرىنى چىڭ چىشلىۋالغان بولۇپ ، بۇ دۇنياغا بولۇپمۇ ماڭا
قىيىمىغاندەك كۆزلىرى ئوچۇق ئىدى . ئۆزۈمنى تۇتۇۋالالماي جېنىمنىڭ
بارىچە « ئاپا !!! . . . » دەپ يىغلىغىنىمچە ۋارقىردىم . قوشنىلار نالەمنى

ئاڭلىغان بولسا كېرەك نېمىش بولغاندۇ دەپ قايىقلاردىندۇر پەيدا بولشتى. . .

جىمجىت قەبىرلەر دۇنياسىغا سەھەردىلا يەنە بىر قەبرە قوشۇلدى، نەچچە سائەتنىڭ ئالدىدا ئۇنىڭ بىلەن بىرگە ئىدىم. مانا ھازىرچۇ؟ ئاپام قارا تۇپراق ئىچىگە كىرىپ كەتتى. تولا يىغلاپ قىزىپ كەتكەن كۆزلىرىمنى ئەتراپقا تىكتىم. دادام بىر چەتتە خۇددى گۇناھكار دەك قول باغلاپ تۇراتتى. توغرا، ئۇ بىچارە ئاپام ئالدىدا مەندەك قىزى ئالدىدا گۇناھكار ئىدى. ۋىجدانىم ئۇنى توختىماي ئەيىپلىمەكتە، نەپرەت ياغدۇرماقتا ئىدى. ئادەم توپى ئارىسىدىن «نېمە دىگەن ياخشى ئۆلۈم-ھە. ئاللاھقا يېقىن بەندە جۈمە كۈنى قازا تاپىدۇ، ئۇنىڭ ئۈستىگە بۈگۈن يامغۇر ياغدى. بۇ مەزلۇم بەكمۇ ياۋاش، ئىشچان ئايال ئىدى.» دېگەندەك تەرىپلەشلەر قۇلاق تۇۋىمدا ياڭرىشقا باشلىدى. . .

جامائەت تاراپ كەتتى، پەقەت مەنلا باشقىلارنىڭ كېتەيلى دىگىنىگە ئۇنماي قەبرە ئالدىدا قەبرىگە قاراپ ئولتۇراتتى. خۇددى يېشىم تۈگۈپ كەتكەندەك كۆزۈمدىن ياش چىقمايۋاتاتتى. ئاپامغا ئىچىمدە پىچىرلاۋاتىمەن: «ئاپا، مەن سىنىڭ يېنىڭدا بار. سېنى دائىم يوقلاپ كېلىمەن، جەننىتىڭدە ئارام خۇدا ياتقىن. ساڭا پەرىشتە ھەمراھ جېنىم ئاپا! بۇ دۇنيانىڭ خۇۋلىقىنى كۆرمىگەن بولساڭ ئۇ دۇنيانىڭ خۇۋلىقىنى كۆرەرسەن.» ئۇنىڭغا ئۇزۇن دۇئا قىلدىم. كېتەي دەپ تەمشەلگىنىمدە، ئارقامدىن بىرى دولامغا ئۇرۇپ:

- جۈرە، قىزىم ئۆيگە كېتەيلى.

سۆزلەۋاتقىنى دادام ئىدى، نەپرەتلىك كۆزلىرىم ئۇنىڭ كۆزلىرىگە دەھشەتلىك تىكىلدى. ئۇنىڭ قوللىرىنى سىلكىشلەپ دولامدىن چۈشۈرۋەتتىم، ئۇ ئالدىدا گۇناھكار دەك ماڭا يېلىنىۋاتاتتى.

– نېمىلا بولمىسۇن مەن سىنىڭ داداڭغۇ؟ ئەمدى بارار جاينىڭ يوق ئۆيگە كېتەيلى، جۈرە قىزىم.

– قايسى ئۆيگە؟ ھېلىقى سېرىق چاچ بىلەن بىرگە تۇرامدىم، ئۇنى ئانا دەپ چاقىرامدىم؟ بولدى ئاۋارە بولما. مەن چوڭ ئاناملارنىڭكىگە كېتىمەن، ئاڭلا! ئاپام ئۆلۈم ئالدىدا سەندەك مەسئۇلىيەتسىز دادىنى، ۋاپاسىز ئەرنى كەچۈرۋەتتى. ھەتتا مەندىن سېنى كەچۈرۋېتىشىمنى ئۆتۈندى، بىراق مەن سېنى مەڭگۈ كەچۈرەلمەيمەن!

گېپىمنى دەپ بولۇپلا كېتىپ قالدىم، ئۇ ئارقامدىن قارىغىنىچە ئۈنتىنىسىز تۇرۇپ قالدى. توغرا، مەن ئۇنىڭدەك دۇنيادىكى بارچە ۋاپاسىز، مەسئۇلىيەتسىز، بالىلىرىنى تىرىك يېتىم قىلغان، كۈچىغا قاراپ قالغان ساداقەتسىز، ۋاپاسىز ئەر-ئاياللاردىن نەپرەتلىنىمەن، يىرگىنىمەن. ياشا، مەسئۇلىيەت ۋە ساداقەت! يوقال ۋاپاسىز، مەسئۇلىيەتسىز بىچارە روھ!!!!

2012-يىلى ماي (ئۈرۈمچى)

بۇ ھىكايە ئەمەس بەلكى بىر دوستۇمنىڭ نەۋرە ھەدىسى ئۆز بېشىدىن
ئۆتكۈزگەن كەچۈرمىش، مەن دوستۇمنىڭ ھەدىسىنى ياخشى تۇنغاچقا ۋە ئۇنىڭ
بىلەن ياش پەرقىمىز ئانچە چوڭ بولمىغاچقا، كىيىن ئىككىمىزمۇ يېقىن
سىرداش دوسلاردىن بولۇپ قالغان ئىدۇق، ئۇ ھاياتىنى ئاخىرلاشتۇرغاندىن
كىيىن ئۇنىڭ كەچۈرمۈشلىرىنى يېزىپ چىقمەن دېسەم دوستۇممۇ
قوشۇلدى

ئاچچىق تەقدىر

ئەقىدە

ئەلەكەن مۇنبىرىدىن ئەقىدە يازمىسى

تەقدىر دېگەن ئاجايىپ بولىدىكەن، دۇنيادىكى بىز ئىرەن قىلمايدىغان
كىچىككەنە سەۋەنلىكمۇ ئادەمنى ئاجايىپ تەقدىر كۈچىسىغا باشلاپ
كېرىدىكەن. مۇرتى كەلگەندە كىشىنى شۇم چاڭگىلىدا خالىغانچە
ئوينىتىدىكەن.....

دىلنۇر ئائىلىسىنىڭ ئەتىۋارلىق بىر قىزى ئىدى، ئاتا- ئانىسى، بوۋا
-مومىلىرى ئۇنى شۇنداق ئەتىۋارلايتتى، ئۆيدە ھەمىشە ئۇنىڭ دېگىنى
ھېساب ئىدى، ئۇنىڭ سۆزىنى ھېچكىم يىرمايتتى. لېكىن شۇنچە ئەركە
ئۆسكەن بۇ قىزنىڭ مېجەزى ياخشى چىقىشقاق ئىدى، دوستلىرى

بىلەن ياخشى ئۆتەتتى، مەكتەپتىمۇ ساۋاقداشلىرى ئارىسىدا خېلى ھۆرمەتكە سازاۋەر ئىدى، ئۆزى ئانچە چىرايلىق بولمىسىمۇ، ئىغىر بېسىق خارەكتىرى، چىقىشقاق مېجەزى، تاتلىق سۆزلىرى بىلەن ئادەمگە شۇنچىلىك يېقىشلىق ئۇماق كۆرۈنەتتى.....

ئۇ تېخنىكومنى تۈگۈتۈپ ئۆيىدە خىزمەت كۈتۈپ ئولتۇرۇۋاتقان مەزگىلدە تويۇقسىز پۇت قوللىرى ئىششۋالىدىغان بولۇپ قالدى، بەزى كۈنلىرى قاپاقلىرىمۇ قوشۇپ ئىششىپ كىتەتتى، ئاتا ئانىسى بۇنىڭدىن ئەنسىرەپ دەرھال دوختۇرخانىغا ئاپىرىپ كۆرسەتتى...

نېمە قىسمەت بۇ؟؟؟؟ دوختۇرخانىلار تەكشۈرۈپ كۆرۈپ بورەك زەئىپلىكى دەسلەپكى باشلىنىشى ئىكەن دېدى ۋە بالىنىستا يېتىپ داۋالانسا ياخشى بولۇپ كىتىدىغانلىغىنى ئېيتتى....

بىر مەزگىل داۋالانغاندىن كىيىن ئۇ دوختۇرخانىدىن چىقتى لىكىن تازا ياخشى بولۇپ كىتەلمىگەن ئىدى، دائىملا ئەتىگەن تەرەپتە ھو تۇتۇپ كىتەتتى، خېلى ۋاقىتلارغىچە ناشتا قىلغۇسى كەلمەيتتى ئانىسى ئىشلەيدىغان بولغاچقا ئۇنىڭ تاماق يېمەي يۈرگىنىنى بىلمەيتتى، بۇنداق بولۇشىغا قارىماي ئۇ سەمىرىشكە باشلىدى، بارا-بارا بۇرۇنقى كىيىملىرى پاتىمدى، ئاتا-ئانىسى بولسا بۇنى قىزىنىڭ ياخشى بولۇپ قېلىشى دەپ ئويلاپ پەرۋا قىلماي يۈردى، ئۇ بولسا ئۆزىنىڭ كۈندىن كۈنگە ئارتىپ كىتىۋاتقان بەدەن ئېغىرلىقىغا قاراپ تېخىمۇ كۆڭلى يېرىم بولۇپ ئۇرۇقلاش ئۈچۈن كۆنلەپ تاماق يېمىدى

ئاخىرى بىر كۈنى ئاتا-ئانىسى يوق ۋاقىتتا ھۇشىدىن كەتتى.....

ھۇشغا كەلگەندە بولسا ئۆزىنى كىسەل كارۋىتىدا كۆردى ،ئۇنىڭ سول تەرەپ بۆرىكى زەئىپلىشىپ پۇتۇنلەي يىگىلىگەن ئىدى .يەنە بىرسىمۇ زەئىپلەشكەن بولغاچقا زەھەر تازىلىيالىماي بەدەننىڭ ئىچكى ئاجىزلىقلىرىنىڭ تەمپۇڭلىقى پۇتۇنلەي يوقالغان ئىدى ،دوختۇرلار بورەك ئالماشتۇرمىساڭلار قىزىڭلارنىڭ ھاياتىنى قۇتقۇزۇپ قالغىلى بولمايدۇ ،دەرھال ئاپتۇنۇم رايۇنلۇق دوختۇرخانىغا يۆتكەپ ئوپراتسىيە قىلىدۇرۇڭلار قانچە تىز بولسا شۇنچە ياخشى دېدى ،ئۇلارنىڭ ئىقتىسادى ئەھۋالى ياخشى ئىدى ،ئوپراتسىيە چىقىمىنى كۆتىرەلەيتتى ،شۇ كۈنى دىلنۇرنى ئايرۇپىلان بىلەن ئۈرۈمچىگە ئېلىپ كەلدى.....لىكىن دىلنۇرغا تۇنۇشلىرىدىن ھېچ كىمنىڭ بۆرىكى ماس كەلمىدى ،ئاتا ئانىسىنىڭمۇ تازا بېشى تازا قاتتى ئېلان بىرىپ بورەك تەقدىم قىلغۇچىغا 200000 مىڭ يۈەن بىرىدىغانلىغىنى ئېيتقان بولسىمۇ ئۇنىڭغا ماس كىلىدىغان بورەك تېپىلمىدى

دىلنۇرنىڭ ئاتا - ئانىسى شۇنداق تىت - تىت بولاتتى ،ئەنسىرەيتتى ،ئۇلار كىسەل كارۋىتىدا ياتقان قىزىغا قاراپ تۈگۈشۈپ كىتىۋاتاتتى ، لىكىن ماس كىلىدىغان بورەكتىن ئەسەرمۇ يوق ئىدى ،دىلنۇر بولسا كۈندىن كۈنگە ھالسىزلىنىشقا باشلىدى ،بىچقارە ئانىنىڭ كۆزىدىن ياش قۇرمايتتى ،ئاتا بولسا ،بىر تىرە بىر ئۈستىخان بولۇپ قالغان ئىدى ،بۇ قەدىردانلار بالا دەردىدە گۈلخانەدەك يانماقتا ئىدى.....

شۇنداق ئۈمۈتسىز كۈنلەرنىڭ بىرىدە ئۇلارغا ئۈمۈت چىرىغى يېقىلدى ،ئۇنىڭغا

ماس كىلىدىغان بورەك تېپىلدى ،تخىمۇ خوشال قىلىدىغىنى بورەك تەقدىم قىلغۇچى ھەقسىز تەقدىم قىلماقچى بولدى.....

ئوپراتسىيە تولىمۇ ئوڭۇشلۇق بولدى،دىلنارمۇ تىزلا ئەسلىگە كەلدى،ئۇلار يۇرتىغا خوشال قايتىپ كەلدى.

دىلنار قايتىپ كەلگەندىن كىيىن بىر تەرەپتىن دەم ئېلىپ بىر تەرەپتىن مەمۇرلۇق ئىمتاھانغا تەييارلىق قىلىۋاتاتتى،ئەزەلدىنلا تىرىشچان بۇ قىز تەڭرى ئۆزىگە ئاتا قىلغان ئىككىنچى قېتىملىق ھاياتىنى تېخىمۇ قەدىرلەش ،كۈنلىرىنى بىكار ئۆتكۈزمەسلىك ئۈچۈن تىرىشۋاتاتتى.

بىر كۈنى ئۇ ئۆيىدە ماتىريال كۆرۈپ ئولتۇراتتى ،ئۆي تېلېفونى جىرىڭلاپ كەتتى،تېلېفوننى ئالغان ئىدى تىلگىراف ئىدارىسىنىڭ مەلۇم بىر تېلېفون تورىنى تەشۋىق قىلىپ ئۇرۇلغان تېلېفوننى ئىكەن ،

تېلېفوندىن بىر قىزنىڭ يېقىملىق ئاۋازى ئاڭلاندى،

-ياخشىمۇ سىز ،بۇنۇمۇرغا تېلېفون قىلىشىڭىز دوسلىشىش ،پاراڭلىشىش.....

دەپ بىرمۇنچە تۇنۇشتۇردى،ئۇ قىزىقىپ بۇ نۇمۇرغا تېلېفون ئۇرغان ئىدى ،سىستىمىغا ئۇلانغاندىن كىيىن ،

-بىر 18ياشلىق قىز دوست سىز بىلەن

پاراڭلاشماقچى.....دەپ ئاۋازلىق ئەسكەرتىمە ئاڭلاندى،ئۇ

مەقسەتسىزلا قۇبۇل قىلدى،تېلېفوندىن بىر يىگىتنىڭ،

-ئەسلىمۇ ئەلەيكۇم.ياخشىمۇ سىز ؟دىگەن تەمكىن ئاۋازى ئاڭلاندى.

-قىزبالا دىگەنتى،سىز ئوغۇل بالا ئىكەنغۇ؟دىدى ئۇ تەمتىرەپ

تۇرۇپ.تېلېفوندىن كۈلكەئاۋازى ئاڭلاندى.

- شۇنداق، قىز بالا دىمىسەم قىزلار قۇبۇل قىلمايدىكەن ئەمەسمۇ؟؟؟
 ئىككىسى تەڭلا كۈلىشتى، - سىز بۇ سىستېمىغا بۇرۇنمۇ كىرىپ باققانما؟
 - ياق، بۈگۈن تۇنجى كىرىپ بېقىشىم.

- ئەجەپمۇ تەلەپلىك ئىكەنسىز، كىرىپلا مەندەك ياخشى دوستىن بىرنى
 تېپىۋالدىڭىز مانا، ئىسمىم ئەزھەر، تۇنۇشۇپ قالايلى تەڭلا
 كۈلكە كۆتۈرۈلدى، يىگىت بەكلا خۇشچاخچاق ئىدى. ئۇلارنىڭ پارىقى مانا
 مۇشۇنداق باشلىنىپ كەتتى، ھەممە قىسمەتمۇ شۇ بىر قېتىملىق
 تېلېفۇندىن باشلانغان ئىدى.

شۇنداق قىلىپ ئۇلار تېلېفۇندا پات - پات كۆرۈشۈپ تۇرىدىغان بولدى، دەسلەپتە
 ئىككى ئۈچ كۈندە بىر تېلېفۇنلاشتى، كىيىنچە
 كۈندە، ئۇندىن كىيىن كۈندە نەچچە قېتىم
 تېلېفۇندا كۆرىشىدىغان بولدى، بىرەر كۈن تېلېفۇن كەلمىسە كۈڭلى شۇنداق
 يېرىم بولىدىغان بولۇپ قالدى، ئۇلار جەمئەت، دىن، مىللەت، كەلگۈسى ئارزۇ
 - ئارمانلىرى ئىشقىلىپ سۆزلىشىدىغان
 تىمىسى بەك كۆپ ئىدى، بىر - بىرىگە سۆزلىرى تۈگىمەيتتى، يىگىتنىڭمۇ
 ئونۋىرسال بىلىمى خېلىلا مول، ئۆزى چىقىشقاق ئىدى .

بىر كۈنى ئۇنىڭغا تېلېفۇن كەلمىدى، كۈتە - كۈتە كەچمۇ بولدى يەنە سادا يوق
 كۈڭلى شۇنداق يېرىم بولدى، كەچلىك تاماقنىمۇ يەپ بولدى ھېچ گەپ
 يوق، ئۇ ئاخىرى كۆمپيۇتىرنىڭ ئالدىغا
 كەلدى، لىكىن بىرەر نەرسە ئېچىش خوش ياقماي ئۇنى، بۇنى قىلىپ
 ئولتۇردى. دەل شۇ چاغدا ئۆي تېلېفۇنى تويۇقسىز جىرىڭلاپ كەتتى. ئۇ يۈگرەپ
 بارغىنىچە تېلېفۇننى ئالدى. لىكىن تېلېفۇن ھاممىسىدىن كەلگەن ئىدى ئۇ

ھال ئەھۋال سوراشقاندىن كىيىن ئاپىسىنى چاقىرىپ قويدى.....

نېمە ئىش بولغاندۇ، نېمىشقا تېلېفون قىلمايدىغاندۇ؟..... ۋاي ئۇ مىنىڭ نېمەتى بۇنچە تېلېفوننى كۈتۈپ كىتىدىغان، بولدى قىلاي ئۆزۈمنى بېسىۋالاي. ئۇ شۇنداق ئويلىسىمۇ لىكىن يۈرگى بۇنىڭغا يول قويمايتتى، ئۇنى ياخشى كۆرۈپ قالدۇممۇ يا؟، ؟؟؟؟؟؟؟؟؟؟؟؟؟؟؟ ئۇ ئۆزىنىڭ بۇ سۇئالىدىن چۈچۈپ كەتتى. ياق-ياق..... مۇمكىن ئەمەس. بىز بىرەر قېتىم كۆرۈشۈپ باقمىساق.... قانداقلارچە..... ياق بۇ مۇمكىن ئەمەس..... ئۇ شۇ خىياللار بىلەن ئۆزىنىڭ قانداق چاغدا ئۇيىقىغا كەتكەنلىكىنىمۇ سەزمىدى..... تويۇقسىز توۋلىغان تېلېفون ئۇنى ئۇيىقىدىن ئويغاتتى.....

۱- ئەسسالامۇ ئەلەيكۇم،

- ۋە ئەلەيكۇم ئەسسالام، قارشى تەرەپتىن ئەزھەرنىڭ ئاۋازى ئاڭلاندى.

- يوقاپ كەتتىڭىزغۇ؟؟ نېمىشقىدۇر دىلنۇرنىڭ ئاۋازى تىترەپ چىقاتتى.

- مىنى كۆرگىڭىز كەپتۇ ھە شەيتان قىز؟ شۇ سەل ئالدىراش بولۇپ

قېلىپ..... بىكار بولۇپلا سىزگە تېلېفون ئۇرۇشۇم.....

- كىمنىڭ سىزنى كۆرگىسى كەپتۇ؟ سەل ئەنسىرىدىم شۇ.

- ھە شۇنداقمۇ؟

- شۇنداق بولمايچۇ؟

- مىنىڭدىن نېمىشقا ئەنسىرەيسىز؟، يا مەن كىچىك بالا بولمىسام، ئۇ كۈلدى

دىلنۇرمۇ خىجىللىق ئارلاش كۈلدى، نىمىشقىدۇر ئۇلار بۈگۈن خېلى ئۇزۇنغىچە پاراڭلاشتى، ئەتە يەنە خىزمەتكە بارسىزغۇ دەيمەن، بولدى ئەمدى ئارام ئېلىڭ، دېدى دىلنۇر، گەر چە تېلېفۇننى قويغىلى قىيالىمىسمۇ.....

توختاپ تۇرۇڭ دىلنۇر، تېلېفۇننى قويماڭ، سىزگە دەيدىغان سۆزۈم بار، - ھە دەڭە ئەمىسە...

- دىلنۇر، نىمىشقىدۇر سىزنىڭ ئاۋازىڭىزنى ئاڭلىمىسام ئۇخلىيالىمايدىغان بولۇپ قالدىم، سىزنى ياخشى كۆرۈپ قالدىم دىلنۇر، بۇ سۆزلەرنى ئەسلى كۆرۈشكەندە دەي دىگەن، ئۇ ۋاقىتتا جۇرئەت قىلالماسلىقىم مۇمكىن، شۇڭا.....

- تويۇقسىز دىيىلگەن بۇ گەپلەردىن ئۇ گاڭگىراپ قالدى.

- ئەزھەر، بۇنداق دىسىڭىز بولمايدۇ، مېنى قانچىلىك چۈشىنىسىز ئۇنىڭ ئۈستىگە ئىككىمىز تېخى كۆرۈ شۇپ باقمىغان تۇرساق.....

- توغرا بىز كۆرۈشۈپ باقمىغان، لېكىن سىزنىڭ ياخشى بىر قىز ئىكەنلىكىڭىزنى بىلىمەن.....

شۇنداق قىلىپ ئۇلار پاڭلىشىپ تاڭنىڭ يۇرىغىنىنى سەزمەي قالدى، ئۇلار بىر - بىرىگە قىيالىمىغان ھالدا خوشلاشتى.

چۈشتە ئەزھەر يەنە تېلېفۇن قىلدى، ئەسلى ئاشخام دەي دىگەن گۈلۈم، لېكىن نىمىشقىدۇر دىگۈم كەلمىدى، مەن بۈگۈن كەچ شىركەتنىڭ ئورۇنلاشتۇرۇشى بىلەن ئۈرۈمچىگە تەجىربە ئۈگۈنۈشكە بارماقچى، ئىمتاھانڭىزمۇ يېقىنلاپ قالدى، شۇ ۋاقىتتا يېنىڭىزدا بولامىغىنىمدىن ئەپسۇسلىنىمەن، ھازىر يېزىدىكى ئۆيۈمگە بېرىپ ئانام بىلەن خوشلۇشۇپ كېلەي - دېدى.

- شۇنداق تىزلا ماڭامسىز؟

- ھە، شۇنداق بولۇپ قالدى، لىكىن كۈندە تېلېفۇندا كۆرۈشۈپ تۇرىمىز.....

ئۇلار مۇشۇنداق قىسقىلا خوشلاشتى.

دىلنۇر ئىمتاھاننى شۇنداق ياخشى بەرگەن ئىدى، ئۇ گەرچە ئوتتۇرا تېخنىكومنىلا تۈگەتكەن بولسىمۇ ئۇنىڭ كەسپىگە كۆپ ئادەم ئالاتتى، شۇڭلاشقا ئۇ ئىمتاھاندىن ياخشى نەتىجە بىلەن ئۆتتى.....

ئۇلار ھەر كۈنى كەچ تاڭ ئاتقۇچە مۇڭدېشىپ چىقاتتى، بىر - بىرىنى سېغىنغانلىرىنى سۆزلىشەتتى.

دىلنۇر ئۇزۇن ئۆتمەي ئىشقا چۈشتى، گەرچە يېزا تۇرمۇشىغا كۆنەلمىسۇ، ئۇماق سەبەلەرنىڭ ساددا سۆزلىرى، تاتلىق قىلىقلىرى ئۇنى بەزلەيتتى، كۆڭلى يېرىم بولغان ياكى خوشال بولغان چاغلاردا ئەزھەرگە تېلېفۇن ئۇراتتى....

مانا ھەش پەش دىگۈچە ئۈچ ئايىمۇ توشۇپ، ئەزھەرنىڭ كېلىدىغان ۋاقتىمۇ بولدى، بىر بىرىگە زارىققان، كۈرۈشكە تەشنا بولغان بۇ ئاشىقلارنىڭمۇ كۆرىشىدىغان ۋاقىتقا ئاز قالدى، دىلنۇر بىر تەرەپتىن خوش بولسا، بىر تەرەپتىن سەل ئەندىشمۇ قىلاتتى،

- ئۇ مېنى يارىتارمۇ؟ ناۋادا ئۇنىڭغا يارىماي قالسام قانداقمۇ قىلارمەن..... ئۇ شۇنداق ئويلايتتى، لىكىن ئۇنى كۆرۈش ئىستىكى دائىم ئۇنى قىينايتتى.....

مانا بۈگۈن بۇ ئىككىسى كۆرۈشمەكچى بولدى، دىلنۇر تەمتىرەپلا قالغان ئىدى، ئۇ چامىدىنىدىكى كىيىملەرنى ھەممىسىنى بىر قۇر كىيىپ

چىقتى، ئارىدا ئەزھەر نەچچە قېتىم تېلېفون قىلىپ ئۇنى ئالدىراتتى، ئۇ ئاخىرى ئۆيدىن چىقتى..

ئۇ دېيىشكەن جايغا كەلگەندە ئەزھەر ئاللىبۇرۇن كېلىپ ساقلاپ ئولتۇرغان ئىدى، قولىدا كۆتۈرۋالغا يوغان بىر دەستە ئەتىرگۈلدىن ئۇنى تۇنغان بولسىمۇ لىكىن يەنىلا تېلېفوننى قولغا ئالدى.....

يىگىت چاققانلىق بىلەن ئۇنىڭ ئالدىغا كەلدى.....

ئۇلار بىرگە تاماق يىيىشتى، ئۇندىن كىيىن ، بىردەم پاراڭلاشتى، ئۇندىن كىيىن دىلنۇرنى ئۆيىگە ئاپىرىپ قويماقچى بولۇپ پىيادە مېڭىشتى، ئەزھەر بەك قاملاشقان سالاپەتلىك ئىدى، دىلنۇر ئۇنىڭ ئالدىدا بەكلا قورقۇنۇپ قالغان بولۇپ، گەپ سۆزلىرىمۇ قولاڭمايتتى.

ئۇلار خوشلۇشۇپ ئۆيىگە كىرگەندىن كىيىنمۇ ، ئۇنىڭ قاملاشقان سىماھى، ئاپئاق يۈزىگە خويمۇ ياراشقان بۇرۇتلىرى، چوڭ - چوڭ قوي كۆزلىرى خوشپىچىم ئىگىزگىنە كەلگەن قاممىتى كۆز ئالدىدىن كەتمىدى.....

- ئۇخلاپ بولىدىڭىزما؟ ئۇ تېلېفوننى ئېلىشىغىلا شۇنداق دىدى،

- ياق تېخى ، ئۇخلىمىدىم ، ھازىرلا ئۇخلايمەن،

- ھە بوپتۇ، مەنمۇ يېزىغا ماڭدىم ، ئاپام بىلەن كۆرۈشۈپ كىلەي، كەلگەندە

كۆرىشەيلى.....

ئۇلار قىسقىلا خوشلۇشۇپ تېلېفوننى قويۇۋېتىشتى، بۇنىڭدىن دىلنۇرنىڭ يۈرىكى بىر نەرسىنى سەزگەندەك بولدى.

كۈنلەر ئۆتمەكتە، ئۇلار ھەپتىدە بىر قېتىم كۆرىشەتتى، تاماق يەپ بولۇپلا

، دىلنۇرنى ئۆيىگە ئاپىرىپ قويۇپ قايتاتتى ، دىلنۇرغا كۆرۈشمىگەن

چاغدىكىدەك قىزغىنىمۇ ئەمەس ئىدى.

بۇنىڭدىن دىلنۇر ئازاپلىناتتى، ئۇنىڭ ياش تۆكەتتى.

شۇنداق كۈنلەرنىڭ بىرىدە، ئەزھەر ئۇنىڭغا كۆرۈشىشنى ئېيتتى، ھەمدە مۇھىم گەپنىڭ بارلىقىنىمۇ ئەسكەرتتى.

ئۇلار چىرايلىق بىزەلگەن بىر چايخانىدا كۆرۈشتى، بىر دەم ئۆيەر بۇ يەردىن پاراڭلاشقاندىن كىيىن، ئەزھەر ئېغىز ئېچىپ قالدى،

- دىلنۇر، بىلىمەن سىز ياخشى قىز، ئىشنىڭ مەن سىزنى ياخشى كۆرىمەن، سىزگە ئازار بەرگۈم يوق، چۈنكى سىزنىڭ سەرگۈزەشتىلىرىڭىز ماڭا ئايان، لىكىن ئاپام ئىككىمىزنى توي ئىشىغا قوشۇلمايۋاتىدۇ، چۈنكى ئولۇپ كەتكەن تاغىسىغا قىزىنى كىلىن قىلىشقا ۋەدە بىرىپتىكەن.....

دىلنۇرنىڭ قولىغا كىيىنكى گەپلەر كىرمىدى، مېڭىسىدە چاقماق چاققاندا بىر سېزىم بولدى، ئۇ پەقەت ئەزھەرنى ئېغىزى مىدىرلاۋاتقىنىنىلا كۆرەتتى لىكىن نىمە دېگىنىنى ئاڭلىمايتتى، ئۇ شۇ تەرەققىدە قانچىلىك ئولتۇرغانىنى بىلىمىدى بىر چاغدا ئىسىگە كەلدى - دە، ئورنىدىن تۇرۇپلا يۈگرەپ ئۆزىنى سىرتقا ئاتتى.....

ئەزھەر سىرتقا چىققاندا بولسا، دىلنۇر ماشىنا توسۇپ بولغان ئىدى.

- دىلنۇر، توختاڭ!!! سىزگە دەيدىغان سۆزۈم بار.....

- ھەيدەڭ، ئۇشوپىرغا بۇيرۇق بەردى..... ماشىنا يۈرۈپ كەتتى، ئۇ كۆز ياشلىرىنى تۇتۇۋالمايلا قالغان ئىدى، كۆز ياشلار مارجاندەك قۇيلاقتى، ئاھ خۇدا، تەڭرىنىڭ ئالدىدا نىمە گۇناھ ئۆتكۈزگەن بولغۇيتتىم. ھەممە كېلىشمەسلىكلەر مېنىڭ بېشىمغا كېلەمدىغاندۇ؟؟؟

ئۇ ئۆيگە كېلىپ ئاپىسىنىڭ - نىمە بولدىڭىز قىزىم - دەپ سورىغان

سۇئالىغىمۇ جاۋاپ بەرمەي، ئۆزىنى كارۋاتقا ئاتتى، قانچىلىك ۋاقىت ئۆتتىكىن تېلېفونى سايىراپ كەتتى، ئەزھەردىن تېلېفون كەلگەن ئىدى، بېسىۋەتتى يەنە ئالغان ئىدى تېلېفوننى ئىتتۈۋەتتى.

ئوي تېلېفونى توۋلىغان ئىدى، سىمىنى ئېلىۋەتتى، بۈگۈنكى ئىش ئۇنىڭ قاتتىق غورورىغا تەككەن ئىدى، ئەزەلدىنلا ئەركە بۇ قىزغا بۇ ئىش بەكمۇ ئېغىر كەلدى، ئەتىسى شەنبە بولغاچقا ئورنىدىنمۇ تۇرمىدى، ئانىسى شۇنچە زورلىسىمۇ تاماق يىمىدى.....

ئۇنىڭغا كۈنلەر شۇنچىلىك مەنىسىز ئۆتۈۋاتقاندا بىلىندى. ئەزھەردىن تېلېفون كەلسە قەتئى ئالمىدى، دادىسى باشقا شەھەردە شىركەت قۇرغاچقا كۆپ ۋاقىتلاردا ئۆيگە كىلەلمەيتتى، ئۇ مېھرىبان ئانىسى بىلەن بىللە قالاتتى، قىزنىڭ كۈندىن كۈنگە شۈكەلپ قېلىشلىرى ئانىنىڭ باغرىنى تىلاتتى، بىر كۈنى ئانا قىزىنىڭ بېشىنى سىلاپ تۇرۇپ نىمە بولغانلىقىنى سورىدى، ئۇ ئۆكسۈپ يىغلاپ تۇرۇپ بولغان ئەھۋاللارنىڭ ھەممىسىنى ئانىسىغا ئېيتىپ بەردى، ئانىسىمۇ كۆز ياش قىلدى.

- بولدى قىزىم، بۇ ئىشلار بىلەن ئۆزىڭنى تۈگەشتۈرۋەتمىگىن، دۇنيادا ياخشى يىگىتلەر كۆپ، ھاياتلىق يەنىلا قىممەتلىك، ئۇنى ئاسرىغىن..... ئانا ئۇنىڭغا نۇرغۇن ھىكمەتلەرنى چۈشەندۈردى..... ئۇ ئاستا - ئاستا ياخشى بولۇپ كەتتى. لېكىن كۈنلىرى بىرخىل يالغۇزلۇق بۇرۇختۇمۇلۇق ئىچىدە ئۆتۈۋاتقاندا بىلىندى، ئۇنىڭغا ھېچ ئىش خوش ياقمايتتى، ھەتتا دوسلىرى بىلەنمۇ كەمدىن كەم كۆرىشەتتى، كۈندۈزلىرى خىزمەت بىلەن ئالدىراش ئۆتسە كەچلىرى يالغۇزلىقتىن غېرىپسىناتتى، شۇندا ق كۈنلەرنىڭ بىرىدە ئۇنىڭ ساۋاقىشى ۋە ئادەتتە

ياخشى ئۆتىدىغان ئېلىيار ئۇنىڭ ئۆيىگە ئادەم كىرگۈزدى، بۇنىڭغا ئۇ ھەيران قالدى، چۈنكى ئېلىيار ئۇنىڭغا بۇ ئىش توغۇرلۇق ئېغىز ئاچمىغان ئىدى، لېكىن ئەزھەر بىلەن بولغان ھەممە ئىشلارنى بىلەتتى، ئەزھەرنىڭ يېقىنىدا تويى بولغىنىنىمۇ بىلەتتى، توي بولغان كۈنى ئۇلار بىللە دەريا ساھىلىغا چىققان، ۋە دەرياغا تاش ئېتىشىپ ئويىناپ كەچ بولغاندا قايتقان ئىدى.....

- ئۇنىڭ مەقسىتى نىمىدۇ؟ ماڭا ھىسداشلىق قىلماقچىمىدۇ، يا راسلا مېنى ياخشى كۆرەمدىغاندۇ؟؟؟

ئۇ ئويلىنىپ ئولتۇرمايلا بۇ تويغا رازىلىق بەردى، چۈنكى ئۇ ئەزھەردىن ئۈچ ئالماقچى بولغان ئىدى، جىددى توي تەييارلىغى قىلىنىپ توي ھەشەمەتلىك ئۆتكۈزۈلدى، دىلنۇرنىڭ دادىسى بۇ ئارزۇلۇق قىزىغا شەھەر مەركىزىدىن بىر يۈرۈش ئوي سېتىۋېلىپ توي سوغىسى قىلدى. لېكىن دىلنۇر قىلچىمۇ خوشال ئەمەس ئىدى، ئۇ ئەزھەرنى ئۇنتۇپ كەتەلمىدى. ئۇنىڭ ئۈستىگە ئېلىيارمۇ باشتا ئۇنىڭغا ياخشى مۇئامىلە قىلغان بولسىمۇ كىيىن ئۆزىنىڭ رەزىل نىيىتىنى ئاشكارىلىدى، ئۇ قىمارغا كۈنىۋالغان بولۇپ پات - پات دىلنۇرنى ئۆيىدىن پۇل ئېلىپ كېلىشكە زورلايتتى، لېكىن ئۇ ئۇنىمايتتى، بۇ چاغدا قوي تىرىسىگە ئورنىتىۋالغان بورە ئۇنى رەھىمسىزلەرچە ئۇراتتى، ئۇنىڭ كۆزلىگىنى دىلنۇر بولماستىن بەلكى دادىسىنىڭ نۇرغۇن پۇلى، ۋە شىركىتى ئىدى، بۇنى دىلنۇر بەكمۇ كىچىكپ ھىس قىلدى، لېكىن ئۇ بۇ ئازاپلىرىنى ھېچكىمگە تىنمايتتى.....

كۈندە مەس كېلىپ دىلنۇر بىلەن ئۇرىشاتتى، ئەتىسى مەستلىكتىن

يىشىلگەندە بولسا - تىزلىنىپ ئۆلتۈرۈپ كەچۈرۈم سورايتتى، ۋە ئىككىنچى قىمار ئوينىماسلىق، ھاراق ئىچمەسلىك توغرىسىدا قەسەم ئىچەتتى.....

ئادەملەر نىمانچە ئەپۇچان كېلىدىغاندۇ؟؟؟ دىلنار ئۇنى يەنىلا ئەپۇ قىلىۋىتەتتى.....

بىرمەزگىل ھەممە ئىشلىرى ياخشى ئۆتۈپ كىتىۋاتقاندا بىلىندى، كۆپ ئۆتمەي يەنە بۇ ھىلىگەر تۈلكە ئۆزىنى ئاشكارىلىدى، كىچە - كىچىلەپ ئۆيگە پەيدا بولماي قىمار ئوينايتتى، ھاراق ئىچەتتى، دىلنار گەپ قىلسا سەت گەپلەر بىلەن ھاقارەتلەپ تىللايتتى.....

شۇنداق قىلىپ كۈنلەر بىر - بىرىنى قوغلىشىپ ئۆتۈۋەردى، بىركۈنى ئۇ نەرسە سېتىۋالغىلى بازارغا چىققان ئىدى، قايتاشىدا ئەزھەر بىلەن ئۇچۇرشۇپ قالدى، ئۇ كۆرمىسەكە سېلىپ ئۆتۈپ كەتمەكچى بولغان ئىدى لىكىن ئەزھەر تىزلا ئۇنىڭ ئالدىغا كەلدى.

- ياخشىمۇسىز دىلنۇر؟ قانداق ئەھۋالىڭىز؟

- ياخشى، ئاللاغا شۈكرى، سىزچۇ؟

- مەنمۇ ياخشى، سىزنى توي قىلدى دەپ ئاڭلايمەنغۇ؟

- ھە.....

- تۇرمۇشىڭىز كۆڭۈللۈكتۇ؟

دىلنۇر ئۈندىمىدى، ئۇ كۆزلىرىدىكى ياش تامچىلىرىنى ئارانلا يۇشۇرۇپ تىزلا خوشلاشماقچى بولدى.

- توختاپ تۇرۇڭ، سىزنىڭ تۇرمۇشىڭىزغا ئارلاشماقچى ئەمەسمەن، بەزى گەپلەرنى ئاڭلىدىم، بەختسىز بولسىڭىز بەختىڭىزنى قايتىدىن تېپىشقا

ھۇقۇقىڭىز بار، مەنمۇ ياخشى بوللامماي ئايرىلىپ كەتتىمغۇ؟؟ ئۆزىڭىزنى
بۇنچە قىينىماڭ، ئالدىراپ قىلىنغان نىكاھ مۇستەھكەم
بولمايدىكەن.....

- بولدى قىلىڭ، مېنىڭ بەختىم ئاللا بۇرۇن باشقىلار بىلەن
كەتكەن..... ئۇشۇسۇرنى دىدى دە، ئىتتىك قەدەملەر بىلەن
كىتىپ قالدى.....

ئارىدىن بىر قانچە كۈنلەر ئۆتتى، بۈگۈن دەم ئېلىش كۈنى بولغاچقا دىلىنۇر
ئويلەرنى تازىلىدى، ئۇندىن كىيىن تىلۋۇزۇر كۆرۈپ ئولتۇردى، كۆزى تىلۋۇزۇردا
بولغان بىلەن دىققىتى بىلەك يەردە ئىدى، كىچىدىن ئېلىپ ئۆيگە
كەلمىدى، ئۇ خىيال بىلەن ئولتۇرغاندا تېلېفونى توۋلاپ قالدى، بۇ
ئەزھەرنىڭ نۇمۇرى ئىدى، ئۇ ئالايىمۇ ئالمايمۇ؟ ئىككىلىنىش ئىچىدە تېلېفوننى
قولغا ئالدى.

- ياخشىمۇ سىز؟؟ نىمە ئىش قىلىۋاتىسىز؟

- ياخشى، شۇ ئۆيدە ئولتاردىم.

يولدىشىڭىز يوقما؟

- يوق

- ھە، تۈنۈگۈن كەچ ئۇنى مەن كۆرگەن ئىدىم شۇڭا سورىشىم.

- قەيەردە كۆرگەن ئىدىڭىز؟

- بولدى سورىماڭ، دىلىنۇر بىز كۆرىشەيلى بولامدۇ؟ بۈگۈنلا كۆرىشەيلى، سىزگە

دەيدىغان گېپىم بار.

- بولدى، مۇشۇ تېلېفۇندىلا دەڭ.

- بەك جېق گەپ، تېلېفۇندا دەپ بولاممايمەن، مۇشۇ بىر قېتىم ماقۇل دەپ

كىلىڭ، بولامدۇ؟ ئۇندىن كىيىم كۆرۈشمىسىڭىزمۇ مەيلى.

- دىلنۇر ئىككىلىنىپ قالدى، باراي دىسە ئۆزى توي قىلىپ بولغان، ئىرى بار ئايال، بارماي دىسە ئۇنى ياخشى كۆرگەن بولغاچقا ئۇنىڭ نىمە دەيدىغىنىغا بەك قىزىقاتتى.

- مەن ئويلۇنۇپ باقاي.....

- مۇشۇنىڭغىمۇ ئويلەنەن كىتەمدە؟ بوپتۇ، يېرىم سائەتكىچە جاۋابىنى بىرىڭ.

ئۇ ئاخىرى بېرىش نىيىتىگە كېلىپ تېلېفوننى قولغا ئالدى.....

سىرتتا كۆرۈشۈش ئەپسىز بولغاچقا ئۇنىڭ ياتىقىغىلا بارىدىغان بولۇپ كىلىشتى، ئۇ تىزلا ئۆيدىن چىقتى.

كۆرۈشۈپ بىردەم ئۇنى بۇنى دىيىشكەندىن كىيىن ئەزھەر گەپنى باشلىدى. دىلنۇر، ئويلاپ باقسام سىزنى ياخشى كۆرىدىكەنمەن، بۇنى بەكمۇ كىچىككە ھىس قىلدىم. ئايالىمغا مېھرىمنى بىرەلمىدىم، - بولدى سۆزلىمەڭ.

- ياق دىلنۇر، مېنى سۆزلىگىلى قويۇڭ، بەخت قۇشى بېشىدىن ئەگىپ يۈرسە بەخت ئىزدەپ كەتكەن مەندەك ئەقىلسىزنى ئاخىرقى بىر رەت بولسىمۇ سۆزلىگىلى قويۇڭ.....

- بولدى قىلىڭ ئەزھەر، سىزنىڭ ئايالىڭىز، مېنىڭ ئىرىم بار، بىز ئايرىم ئىككى قۇتۇپتا ياشاۋاتىمىز، ئەمدى ھەر قانچە پۇشايمان قىلسىڭىزمۇ ئورنىغا كەلمەيدۇ.

- ئۆزىڭىزنى ئالدىماڭ بولامدۇ؟ دوستىڭىز رەيھاندىن مەن ھەممىنى

ئاڭلىدىم، ئۇ نائەھلىنىڭ سىزنى ئۇرۇپ دوختىرخانىدا ياتقۇزۇپ قويغانلىغىنىمۇ بىلىدىم، سىز ئاجىز شىپ كىتىڭ بولامدۇ، بىز قايتىدىن باشلايلى، دۇنيادىكى ئەڭ-ئەڭ بەختلىك بىر جۈپلەردىن بولايلى.....ماقۇل دەڭ دىلىنۇر، بۇ تەلىۋىمنى ھەرگىز رەت قىلماڭ.

- بۇ نىمە دىگىنىڭىز؟ سىزنىڭ ئايالىڭىز بار تۇرسا؟

- بىز ئاللىبۇرۇن ئاجىز شىپ بولدۇق، ئەمدى سىزلا قەتئى نىيەتكە كەلسىڭىز، مەڭگۈ ئايرىلمايمىز جېنىم.....

ئۇشۇنداق دىگەچ دىلىنۇرنىڭ قوللىرىنى تۇتتى، دىلىنۇر قوللىنى ئىتتىك تارتتى.

ئۇنداق قىلماڭ ئەزھەر، ئۇ ھەر قانچە ئەسكى بولسىمۇ مىنىڭ يولدىشىم ئۇنىڭغا يۈز كىلەممەيدىغان ئىش قىلسام بولمايدۇ، ئۇ شۇندا دىگەچ ئورنىدىن دەس تۇردى.

- بولدى، بولدى تۇتىدىم ئولتىرىڭە،

- مەن قايتاي. ھېلىمۇ ئۇزۇن ئولتۇرۇپ كەتتىم.

ئۇ شۇنداق دەپ سىرتقا ماڭدى، ئەزھەرمۇ ئارتۇقچە بىر نەرسە دىمەيلا ئۇزۇتۇپ قويدى، يولدا كىتىۋېتىپ ئۇ نۇرغۇن خىياللارنى قىلدى، ئۆزىنى ئەيىپلىدى، - نىمىشقا ئۇنىڭ بىلەن كۆرۈشتۈم، مەن ئىرى بار ئايالغۇ؟ ئىلگىرى بۇنداق پەسكەشلىكلەرگە شۇنداق نەپرەتلىنەتتىمغۇ؟ ياق - ياق بۇ پەسكەشلىك ئەمەس مەن ئۇنىڭ بىلەن توي قىلىپ نىمە كۈنلەرنى كۆرمۈدۈم. مەنمۇ ئادەمدەك ياشاشقا ھۇقۇقلۇق، تېخى 22 ياشقا كىردىم بۇندىن كىيىنكى ھاياتىمنى يەنە شۇنداق ئازاپ ئىچىدە ئۆتكۈزۈشكە رازى ئەمەس، ئەزھەر دىدىغۇ بەختلىك ياشايمىز

دەپ.....ئۇ شۇ خىياللار بىلەن پىيادە مېڭىپ ئۆيىگە
كەلگەننىمۇ سەزمەي قالدى.ئۆيدە ئېلىيار بار ئىدى،ئۇ ئىشكتىن
كىرىشىگىلا،

- ھە ،قەيەردە پوق دەسسەپ يۇردۇڭ لالما ،ھازىر غىچە تاماق قىلماپسەنغۇ؟
- ئېغىڭىزنى بۇرماڭ ئېلىيار ،ھازىر قىلساممۇ بولىدىغۇ،تېخى كەچمۇ بولۇپ
كەتمىدى.

- ئاپاڭغا ئاپىرىپ بېرە ھازىرغىچە ئەتمىگەن تامىقىڭنى،ئىشىم بار ئادەم
مەن.

ئۇ شۇنداق دىگەنچە چاپىنىنى كىيىپ تۇرىشىغا تېلېفۇنى توۋلىدى،- ھە
،ھازىر ماڭدىم سەل ساقلاپ تۇر،قارشى تەرەپنىڭ ئاۋازىنى ئۇ ئىنىق ئاڭلىدى
بۇ بىر ئايال كىشىنىڭ ئاۋازى ئىدى.

- يەنە بىر يەرگە بارامسىز؟

- نىمە كارىڭ،سەت قاراپ تۇرماي پۇلدىن 500كۆي ئاچىقىپ بىرە .

- ئۆيدە ئۈنچىلىك پۇل قالمىدى.

- نىمە دەيسە پاسكىنا،مائاش كارتامنى ساڭا بېرىپ ئەمدى سەندىن تىلەپ
خەجلەيدىغان بولىدىمما؟

- ئۇنداق سەت گەپ قىلماڭ ،كارتىڭىز مانا،ئۇ سومكىسىدىن كارتىنى ئېلىپ
ئېلىيارغا سۇندى كۆزلىرىدىن مارجاندەك ياش تۆكىلەتتى.

- ئەكىلە،ئۆسلىكىپ ئالدىدە ئىشكىنى جاڭگىدە يېپىپ چىقىپ
كەتتى.دىلنۇر،چەكسىز ئازاپ ۋە خورلۇق ئىچىدە سىرىلىپ تۇرغان جايىغا
ئولتۇرۇپ قالدى،يىغىدىن كۆزلىرى ئىشىشىپ كەتكەن ئىدى.

شۇ پەيتتە ئۇنىڭ تېلېفۇنىغا ئۈچۈر كەلدى،ئۈچۈرنى ئەزھەر يازغان

ئىدى، - قانداق ئويگە تىچ ئامان باردىڭىزمۇ؟ ئۇ بۇ ئۈچۈرنى كۆرۈپ ئۆزىنى تۇتۇۋالماي قاتتىق يىغلاپ كەتتى، ۋە ئەزەەرگە تېلېفۇن قىلدى.

- ۋەي، ئۇ تېلېفۇن ئۇلانغاندىمۇ يىغىدىن توختىمىغان ئىدى، - نىمە ئىش بولدى تىزىرەك ئېيتىڭ، دىلنۇر يىغلاپ تۇرۇپ بولغان ئەھۋاللارنىڭ ھەممىسىنى سۆزلەپ بەردى.

- ۋۇ نائەھلى بولدى يىغلىماڭ، ياخشى ئارام ئېلىڭ، ئۇ كەلگەن ۋاقىتتا ئۇنىڭغا ئاجىزلىق تەلۋىنى ئۆتتۈرگە قويۇڭ، قوشۇلمىسا سوتقا ئەرز قىلىڭ، ئۇ ماقۇل دىدى ۋە خوشلىشىپ تېلېفۇننى قويۋەتتى، ئورنىدىن تۇرۇپ نەرسە كىرەكلىرىنى يۇغۇشتۇرۇپ ئانىسىنىڭ ئويىگە كەلدى. قىزنىڭ سۇلغۇن چىرايىدىن بىر نەرسىنى ھىس قىلغان ئانا ئارتۇق گەپ قىلماي ئالدىغا تاماق كەلتۈردى.

- نىمە بولدىڭىز قىزىم، يەنە ئۇرۇشۇپ قالدىڭلارمۇ؟ بۇ گەپنى ئاڭلاپ ئۇ ئۆكسۈپ يىغلىغىنىچە ئانىنىڭ بويىغا ئېسىلدى.....

- مەن چىدىمىدىم، پەقەتلا چىدىمىدىم، ئۇ نائەھلى بىلەن ئاجىزلىشىپ كىتىمەن. ئۇ يىغلاپ تۇرۇپ ئاپىسىغا بولغان ئەھۋاللارنى ھەممىسىنى سۆزلەپ بەردى، ئانىمۇ قوشۇلۇپ تارام تارام ياش تۆكتى شۇ ئارلىقتا دادىسىمۇ يىتىپ كەلدى، ئۇ بۇ گەپلەرنى ئاڭلاپ دىلنۇرنىڭ پىكىرىگە ھۆرمەت قىلىدىغانلىقىنى بىلدۈردى.

ئۇزۇن ئۆتمەي ئۇلار سوتتا ئاجراشتى،

سوتتا نۇرغۇن كۆڭۈلسىزلىكلەر يۈز بەردى، بۇنى بۇ يەردە سۆزلەپ ئۆلتۈرماي، ئىشقىلىپ ئېلىيىرىنى نامەرت ھىلىگە تۈلكە ئەنلىكىنى ھەممىمىز بىلىمىز، ئۇ يوق گەپلەرنى كۆتۈرۈپ چىقىپ دىلنۇرغا قارا

چاپلىغان بولسىمۇ ، ئۇنىڭ ئاتا-ئانىسىغا ھاقارەت قىلغان بولسىمۇ ، بۇ ئاتا ئانا قىزىنىڭ پاك سەبى قىز ئىكەنلىكىگە تۇلۇق ئىشىنەتتى.....قانداقلا بولمىسۇن بۇ شۇم نىكاھ ئاخىرى ئاياقلىشىپ دىلىنۇرنىڭ ئەركىن نەپەس ئالىدىغان كۈنلىرى كەلدى .

ئۇ ئەزھەر بىلەن كۈندە دىگۈدەك كورۇشۇپ تۇراتتى ، كۈنلىرى خوشاللىق ئىچىدە ئۆتتى ، بۇ كۈنلەرمۇ ئۇزاققا بارمىدى ، ئىككىسىنىڭ توي ئىشىغا ھەر ئىككى تەرەپتىكى چوڭلار قارشى چىقتى ، دىلىنۇرنىڭ ئاتا ئانىسى قىزىنى شۇنچە ياخشى كۆرسىمۇ ، دادىسى يوق ، ئۇنىڭ ئۈستىگە چەت سەھرادىكى نامرات تۇل ئايالغا قىزىنى كىلىن قىلىپ بىرىشنى خالىمايتتى ، ئۇنىڭ ئۈستىگە ، ئەزھەر ئوقۇش پۈتتۈرۈپ بىر شەخسى شىركەتتە يالانما خادىم بولۇپ ئىشلەيتتى ئۇ ۋاپادار ئوغۇل بولۇپ ھەر ئايلىق ئىش ھەققىدىن تۇرمۇشىغا يېتەرلىك قىسمىنى ئېلىپ قېلىپ قالغىنىنى ئاپىسىنىڭ قولىغا تۇتقۇزاتتى ، ئاپىسى بولسا ئۆزىنىڭ تۇققىنىنىڭ قىزىنى قويۇۋەتكىنىگە نارازى ئىدى ئەزھەر ئۆيگە بارسىلا ئايالىنى ئەكىلىۋېلىش توغرىسىدا نەسىھەت قىلاتتى ۋە يۇقۇرى يەرگە ئېسىلماسلىقىنى ئەسكەرتىپ تۇراتتى ،

بارا بارا دىلىنۇرنىڭ ئاپىسى ئىككىسىنىڭ كۆرىشىشىگە قارشى چىقتى ، ھەتتا دەم ئېلىش كۈنلىرى ئۆيگە سۇلاپ قويدى ، خىزمىتىنى شەھەرگە يۆتكەپ دادىسى ئۇنى كۈندە ماشىنا بىلەن ئاپىرىپ - ئەكەلدى ، ئۇ كۈنلىرىنى قاتتىق نەزەربەنت ئاستىدا ئۆتكۈزىدىغان بولدى ، چۈنكى بۇ ئاتا- ئانا قىزىنىڭ ئىككىنچى قېتىمىمۇ بەختسىز بولۇپ قېلىشىنى خالىمايتتى ، قىزىنىڭ نامرات تۇرمۇش كەچۈرىشىگە تېخىمۇ چىدىمايتتى ...

بۇ كۈنلەردە دىلىنۇر تېخىمۇ ئازاپلاندى ، ئەزھەرنى سېغىندى ئۇنىڭ بىلەن

تېلفۇندا كۆرۈشۈپ تۇراتتى. كۈنلەر شۇنداق مەنسىز ئۆتمەكتە. ئۇ نەچچە قېتىم شۇ ئوپراتسىيەدىن چىقالماي ئۆلۈپ كەتسەمچۇ؟ بۇ ئازاپلارنىمۇ كۆرمەس بولغىنىم دەپ يىغلاپ كىتەتتى.....

ئۇلار مەسلىھەتلىشىپ ھەممىنى تاشلاپ بۇ شەھەردىن كەتمەكچى بولۇشتى، تېلفۇندا قانداق قىلىش، قەيەرگە بېرىش، بارغاندىن كىيىن نىمە ئىشلارنى قىلىش توغۇرسىدا ئەتراپلىق پىلان تۈزۈشتى ۋە خەيرلىك بىر ئاخشامدا دىلنۇر تويلۇق زىبۇ - زىننەتلىرى ۋە ئازراق نەق پۇلنى ئېلىپ ئانىسى ئۇخلاپ قالغان پۇرسەتتە ئۆيدىن چىقتى. ئۇلار دىيىشكەن جايدا كۆرۈشۈپ تەكسى بىلەنلا قوشنا ۋىلايەتكە سەپەرگە ئاتلىنىپ كەتتى.....

ئۇلار ئاجايىپ بىر چۈشۈنكۈچى كەيپىيات ئىچىدە سەپىرىنى داۋاملاشتۇرماقتا ئىدى، ئەزھەر دىلنۇرنى چىڭ قۇچاقلاپ ئۇنىڭغا تەسەللى بېرىپ ماڭسىمۇ، لېكىن كەلگۈسى تۇرمۇشى ئۆزىگىمۇ قاراڭغۇ ئىدى، شۇ تاپتا يات شەھەرگە قاراپ كىتىۋاتىمىز، بىزنى قانداق تەقدىر كۈتىۋالار، نەلەردە تىنەپ تەمتىرەپ يۈرەمىز، ئاپام بىچقارە قانداقمۇ قىلار..... ئۇ شۇنداق نۇرغۇن ئويلىنىشلارنى قىلىشىمۇ دىلنۇردىن ئايرىلىپ قالغۇسى يوق ئىدى، كىيىنچە كىچىك بالدەك ئۇماق مېجەزى بار بۇ سەبى قىزنى ئۇ ھەقىقەتەن ياخشى كۆرۈپ قالغان ئىدى.....

ئۇلار مۇرەككەپ ھىسىيات ئىچىدە كۆزلىگەن مەنزىلگە يېتىپ كەلدى ۋە مېھمانخانىغا ئورۇنلاشتى. ئۇلار يېرىم كىچىگىچە ئولتۇرۇپ كەلگۈسى ھەققىدە پىلان تۈزۈشتى، ئۇيان ئويلىنىپ بۇيان ئويلىنىپ ئۇلار ئاۋاتراق يەردىن دۇكان تېپىپ خەت بېسىپ كۆپەيتىش تەرجىمە قىلىش دۇكىنى ئاچماقچى

بولۇشتى، ئەزھەرنىڭ كۆمپيۇتىر تېخنىكىسى يۇقىرى ئۇنىڭ ئۈستىگە
3خىل تىل بىلگەچكە بۇ ئىشنى چوقۇم ياخشىقىلىپ كىتىشىگە كۆزى
يىتەتتى.

ئەتىسى سەھەر ئۇلار دىلنۇر ئېلىپ چىققان ئالتۇن زىبۇ - زىننەتلەرنى سېتىش
ئۈچۈن ماڭدى ئۇ يولبويى بىر خىل بىئاراملىق ئىچىدە ماڭدى بۇلارنى
ساتمايلى دىسە ئىككىسىنىڭ قولىدىكى نەق پۇل دۇكان ئېلىشقا يەتمەيتتى
ساتايلى دىسە بۇنىڭغا ئوغۇللۇق غورورى يول قويمايتتى ياتاقتىنمۇ دىلنۇر
بوينىنى سورىگەندەك قىلىپ ئېلىپ چىققان ئىدى.....
- كەلگۈسىدە چوقۇم ئۇنىڭدىن چىرايلىقنى ئۇنىڭدىن ياخشىسىنى ئېلىپ
بىرىمەن گۈلۈم.

- بولدى قىلىڭە ،مەن ئۇ نەرسىلەرنى تاقاش ئۈچۈن ئەمەس، بەلكى مەلۇم
مەقسەت ئۈچۈن ئېلىپ چىققان، بىلىسىزغۇ مىنىڭ ئۇنداق نەرسىلەرنى
ياقتۇرمايدىغىنىمنى...

- ياق بولمايدۇ، ياقتۇرمىساڭمۇ.....

- بولدى قىلىڭە ،كەلدۇق مانا،

ئۇلار ئالتۇن دۇكىنىغا كىردى ،بۇ ئالتۇنلارنىڭ بۇنچە جېق پۇلغا
يارايدىغىنىنى ئۇلار ئويلاپمۇ باقمىغان ئىدى ،ئالتۇننىڭ باھاسى بەكلا
ئۆسكەچكە ئۇلار خېلى جېق پۇلغا ساتقان ئىدى . 41مىڭ يۈەن بۇ ئىككىسى
ئۈچۈن ھەقىقەتەن ئاز پۇل ئەمەس ئىدى.....

شۇنداق قىلىپ ئۇلار تىزلا دۇكان تاپتى لازىمەتلىكلەرنى
سېتىۋالدى دۇكاننى ئاچە مۇنچە بىزىگەندىن كىيىن تىجارەت باشلىدى
5-6 كۈنگە قالمايلا تىجارىتى خېلى ئېقىشقا باشلىدى ،كىلىدىغان ئىشلارمۇ

كۆپ ئىدى ئىككىسى ئاران يىتىشىپ بولاتتى، بۇنىڭدىن ئۇلار بەك خوشال ئىدى، قىلچە ھارغىنلىق ھىس قىلمايتتى.

دىلنۇر ئۆيىدىن چىقىپ كەتكەندىن كىيىن ئۆيىدىكىلەر شۇنچە ئىزدەپمۇ تاپالمايدى، دادىسى ئانىسىغا تاپا قىلاتتى، سەن ئۇلارنى نامرات كۆرمەي تويغا قوشۇلغان بولساڭ بۇ ئىشلارمۇ يۈز بەرمىگەن بولاتتى، ئەمدى ئەل - يۇرۇت ئالدىدا يۈزۈم قالمايدى نىمە كۆرگۈلۈكتۇ - بۇ، دەپ قاقشايتتى، ئانىمۇ قاتتىق پۇشايمان قىلغان ئىدى لىكىن كىيىنكى پۇشايمان پايدا بەرمىدى، ئىككى ئايدىن بىرى ئۇلارنىڭ ئىز دىرىكى بولمىدى، بۇلارمۇ ئىزدەشنى توختاتمىدى، تۇنۇش بىلىشلىرىگە بولسا دىلنۇرنى بىلىم ئاشۇرۇشقا چىقىپ كەتتى دەپ يالغا سۆزلەپ قويغان ئىدى.

يىتىمنىڭ ئېغىزى ئاشقا تەگسە بۇرنى قاناپتۇ دىگەن راس گەپ ئوخشايدۇ، ئۇلارنىڭ دۈكىنى تازا روناق تېپىشقا باشلىغاندا نىمىشقىدۇر ئەزھەر كىچىدە قاتتىق يوتۇلىدىغان، يوتەلسىلا قان تۈكۈرىدىغا بولىۋالدى، ئۇ بۇ ئەھۋالنى دىلنۇرغا دىمىدى، دىلنۇر ئۇنىڭ يۆتەلگەن ئاۋازىنى ئاڭلىسىمۇ قان تۈكۈرگىنىنى كۆرمىگەچكە زۇكام ئوخشايدۇ دەپ دورا دۈكىنىدىن دورا ئەكىلىپ بەردى، دورىنى يىسىمۇ قىلچە ئۈنىمى بولمىدى يەنىلا يۆتەل توختىمىغاندىن كىيىن ئۇنى دوختۇرخانىغا بارايلى دىدى.

- ھېچ گەپ يوق، ئەنسىرىمەڭ، بىر نەچچە كۈندىن كىيىن تۈزىلىپ كىتىمەن.

- ياق، تۈزەلمىدىڭىزغۇ بۈگۈن بارمىسىڭىز بولمايدۇ، مەن خاپا بولۇپ قالمايمەن.

- ماقۇل ،ئەتە بارايلى ،تۇنۇگۇن كەلگەن ھېلىقى ھۆججەت بەك مۇھىم ئىكەن،ئىگىسى ئالدىرىتىپ كەتتى شۇنى تەرجىمە قىلىپ بولۇپلا ئاندىن بارايلى بولامدۇ؟

- ماقۇل ،ئەمىسە گېپىمىز گەپ.

شۇنداق قىلىپ بىر قانچە كۈن ئۆتۈپ كەتتى دىلنۇر كۈندىلا دوختۇرخانىغا بارايلى دەيتتى ،لىكىن ئەزھەر كەينىگە سۈرەتتى ،بۇ دۇكاننى يېڭىدا ئاچقان بولغاچقا تاقاپ قويسا خېرىدار تىزىپ كىتىشىدىن ئەنسىرەيتتى.دىلنۇرمۇ ئۇنىڭ كۆڭلىدىكىنى چۈشەندى بولغاى.

- بۈگۈن سىز دوختۇرغا كۆرىنىۋىرىڭ ،دۇكانغا مەن قاراي،بىللە بارايلى دىسەم تاقىۋېتىشكە كۆزىڭىز قىيمىدى.

- يالغۇز يىتىشىپ بولاسىزمۇ؟

- يىتىشىپ بولالايمەن ،يىتىشىپ بولاممىسام ئېلىپ قېلىپ سىز كەلگەندە بىللە قىلىمىز.

- ماقۇل ئەمىسە ،بەك چارچاپ كەتمەڭ.

- بولىدۇ.

ئۇ ئاخىرى دوختۇرغا كۆرۈنگىلى ماڭدى،يولدا ماڭغاچ خۇددى نەپەس يىتىشمەيۋاتقانداك ھىس قىلدى.....

دوختۇر ئۇنىڭ رەسىمگە ئېلىش نەتىجىسىنى كۆرۈپ چۈچۈپ كەتتى.

- كىم بىلەن بىللە كەلدىڭىز؟

- ئۆزۈم يالغۇز كەلدىم.

- ئويىڭىزدىكىلەرنى چاقىرىڭ.

- بۇ شەھەردە مېنىڭ ئۇرۇق تۇققىنىم يوق،مەن بۇ شەھەرگە ئوقىغىلى

كەلگەن.

ئۇ دوختۇرنىڭ بۇ سۆزىدىن تۇرۇپ ئەجەپلەنسە ،تۇرۇپ بىر بەختسىزلىكنى سىزەتتى .

- قانداق گەپ بولسا ماڭا دەڭ دوختۇر ،مەن بەرداشلىق بىرەلەيمەن .

دوختۇر ئىچ ئاغرىتىش ھەم ئېچىنىش نەزىرى بىلەن ئۇنىڭغا قارىدى .

- نەچچە ياشقا كىردىڭىز؟

- 24 ياش ،

- ھەي ئىست بالدۇرلا بايقىسىڭىزچۇ؟ئۆپكە راكىنىڭ ئاخىرقى باسقۇچىغا

بېرىپ قاپسىز،خېمىيىلىك داۋالاشمۇ كار قىلماسلىقى مۇمكىن ،،،

- نىمە ،راس دەۋاتامسىز دوختۇر.....

- قىلچە خاتاسى يوق .

ئۇ ناھايىتى روھسىز ھالدا دوختۇرخانىدىن چىقتى ،ئۇ ئۆزىنىڭ تەقدىرىدىن

بەكرەك دىلىنىدىن ئەنسىرەۋاتاتتى ،قانداق قىلىش كىرەك ،دوختۇر دىدىغۇ

ئاخىرقى باسقۇچى دەپ بەلكىم ئانچە ئۇزۇن ياشىيالماسلىقىم مۇمكىن ،ئۇ بۇ

شەھەردە يىگانە قالسا بولمايدۇ ،كىتىشىمىز كىرەك چوقۇم يۇتقا كىتىشىمىز

كىرەك .دىلىنى چوقۇم ئاتا ئانىسى كەچۈرىدۇ ،چۈنكى ئاتائانا باغرى پەرزەت

ئۈچۈن دەريادەك كەڭ ،ئالدى بىلەن دىلىنى يولغا سالاي ئۇندىن كىيىن بۇ

يەردىكى ئىشلارنى بىر تەرەپ قىلىپ مەن ماڭاي.....

ئۇشۇنداق مەسلەھەت بىلەن دۇكانغا كەلدى .

- دوختۇر نىمە دېدى؟

- ھېچگەپ يوق ،زۇكامداپ قاپسەن ،دورا يىسەڭ ساقىيىپ كىتسەن

دەيدۇ . ھە - ،راس سىز يۇرتقا تىز بارمىسىڭىز بولمىغۇدەك ،چوڭ ئاپىڭىز بەك

ئېغىر كىسەلگەن بايا ئانامنى كۆرگۈم كىلىپ تېلېفۇن ئالغان
 ئويىڭىزدىكىلەر ئانامنى ئىزدەپ تېپىپتۇ ،مەن ئۇچۇرىنى بىلمەيمەن
 دەپتىكەن ئالاقلاشسىلا دەپ قويغان بولسىلا چوڭ ئاپىسى بەك ئېغىر كىسەل
 ،بىز توي ئىشىغا قوشۇلدۇق تىز يېنىپ كىلىپ چوڭ ئاپىسىنىڭ يۇزىنى
 كۆرىۋالسۇن دەيدۇ،دېدى.

بۇ ھەم شۇم خەۋەر ھەم خوش خەۋەر ئىدى، ئۇ چوڭ ئاپىسىنى بەك ياخشى
 كۆرەتتى ،ئانىسى خىزمەت بىلەن ئالدىراش بولغاچقا ئۇنى چوڭ ئاپىسى
 بېقىپ چوڭ قىلغان ئىدى.

ئۇ جىددىلەشكەن ھالدا،ئۇنداقتا سىزچۇ ؟

- ھە مەنمۇ بۇ يەردىكى ئىشلارنى بىر تەرەپ قىلىۋېتىپلا بارمەن،مەندىن
 خاتىرجەم بولۇڭ.

- لىكىن تازا مېجەزىڭىز بولمىسا؟بىللە كىتەيلىچۇ؟

- قاراڭ جېنىم،بۇ دۇكانغا نۇرغۇن دەسمى سالدۇق ،سودىسى ياخشى بولغاچقا
 ئۆتكىزىۋالدىغان ئادەم چوقۇم چىقىدۇ،ئۆتكۈزۈپ بىرىپ مېڭىپ بولغىچە
 بىرەر ئىش بولۇپ قالسا.....

بولدى چۈشەندىم ،بۈگۈنلا ماڭاي.

شۇنداق قىلىپ ئۇ يولغا چىقتى،مېڭىش ئالدىدا لازىم بولۇپ قالار دەپ ئۇلار
 پۇل يېغىپ ساقلىغان كارتىنى ئۇنىڭغا سۈندى.

- ياق سىزدە قالسۇن مەن ئويىگە بارسام پۇل كەتمەيدۇ.

يەنە بىرسى مەندە ئەمەسمۇ ؟قايسىمىزغا لازىم بولسا ئالالايمىز.

شۇنداق قىلىپ دىلنۇر يولغا چىقتى،ئۇ دۇكانغا كىلىپلا دۇكان ئىشىگىگە بۇ
 دۇكان ئۆتۈنۈپ بىرىلىدۇ دىگەن خەتنى چاپلاپ قويدى.

ئەتىسى سەھەردە ئورنىدىنمۇ تۇرمىغان ئىدى بىر خەنزۇدىن تېلېفون كەلدى، ئۇ دۇكاننى راس ئۆتۈنۈپ بىرىدىغان ياكى بەرمەيدىغىنىنى سورىدى.....

ئۇ ئاخىر پۈتۈشۈپ 2 ئايلىق ئىجارىسىنى چىقىرىۋېتىپ ئىجارە پۇلىنى ۋە دۇكاندىكى ئۈسكىنىلەرنىڭ پۇلىنى ئۆز باھاسى بويىچە بىرىدىغان بولدى، چۈنكى دۇكاننىڭ ئورنى ياخشى، سودىسىمۇ ئوبدان ئىچىدىكى نەرسىلەرمۇ يېڭى بولغاچقا ئۇمۇ گەپ قىلماي دىگىنىنى بىرىدىغان بولدى، ئۇلار توختاملىشىپ بولغاندىن كىيىن پۇلنى ئېلىپلا دىلنۇرنىڭ كارتىسىغا سېلىۋېتىپ يېنىك بىر تىندى. دە ئۇدۇل بىكەتكە بېرىپ يۇرتىغا قاراپ يول ئالدى.

دىلنۇر ئۆيىگە كەلدى، ئانىسى ئۇنى كۆرۈپ ھەيران قالدى ۋە ئېتىلىپ كىلىپ باغرىغا باستى، دادىسىمۇ كۆز يېشى قىلدى.

- چوڭ ئاپامنىڭ ئەھۋالى قانداق.

- ياخشى.

- ياخشى بولۇپ قالدىما؟ كىسەل دەپسىلەر كەنغۇ؟

- كىم شۇنداق دەيدۇ ساققۇ؟

دىلنۇر ھەيران قالدى، ئەزەرنىڭ ئۆزىنى ئالدايدىغىنىغا ئىشەنمەي دىسىمۇ بۇ گەپنى ئاڭلاپ گاڭگىراپلا قالدى، ئۇ مىنى نىمىشقا ئالداپ يولغا سېلىۋېتىدۇ؟ ئۇنىڭ مەقسىدى نىمىدۇ؟

دىلنۇرنىڭ ئاتا ئانىسىمۇ ئارتۇقچە گەپ سۆز قىلمىدى، يوقاپ كەتكەن قىزىنىڭ تېپىلغىنىدىن خوش بولۇپ ئۇنىڭ دىلىنى ئاغرىتىمىدى.

يېرىم كىچە بولۇپ ئۇلار ئۇيىقىغا كەتكەندە ئەزەرگە تېلېفون قىلدى. ئەزەر

تېلفاۋندا ھەممە ئەھۋالنى ئۇنىڭغا دىدى. دىلنۇر شۇ ھامان ھۇشىدىن كەتتى. سەھەردە ئانىسى كىرىپ چۈچۈپ كەتتى ئۇلار ئۇنى دوختۇرغا ئېلىپ باردى، دوختۇرلار ئاستاخارەكتىرلىك بورەك يەكلەش، دەپ دىئاگنوز قويدى، ئۇ شۇنىڭ بىلەن بالىنىستا يېتىپ قالدى. كۈندە دىگۈدەك ئەزھەرگە ئۇچۇر يېزىپ كارتىدىكى پۇلنى ئېلىپ ياخشى داۋالىنىشنى ئېيتاتتى ئۇ ماقۇل بولاتتى، لىكىن بىر پۇڭغىمۇ چىقىلمايتتى.

ئارىدىن بىر ئاي ئۆتۈپ ئۇنىڭغا بىر ئۇچۇر كەلدى، كۆكرىكىم بەك ئاغرىپ كەتتى مەن دوختۇرخانىغا بارمىسام بولمىغىدەك، كارتىدىكى پۇلدىن ئازراق ئىشلىتىپ تۇراي....

بولدى ھەممىنى ئېلىپ ياخشى داۋالىنىڭ، ئۇ شۇنداق دەپ ئۇچۇر قايتۇردى. شۇ ئۇچۇر كەلگەنچە ئۇنىڭغا قايتا ئۇچۇر كەلمىدى، ئۇ ئۇچۇر يازسىمۇ جاۋابى كەلمىدى، تېلفۇن ئالسىمۇ تېلفۇننى ئۇلانمىدى، ئۇ بۇنى بىر شۇملۇقنىڭ بىشارىتى دەپ بىلدى، ئۇ ئانچە مۇنچە ئورنىدىن تۇرالايتتى ئاپىسىغا دوختۇرلارغا شۇنچە يالۋۇرغان بولسىمۇ سىرتقا چىقىشقا ئەزھەرنى كۆرۈشكە يول قويمىدى، ئۇنىڭ كىسىلى ئېغىرلاپ كەتتى دوختۇرلار ئۇرۇمچىگە ئېلىپ چىقىپ قان تازىلىتىشنى ئېيتتى، شۇنىڭ بىلەن ئۇ ئۇرۇمچىگە يۆتكەپ كىلىندى، قان تازىلاپ ئەھۋالدا خېلى ياخشىلىنىش بولدى.

ئەزھەر. ئۇنىڭدىن كەلگەن ئۇچۇرلارنى كۆرۈپ تۇرسىمۇ جاۋاب يازالمايتتى. قوللىرى ھەركەتلىنەلمەيتتى، دوختۇرخانىدا سۇنئى نەپەسلىنىپلا ياتاتتى، ئۇنىڭ كۆزىنىڭ مىدىرلىغىنىدىن ھاياتكەن دىمىسە باشقا تەرەپلىرىدىن بىلگىلى بولمايتتى بىچقارە ئانا بېشىدا يىغلاپ ئولتۇراتتى.

دىلنۇر ئاخىرقى قېتىم تېلېفون قىلدى ،يەنىلا ئېلىنىمىدى،ئۇ چوقۇم بۇ دۇنيا بىلەن خوشلىشىپتۇ دەپ ئويلىدى .دە خاتىرىسىنى ئېلىپ مۇنۇلارنى يازدى .

-قەدىرلىك ئانا ،سۇيۇملۇك دادا مېنى كەچۈرۈڭلار !ئەزھەر بۇ دۇنيادىن كىتىپتۇ ئۇ مېنى بەك ساقلاپ كەتمىسۇن،مەن ھامان بۇ دۇنيا بىلەن خوشلىشىمەن سىلەرنى ئارتۇقچە چىقىمدار قىلىشنىمۇ خالىمايمەن ئەزھەرنىمۇ ئارتۇقچە ساقلىتىشنى خالىمايمەن مەندىن رازى بولۇڭلار !
ئۇ يېزىپ بولۇپ خاتىرىنى ياستۇقىنىڭ قېتىغا ئاۋايلاپ تىقتى ،بالىكۇنغا چىقىپ يۇلتۇزلۇق ئاسمانغا ئۇزاققىچە قارىدى ئۇندىن كىيىن يېنىپ كىرىپ تاتلىق ئۇخلاۋاتقان ئاپىسىغا قاراپ،

-كەچۈر ئاپا ،مېنى كەچۈر،ئۇ توپىنىڭ قېتىدا ياتسا مەن يۇمشاق كارۋات ئۈستىدە ياتالمايمەن،دىدى - دە ،تارتما ئىچىدىكى ئاپىسى كۈندە بىر تال يەپ ئۇخلايدىغان بىر قاپ ئويۇق دورىسىنى ئېلىپ ھەممىنى ئېغىزىغا توكۇپ ئۈستەل ئۈستىدىكى چايىنى ئىچىۋەتتى....

ئەتىسى سەھەردە ئانىسى تۇرغاندا ئۇ بۇ ئالەم بىلەن مەڭگۈلۈك خوشلاشقان ئىدى.ئانىنىڭ قىيا - چىيىياسى دوختۇرخانىنى بىر ئالدى.....

خاتىمە

شۇنداق ئۇ كەتتى ،ئۇ كەتكەندە ئەزھەر تېخى ھايات ئىدى ،ھازىر ھاياتمۇ ئەمەسمۇ ،بۇ بىزگە نامەلۇم،ئىشقىلىپ بۇ ئىككى ياشنىڭ مۇھاببىتى تىراگىدىيە بىلەن ئاياغلاشتى ،دىلنار ئۆزىنىڭ ھاياتى بەدىلىگە مۇھاببەت داستانى يازدى ئەگەر شۇ باغرى تاش ئاتا -ئانا جاھىللىق قىلمىغان بولسا

بۇ غۇنچە بەلكىم ھاياتىنى بۇنچە تىز ئاخىرلاشتۇرمىغان بولار

ئىدى. ئەپسۇس.....مىڭ ئەپسۇس.....

تامام

مىس چۆگۈن (ھىكايە)

ئىبراھىم مەمەتئەيسا (ئارسلان)

ئەلەككىن مۇنبىرىدىن ئارسلان يازمىسى

چوڭ تىكلەمە ئەينەكنىڭ ئالدىغا كەلدىم . مەڭىز سۈڭەكلىرى چىقىپ ، چوڭ-چوڭ كۆزلىرى ئولتۇرۇشۇپ بىر بالا ماڭا غەمكىن بېقىپ تۇراتتى . بۈگۈن شەنبە . ئۇنىڭ بىلەن دىيىشكىنىم بۇيىچە ، چۈشتە قىلىدىغان سودىلىق ئۈچۈن كەملەپ قالغان 1500 يۈەننى نەدىن بولمىسۇن تاپمىسام بولمايتتى .

- ئاھ جېنىم ، پەقەت ئاشۇ ئۈچكىچىلىك بۇلاپكىسى بار 20 گرام زەنجىرنىلا ... مەن سىزنى شۇنداق ياخشى كۆرىمەن ، سىز بولمىسىڭىز ئۈزەمنى خۇددى گۆردە ياشاۋاتقاندەك ھىس قىلىمەن ، پەقەت ئۇنىڭ تاتلىق شىۋىرلاشلىرىدىن يۈرگىم شۇرىدە ئىرىپ ، بەدىنىمگە ئاجايىپ بىر لەزىز تۇيغۇ تاراپ كەتتى . مەن بېشىمنى ئىتتىكلا ماقۇلغا لىڭشىتتىم .

بىر تۇرۇپ ئۈزەمنى چاڭقاپ ، لەۋلىرى چاك-چاك يېرىلغان ، ئۇسسۇزلۇق دەردىدە نىمجان بۇلۇپ ، دەريا قىرغىقىغا قاراپ ئۆمىلەپ كىتىۋاتقان بىر بىچارىگە ، بىر تۇرۇپ ئاچچىق شاكىراپنى زەمزمە چاغلان خاتا ئىچىپ قويغان ، قېقىلىپ-يۈتىلىپ نەپەس ئالالمايۋاتقان بايقۇشقا ئوخشاتقۇم كىلەتتى .

- ئايدا ئالدىغىنىڭ 2000 يۈەن مائاش . ئۇ بۇ پۇللارنى تۇتۇۋېلىپ قۇلۇڭغا تىگىدىغىنى ئاران 1500 يۈەن . سەن بۈگۈن ئالماقچى بولغان ئاشۇ سېرىق نىجىسىنىڭ ھەر گىرىمىنى 350 يۈەندىن ھىساپلىساڭمۇ 7000 يۈەن دىگەن گەپ ، يەنە تېخى خەقنىڭ ئالدىغا بېرىپ سارغىيىشنىڭ كىرەك . ئاپاڭنىڭ نەچچە يىرىگە ياماق سېلىنغان قۇراق يوتقاننى يېپىنىپ ئىڭراپ ياتقىنىغا نەچچە كۈن بولدى ، ئۇنى ئاز دەپ ئۈچ ئۇكاڭنىڭ ئوقۇشمۇ سىنىڭ زىممەڭدە تۇرۇپتۇ . بىراق سەن... بېشىمنى ئەپسۇسلىنىش ئىچىدە چايقىدىم . ئۇ يەنە خىيالىمغا كىرىۋالدى .

توۋا . ئۇنىڭ ئاپىسى ، قاچانلا بارسام كىلىك ، جان ئوغلۇم دەپ تۆرگە باشلايدىغان كىسەل چىراي خۇتۇن پال باقامدىكىن . توغرا ، چوقۇم شۇنداق .

نىمىشكە دىسەڭ ، مىنىڭ بولغۇسى ئايالىم مىنىڭ قايسى كۈن ، قايسى سائەتتە ئايلىق ئالغىنىمنى دەرھاللا بىلىۋالاتتى .

- قاراڭ ، ئاۋۇ ھالقا نىمىدىگەن جۇلالىق ، كۆزنىڭ يېغىنى يەيدىكەن ... بۇندىن كىيىن چوقۇم سىزنى تەڭلىكتە قويمايمەن جېنىم ... ، ئۇ ئاجايىپ بىر نازلىرى بىلەن يەنە كۆڭلۈمنى ئۇتۇۋالاتتى . تۇرۇپ ئۇنىڭدىن ئايرىلىپ كىتىشنى ئويلىشىپ كىتەتتىم . يا مەن كاتتا تىجارەتچى بولمىسام ، قۇلۇمدا ئۇنىڭ ئىھتىياجىدىن پۇل - پۇچەك ، ۋەج - بىسات نەدە تۇرۇپتۇ؟ مەن ناھايىتى شۇ ئايلىق ئالدىغان ئاددىلا بىر ئىشچىغۇ . بىراق مەندىكى ئىختىيار خەقنىڭ ئىلكىدىكىدەك ، ئۇنىڭ خۇمالىق بېقىشىدىن بايىقى ئويلىرىم يەنە توزغاقتەك ئاللىياقلارغا ئۇچۇپ كىتەتتى .

كونىلارنىڭ ئېيتىشىچە ، ئەۋلىيا - غۇجىلاردىن ئۇدۇم ئېلىۋالغان بەزى

ئادەملەرنىڭ ئاجايىپ سەھىرلىك بىر مىس چۆگىنى بۇلارمىش . ئۇ كىمنىڭ ئىسمىنى زىكرى قىلىپ ئايەت ئوقۇسا ، چۆگۈن داق يەردىمۇ قۇرۇق پېتى قايناپ كىتەرمىش . زىكرى قىلىنغۇچى ئۇنىڭ يېنىدىن نېرى كىتەلمەي ، مەڭگۈ ئۇنىڭغا باقىۋەندە بۇلۇپ قالارمىش .

مەن بەزىدە ئۇنىڭدىن رەنجىگەن ۋاقىتلىرىمدا قانچە قىلساممۇ ، ئۇنىڭدىن ئۈزەمنى تارتالمايدىغانلىقىمنى ھىس قىلغىنىمدا ، ئۇنىڭ ئاپىسىنىڭ ئەنە شۇنداق مۆجىزىلىك بىر مىس چۆگىنىنىڭ بار ئىكەنلىكىگە ئىختىيارسىز ئىشىنىپ قالاتتىم .

ئاللىقانداق بىر ئاچچىق تۇيغۇ يۈرگىمنى تاتىلاشقا باشلىدى . بېشىمنى كۈچسىز چايقىدىم . << مەن سىزنى شۇنداق سىغىنىدىم ، ئادەمنى بىتاقەت قىلىپ ، نىمىشقا كەلمەيسىز >> . قۇلىقىمغا يەنە يۈرەكنى بىھۇش قىلغۇچى يىپەكتەك يۇمشاق ، تاغدەك ۋەزىنلىك ھېلىقى غالىپ سۆز ئاڭلانغاندەك بولدى . مەن مانا ھازىرلا دەپ پىچىرلىغىنىمچە ، تۇنۇش - بىلىشلىرىمنىڭ ئالدىغا يۈگۈردۈم .

بۇ ھېكايە «تارىم» ژورنىلىنىڭ 1995 - يىلى 5 - سانغا بېسىلغان

چىقىرىش

ئارقۇ

ئەلەكەن مۇنەببەردىن ئارقۇ يازمىسى

قۇياش تاغلاردىن ئەمدىلا بويىنى چىقارغانىدى. نىمىشقىكىن ھاۋا شۇنچە تىنچىق ئىدى. تاغ ئارىسىدىكى كىچىككىنە بازاردىكى بۇ بىردىنبىر رېمونتخانىدا ئىشچىلار قىزىق ئىشلەۋاتاتتى. ئازاد ماركىلىق بىر يۈك ماشىنىسى ئۆزىگە ئوخشاش يەنە بىر ماشىنىنى سۆرەپ رېمونتخانا ئىچىگە كىردى، شوپۇرلار ماشىنىلىرىدىن چۈشۈپ ماشىنىلارنى ئايرىشتى. ساق ماشىنا چىقىپ كەتتى. بۇزۇلغان ماشىنا شوپۇرى ئابلىمىت ئاپتوموبىلىنى پاققىدە بىرنى ئۇرۇپ قويۇپ ئىشخانىغا كىردى.

- ھە، ماشىنىڭىزنىڭ قەيىرى بۇزۇلدى؟ - سورىدى ئوتتۇرا ياش ئادەم

سالامدىن كىينلا.

- پولس ئۇزۇلۇپ كەتتى.

- ئۆزىڭىزدە زاپىسى بارمۇ؟

- يوق.

- ھە، مەن ئادەم ئورۇنلاشتۇراي، سىز بۇ كارۋاتتا ئۇخلىغاچ تۇرۇڭ.

- ۋەزىپىنى ئادا قىلمىساق بولمايدۇ، چاققانراق رېمونت قىلىپ

بەرسەڭلا، - دېدى ئابلىمىت بىر تال تاماكا تۇتاشتۇرۇپ.

- ھە بولىدۇ، تاماكنىڭىزدىن بىر تال بىرىگە، ئىككى سۈرۈپتەي، خاتىرجەم بولۇڭ، كۆپ كەتسە ئىككى سائەتتە رولغا ئولتۇرسىز.

ئابلىمىت ئۇنىڭغا بىر تال تاماكا بېرىپ تۇتاشتۇرۇپ بەردى. ئۇ ئۈستەللىرىنىڭ تارتىملىرىغا قۇلۇپ سالغاندىن كىيىن، پاشىنىسى ئۇپىراپ كەتكەن ئايىقىنى سۆرەپ ئىشخانىدىن چىقتى - دە، نېرىدا ماشىنا رېمۇنت قىلىۋاتقانلارنىڭ يېنىغا بېرىپ :

- گۈزەل بۇياققا چۈش، - دەپ توۋلىدى.

ماشىنا ئۈستىدە بىر گايىكىنى بوشىتىش بىلەن ئاۋازە بولۇۋاتقان، قارىماققا ئوغۇل بالدەك كۆرۈنىدىغان قىز لىككىدە سەكرەپ چۈشتى.

- نېمە ئىش؟

- ئاۋۇ ماشىنىنى كۆردۈڭمۇ، - ئۇ قولى بىلەن ئابلىمىتنىڭ ماشىنىسىنى كۆرسەتتى، - پولسى ئۈزۈلۈپتۇ، ئېلىۋېتىپ يېڭىسىغا ئالماشتۇرۇپ بەر، چاققان بول!

- خوپ! - قىز ھەربىيلەرگە ئوخشاش پۇتىنى يەرگە تاققىدە ئۇردى.

- چوڭ بولغانسىرى غەلىتە بىر قىز بولۇپ كىتىۋاسەن، ماڭا شاتۇر، چاققان بېرىپ ئىشىڭنى قىل.

قىز ئىچ يانچۇقىدىن قارا كۆز ئەينىكىنى ئېلىپ تاقىدى، بېشىدا شەپكە بارئىدى. ئۇ سايىمانلىرىنى كۆتۈرۈپ ئاپتاپتا تۇرغان ماشىنىنىڭ يېنىغا باردى. مۇشۇ تۇرقىدا ئۇنىڭ قىز - ئوغۇللۇقنى ئايرىماق تەس ئىدى. ئابلىمىت ماشىنا يېنىدا ئۇنىڭغا قاراپ تۇراتتى. ئۇ ئابلىمىتقا قاراپمۇ قويماستىن، پولسى چېقىلغان تەرەپنىڭ گايىكىلىرىنى بوشۇتۇشقا باشلىدى. ئابلىمىت تاماكا چەككەچ رېمۇنتچىنىڭ قىلىۋاتقان ئىشىغا قاراپ تۇراتتى.

ئۇ رېمونتچىنىڭ بەزى گايىكلارنى بوشۇتۇشقا كۈچى يەتمەيۋاتقانلىقىنى كۆرۈپ ياراندەملەشمەكچىمۇ بولدى - يۇ، بىراق، قېنى قانداق قىلىدۇ، دېگەن بىر قىزىقىش بىلەن قاراپ تۇردى. رېمونتچى بوشىمىغان گايىكلارغا كۈلۈچىنى مەھكەم ئورۇنلاشتۇردى - دە، ئاندىن كۈلۈچىنىڭ سېپىغا نو تۆمۈرنى سېلىپ ئۈستىگە چىقىپ بىرلا سەكرەپلا بوشىتىۋەتتى. ئۇ شۇ يوسۇندا ھەممە گايىكلارنى بوشۇتۇپ ئالدى. ئاندىن ئاستا ئۇرۇپ ئوقنىڭ چاق بىلەن گايىكا، بولتا ئارقىلىق چېتىلغان ئۇچىنى ئېلىۋەتتى. ئوق ئىچىدىن سۇنغانىدى. ئوقنىڭ سۇنۇقىن ئېلىش ئۈچۈن قارشى تەرەپتىكى ئوقنىمۇ ئېلىشقا توغرا كەلمەيتتى، بولمىسا سۇنۇق ئوقنى ئالغىلى بولمايتتى. رېمونتچى قارشى تەرەپتىكى ئوقنىمۇ شۇ يوسۇندا ئالدى، ئوق ئېغىر بولغاچقا ئۇ ئوقنى ناھايىتى تەستە ئالدى، ئاندىن ئۇزۇن بىر لووم تومۇرنى تىقىپ سۇنۇق ئوقنى ئىتتىرىپ چىقاردى، كەينىدىن ئوقنى يەنە جايىغا سېلىپ گايىكىلىرىنى چېكىتتى، بۇ جەرياندا ئۇنىڭ يۈز - كۆزلىرىنى مەرۋايىتتەك تەر تامچىلىرى قاپلاپ چىرايىنى يامغۇردا قالغان ئالمىغىلا ئوخشىتىپ قويدى. ئۇ ساق ئوقتىن بىرنى ئامباردىن ئامبارچى بىلەن بىللە كۆتۈرۈپ كېلىپ جايىغا سالدى، ئاندىن گايىكىلىرىنى چېكىتتۈرۈپ كەينىدىن كىيىن كابىنكا ئىشىكىنى ئاچتى. ئابلىمىت رېمونتچىنىڭ نېمە قىلىدىغانلىقىنى ئۇقالماي قاراپ تۇراتتى. رېمونتچى ماتۇرنى ھەركەتكە كەلتۈرۈپ ماشىنىنى تىزلا قوزغاپ رېمونتخانا ئىچىنى بىر ئايلاندۇرۇپ ئابلىمىتنىڭ يېنىغا ئەكىلىپ زەرپ بىلەن تورمۇزلاپ توختاتتى.

- ماشىنىڭىز پۈتتى، - دېدى ئۇ ماشىنىنىڭ ئىشىكىنى ئېچىپ، - ھېسابلىشىپ قايتىشىڭىز بولىدۇ، - رېمونتچى ماشىنىدىن

سەكرەپلا چۈشتى.

ئابلېمىت رېمۇنتچىنىڭ قىلىقلىرىغا ھەۋەسلىنىپ تۇراتتى، رېمۇنتچى يېڭى بىلەن يۈزىدىكى تەرنى سۈرتىمەكتە ئىدى، ئاققان تەر، سۈركەلگەن ماي ئۇنىڭ چىرايىنى كۈلكىلىك بىر تۈسكە كىرگۈزۈپ قويغان ئىدى. ئابلېمىت رېمۇنتچىنىڭ ئاۋازىدىن باشقىچە بىر مەنىنى ھېس قىلىپ سورىدى:

- سىز قىزمۇ؟

- قانداق؟ - دېدى رېمۇنتچى كۆز ئەينىكىنى ئېلىپ تۇرۇپ، - مومايمىكىن دەپ قالغانىدىڭىز، - ئۇ كۆز ئەينىكىنى تاقىدى - دە، سايمانلىرىنى ئېلىپ ئىشخانا تەرەپكە كەتتى.

ئابلېمىت رېمۇنتچى قىزنىڭ چىرايلىق شەھلا كۆزلىرىگە ھەيران بولۇپ تۇراتتى، قىز كىتىپ قالدى، ئابلېمىت قىزنىڭ جاۋابىدىن تېخىمۇ تەمتىرەپ ئۇنىڭ ئارقىسىدىن خېلىغىچە قاراپ تۇردى. ئۇ قىزنىڭ گەپ - سۆزلىرى ۋە ھالىتىنى كۆز ئالدىغا كەلتۈرۈپ ئۆزىچە كۈلۈۋەتتى - دە، ھېسابات قىلىش ئۈچۈن بوغالتىر ئىشخانىسىغا قاراپ ماڭدى. ھېساباتنى تۈگۈتىپ تالۇن كەستۈرۈپ چىققاندا چۈشلۈك تاماق ۋاقتى بولۇپ قالغان ئىدى. ئىشچىلار يۈز - كۆزلىرىنى يۇيۇشۋاتاتتى، ئابلېمىت كابىنىكىغا كىرىپ ئويلىنىپ قالدى. ئۇنىڭ بىردىنلا بۇ رېمۇنتچى قىز بىلەن تونۇشۇپ قويغۇسى، ئۇنىڭغا رەخمەت ئېيتقۇسى كەلدى. ئۇ ماشىنىدىن چۈشۈشكە تەمشەلدى، قىز يەنە بايقىدەك گەپ قىلسا ئوسال بولماي، دەپ جايدا ئولتۇردى. رېمۇنتچى قىزنىڭ ئوغۇل بالىغا خاس سۆز ۋە ھەركىتى ئۇنى مەھلىيا قىلىۋالدى. ئۇ، كىتىش ياكى قىز بىلەن تونۇشۇپ قويۇش

ئوتتۇرىسىدا دىلغۇل بولۇپ تۇرغاندا قىز يۇيۇنۇش ئۈچۈن لۆڭگە، سوپۇن ئېلىپ چىقىپ قالدى، قىز ئۆزىگە ئۇدۇل كەلگەندە ئابلىمىت ماشىنىدىن چۈشتى.

- ماشىنا ئوت ئالمايۋاتىدۇ نېمە قىلىپ قويدىڭىز؟- دېدى ئۇ قىزنىڭ ئالدىغا بىر قەدەم ئېلىپ.

- ئۆزى بۇزۇق چېغى، مەن ئۇنى بىرىنچە قىلىۋەتمىدىم،- دېدى قىز،- مەن بىر ئوت ئالدۇرۇپ كۆرەي،- قىز سەكرەپلا كابىنىكىغا چىقتى، ۋە ئاچقۇچنى بۇراپلا گۈررىدە ئوت ئالدۇرۋەتتى. قىز ماشىنىدىن چۈشۈۋېتىپ،- ئۈستىڭىز ئوت ئالدۇرۇشنى تازا ياخشى ئۈگەتمەپتىكەن، تازىمۇ ئۇششۇقكەنسز،- دېدى. - تولا مازاق قىلماڭ،- دېدى ئابلىمىت سەل قىزىرىپ،- سىزگە رەخمەت ئېيتىشنى ئۇنتۇپ قاپتىمەن.

- ئۇنتۇلۇپ قالغان رەخمەتنى ئېيتىپ نېمە قىلاتتىڭىز،- دېدى قىز ماي سۈركۈلۈپ كەتكەن چىرايىنى ئۆزگەرتىپ،- ئۇنىڭ ئۈستىگە قۇرۇق رەخمەتنىڭ نېمە كىرىكى.

- ئۇنداق بولسا سىزنى مېھمان قىلاي.

- ماۋۇ سۆزىڭىز بولىدۇ، مەن كىيىم ئالماشتۇرۇپ چىقاي، كۈتۈپ تۇرۇڭ،- قىز يۇيۇنۇش ئۆيى تەرەپكە مەكتتى.

ئابلىمىت كۆزىگە ئىشەنمەيلا قالدى. ئۇنىڭ ئالدىغا پەرىدەك بىر گۈزەل قىز كىلىۋاتاتتى. قىز تولغان پاقالچاقلىرىغا ئەرەڭ پايپاق تارتقان، ئۈستىگە ئويما ياقىلىق، بەل پۈرمە، كەڭ ئىتەكلىك قىزىل كۆپىنەك كىيىپ چىققانىدى. ئۇنىڭ ساغرىسىغا چۈشۈپ تۇرغان قاپقارا چاچلىرى ئۆزىگە تولىمۇ ياراشقانىدى. قىز ماشىنىغا چەبدەسلىك بىلەن چىقتى ۋە

ئابلىمىتقا قاراپ:

- قېنى ھەيدەڭ! - دېدى. ئىككى جۈپ كۆز بىر بىرىگە قادىلىپ قالدى. بۇ تىكىلىش ئۈشتۈمۈتۈ بولغاچقا ئابلىمىتنىڭ يۈرىكى پىز قىلىپ قالدى. قىز تۇنجى بولۇپ يىگىتنىڭ كۆزىدىن چاچراۋاتقان ئۇچقۇنى كۆردى ۋە ئاشۇ ئۇچقۇننىڭ يۈرىكىگە چۈشكىنىنى سەزدى.

ئابلىمىت قىزنىڭ ئوچۇق - يورۇقلىقىغا، گەپ - سۆزلىرىگە ھەيران ئىدى. ئۇ ئۆزىنىڭ بۇ گۈزەل قىزغا كۆڭلى چۈشۈپ قالغانلىقىنى تۇيۇپ، ئۇنىڭدىن كۆزىنى ئالالمىدى. ئۇ قىزنىڭ قاپقارا قويۇق ئەگىم قېشىغا، قويۇق، قايرىما كىرىپكىلىرىگە ھەۋەس بىلەن تىكىلدى. قىز نەزىرىنى يەردىن ئېلىپ يىگىتكە ئاغدۇرغاندا ئابلىمىت كۆزىنى باشقا ياققا ئېلىپ قاچتى. يىگىت بەرجەس ئەزلەردىن ئىدى. كۈچ - قۇۋىتى ئۇرغۇپ تۇراتتى. مۈرىلىرى كەڭ، ئوتتۇرا بوي، ئاق يۈز گۈزەللىكنىڭ نەزىرىدىن ئۆتتى.

- بۇندىن كېيىن يەنە كۆرۈشۈپ تۇرايلى، تونۇشۇپ قالدۇق، - دېدى ئابلىمىت ئۇلار ئاشخانىدىن چىقىپ ماشىنا يېنىغا كەلگەندە.

- بۇ سۆزىڭىز بولىدۇ، كۆرۈشۈپ تۇرغاننىڭ زىيىنى يوق، بىراق پايدا مەنپەئەت ياكى باشقا مەخسەت ئۈچۈن بۇ گەپنى دەۋاتقان بوسىڭىز كېيىن پۇشايمان قىلىپ قاللىسىز...

ئابلىمىتنىڭ قىز بىلەن ئۇزاق پاراڭلاشقىسى بار ئىدى. بىراق قىز كىتىپ قالدى. ئۇ قىزنى بۆلەكچىلا بىر تۇيغۇ بىلەن ياخشى كۆرۈپ قالغان ئىدى. مۇشۇنداق قىز بىلەن بىللە بولساڭ كۈنلىرىڭ شېرىن ئۆتىدىكەن، دەپ ئويلاپ قالدى ئۇ. ئۇ تا ھازىرغىچە مەجەزى بۇنداق غەلىتە، كەسكىن، نەخ گەپنى قىلىدىغان، ئوچۇق مەجەزلىك قىزنى كۆرۈپ باقمىغان ئىدى. ئۇ بۇ گۈزەل

قىزغا راستىنلا ئاشىق بولۇپ قالغانىدى.

*

*

ئابلىمىت ھەر قېتىم كۆمۈرگە چىققاندا گۈزەل بىلەن كۆرۈشۈپ تۇردى.
 بىر قېتىم ئۇ گۈزەل بىلەن كۆرۈشۈپ قايتىدىغان چاغدا گۈزەل:
 - سىز بۇياققا ماڭىدىغان چاغدا قۇرۇقلا چىقىدىكەنسىز، بۇ قېتىم
 چىقىدىغان چاغدا بىر ماشىنا قوغۇن ئالغاچ چىقامسىز، - دېدى.
 ئابلىمىت گۈزەلنىڭ مەخسەدىنى چۈشەنمىسىمۇ لېكىن ئۇ قىزنىڭ
 ھەرقانداق سۆزىگە جان دەپ ماقۇل دەيتتى. شۇڭا دەرھاللا قوشۇلدى.
 - ماقۇل ئۆگۈنلۈككە ئالغاچ چىقاي، - دېدى ئۇ.
 - مانا بۇ تۆت مىڭكوي، مۇشۇنىڭغا لايىق ئالغاچ چىقاي، - گۈزەل
 سومكىسىدىن پۇل ئېلىپ ئابلىمىتقا ئۇراتتى.
 - ياق پۇل بەرمىسىڭىزمۇ ئالغاچ چىقىمەن، - دەپ ئالغىلى ئۈنمىدى
 ئابلىمىت.
 - ئۇنداقتا بولمايدۇ، مەن بۇنداق تەڭسىز دوستلۇقنى مەن
 خالىمايمەن، - دېدى قىز قەتئى قىياپەتتە، - ئەگەر ئالغىلى ئۈنمىسىڭىز مەن
 باشقا شوپۇر تاپاي.
 - بوپتۇ، سىز ئاجايىپكەنسىز، ئەكىلىڭ.
 - ئاجايىپ دېگەن قانداق بولىدۇ، - دېدى گۈزەل كۈلگەچ.
 - راستىنى دېسەم بۇنى دەپ بىرەلمىگۈدەكمەن.
 - ئوغۇل بالا دېگەن بۇنداق گەپنى دېمەيدىغان.
 ئىككىيلەن كۈلۈشۈپ كەتتى.

ئابلىمىت ئۆگۈنى ماشىنىسىنى پاكىز يۇدۇردى، ئاندىن سەھرادىكى

تۇققانلارنىڭ ئۆيىگە چىقىپ ئۇلارنىڭ يارىدىمى بىلەن ئېتىزلىقتىنلا بىر نەچچە دېھقاننىڭ قوغۇنىنى بېسىپ ماشىنىسىنى توشقۇزدى، ئاندىن خاڭغا قاراپ يولغا چىقتى، گۈزەل كۆمۈرگان جايلاشقان كىچىككەنە بازاردا تۇراتتى، شەھەر بىلەن ئارىلىقى 200 كىلومېتىرچە كىلەتتى، شۇڭا بۇ يەردە قوغۇن-تاۋۇز ئوبدان پۇل بولاتتى، ياز كۈنلىرى تاغدا كۈندۈزى شۇنداق تىنچىق ئىسسىق بولاتتى، شامال چىقمىغان كۈنلىرى بۇ يەر قازاندەكلە ئويمان بولغاچقا تىنچىمۇ تەستەك بىلىنەتتى، كىچىلىرى ھاۋا شۇنداق سۆرۈن بولۇپ ئادەمگە بەك ياقاتتى. كىچىككەنە كان بازىرىدا ھەممە نەرسە باشقا يۇرتتىن توشۇپ كىلىنەتتى، شۇڭا بۇ يەردىكى باھا باشقا يەرگە قارىغاندا سەل ئۆرى بولۇپ پۇل تاپقىلى بولاتتى. ئابلىمىت تاغ يولىدا كەلمەكتە ئىدى، ئۇ گۈزەل خىياللارغا بەنت بولۇپ ئۆزىچە كۈلۈپ قوياتتى. گۈزەلگە ئىرىشىش ئارزۇسى بارغانچە كۈچۈيىپ كىتىۋاتاتتى. كۈلرەڭ، قىزىل كۆرۈنۈۋاتقان كۆيۈك تاغلار ئۇنىڭ ئەتىراپىدا ئايلىنىۋاتقاندا كۆرۈنەتتى. تاغلاردا نە بىر تۈپ دەرەخ ياكى يېشىللىقتىن ئەسەر يوق ئىدى. يانتاق بىلەن چۆل سىككىچىلا شامالدا ئىرغاڭلاپ تۇراتتى. ئابلىمىت بازارغا كىلىش يولىدا رېمىنۇتخانا ئالدىدا توختاپ گۈزەلنى چاقىردى. گۈزەل ماشىنىدىكى قوغۇنلارنى كۆرۈپ ئابلىمىتقا ئۆزۈرخالىق ئېيتتى.

- سىزنى كۆپ ئاۋارە قىلدىم - ھە.

- نەدىكىنى، سىز نىمىلا دېسىڭىز مەن ئۈچۈن بۇيرۇق.

قىز ئابلىمىتنىڭ كۆزىگە تىكىلدى. ئۇ ئالدىدا تۇرغان بۇ يىگىتنىڭ

ئۆزىنى ياقتۇرۇپ قالغانلىقىنى بىلىپ مېيىقىدا كۈلۈپ تۇرۇپ دېدى:

- مەن سىزنىڭ باشلىقىڭىز بولۇپ قالدۇمۇ نېمە، ئەمەسە ماشىنىنى مەن

ھەيدەي، بازارغا بارايلى.

گۈزەل ماشىنا رولىغا ئولتۇردى، ئۇ ماشىنىنى ئەپچىللىك بىلەن باشقۇرۇپ
بىر قوغۇنچىنىڭ يېنىغا ئاپىرىپ توختاتتى.

– قانداق ئەھۋالىڭىز روزاخۇنكا، قوغۇنڭىز تۈگەپلا قاپتىغۇ، – دېدى گۈزەل
ماشىنىدىن چۈشكەندىن كېيىن، – بىر ماشىنا قوغۇن ئالغاچ كەلدىم
ئالامسىز؟

ئاڭغىچە ماشىنا ئەتراپىغا بىر نەچچە ھۆپىگەر ئولشىپ ماشىنا چاقىغا
دەسسەپ قوغۇننى كۆرۈشكە باشلىدى. روزاخۇن خۇشاللىقىدىن ئورنىدىن
لىكىدە تۇرۇپ سايىۋەن ئاستىدىن چىقتى.

– نىمانداق بەلەن گەپ قىلىدىغانسەن گۈزەل، شەھەردىن قوغۇن چىقماي
بۈگۈن تىجارىتىم توختاپ قالغىلى تاس قالغان، – ئۇ ماشىنىغا تەستە
چىقىپ قوغۇنلارنى كۆردى ئاندىن پەسكە چۈشتى، – قانچە پۇل بىرىمەن.
چوڭ بىر ماشىنا قوغۇن مىڭدىن كەم چىقمايتتى. سودىگەرلەر مەن ئالىمەن
دەپ گۈزەلنىڭ قولىغا پۇل تۇتقۇزۇپ تالاشقىلى تۇردى.

– مەن روزاخۇنكامغا ئەكەلدىم، ئۇ شىپەتلىكتىن ئۆتسە ئاندىن باشقىلارغا
ساتمەن، – گۈزەل روزاخۇنغا قارىدى.

– شەھەردىمۇ 5~6 كويىدىن كەم ئالغىلى بولمايدۇ بۇ قوغۇننى، دەرجىگە
ئايرىسا ئالدىنى 20 كويىغا ساتقىلى بولىدۇ، – دېدى گۈزەل.

– مەن دانىسىغا ئالتە كويىدىن بىرەي، – دەپ پۇل ئۇزاتتى بىرى.

– مانا مەن يەتتە كوي بىرىمەن،

– مەن سەككىز كوي بىرەي، ئاتاينەمنى دەپ

ئەكەپسەن، بولامدۇ؟ – روزاخۇن گۈزەلگە مىڭكوي تۇتقازدى.

- بولدى، مەن روزاخۇنكامغا بەردىم، ئالغۇڭلا بارلا روزاخۇنكامدىن ئېلىڭلا، - گۈزەل گەپنى ئۈزۈۋەتتى. قوغۇنچىلار قوغۇننى قول - قول يەرگە چۈشۈرۈپ تىزدى، گۈزەل قوغۇننى سانش بىلەن ئىدى. بىر سائەتتىن سەل ئارتۇك ۋاقىتتا قوغۇن سانىلىپ چۈشۈرۈلۈپ بولدى، گۈزەل پۇلنى ئېلىپ ماشىنىغا چىققاندا ئابلىمىت ئۇخلاپ قالغانىدى، گۈزەل ئۇنى ئويغىتىۋەتمەي ماشىنى ھەيدەپ ماڭدى. ئۇ ماشىنىنى بىر ئاشخان ئالدىدا توختۇتۇپ ئابلىمىتنىڭ چىرايىغا يېقىندىن ئوبدان قارىدى. قارىغانسىرى يۈرەكلىرىنىڭ بىر يەرلىرى كۆيگەندەك بولدى. ئۇ دەررۇلا باشقا تەرەپكە قارىۋالدى، ئىشكىنى ئېچىپ ئابلىمىتنى تارتىپ ئويغاتتى.

- ئويغىنىڭ، چۈشۈڭە، تاماق يەيمىز.

ئابلىمىت بىرنى كىرىلىپ ئەسنىۋېتىپ ماشىنىدىن چۈشتى. ئىككەيلەن ئاشخانغا كىرىپ ئولتۇرۇپ بولغاندا گۈزەل يېنىدىكى پۇلدىن ئايرىپ ئابلىمىتنىڭ ئالدىدا قويدى.

- ماۋۇ پۇلنى سىز سېلىپ قويۇڭ، - ئۇ ئابلىمىتنىڭ ئالدىغا 2000 كۈيىنى قويغانىدى.

- ياق، ئالمايمەن. قۇرۇق چىقسامۇ يەنىلا شۇ ماي كۆيەتتى، - ئابلىمىت پۇلنى گۈزەلنىڭ ئالدىغا سۈرۈپ قويدى.

- ئالمىسىڭىز بولمايدۇ، - جىددىي تۈردە دېدى گۈزەل، - بۇ سىزنىڭ ئەجىرىڭىزنىڭ بەدىلى، - قوغۇننى سىز ئەكەلدىڭىز، ماشىنا سىزنىڭ مەن پەقەت مالنى سۇ قىلىپلا بەردىم، پايدىنى تەڭ ئالدۇق. مەنپەئەت ئادىل بولمىسا چاتاق چىقىدۇ.

ئابلىمىت گۈزەلگە يەنە بىر قېتىم قول قويدى. ئىچىدە، ناۋادا ئۇنىڭ

بىلەن توي قىلىپ قالسام تۇرمۇشۇم تېخىمۇ ياخشى ئۆتكىدەك، دەپ ئويلاپ قالدى.

قىز ئابلىمىتنى يەنە يامان يەردىن تۇتقانىدى، شۇڭا پۇلنى ئالماي بولمىدى.

- يەنە قوغۇن ئالغاچ چىقامدىم، - ئابلىمىت مەمنۇنىيەت بىلەن گۈزەلنى كۆزىگە تىكىلدى.

- ھازىر بىر ماشىنا قوغۇن چۈشۈرۈلدى، ئەتە، ئۆگۈن يەنە قوغۇن كىلىدۇ، ئەتە ئەكەلسىڭىز ساتالماي قالسىز، مەن ۋاقىتنى ئىگىلەپ سىزگە خەۋەر بىرىمەن شۇ چاغدا ئالغاچ چىقارسىز.

ئابلىمىت قىزغا تەشەنالىق بىلەن باقاتتى، قىز يىگىتنىڭ كۆزىدىن چاقناۋاتقان مۇھەببەت ئوتىنى تۇيغان بولسىمۇ ئىپادە بىلدۈرمىدى. يىگىت بولسا قىز يۈرىكىمنى چۈشەنگەندۇ دەپ ئويلايتى. ئابلىمىت قىزنىڭ ئۆزىنى يارىتىشىنى زور ئۈمىدلەر بىلەن كۈتەتتى.

- ئەتە يەنە چىقامسىز؟ - سورىدى گۈزەل لەغمەننى ئىشتىھا بىلەن يىگەچ.

- ھەئە، بىرەر ئىشىڭىز بارمىدى؟

- ئەتە شەنبە، شەھەرگە كىرىپ چىقاي دىگەننىم، ئەتە كۆمۈرنى ئېلىپ قايتاشىڭىزدا مېنى ئېلىپ مېڭىڭ، ماقۇلمۇ؟ - ئۇ ئابلىمىتنىڭ كۆزىگە خۇمارلىق قارىدى.

- ماقۇل جان بىلەن.

- خەير، ئىش ۋاختى توشۇپ قاپتۇ، مەن ماڭاي ئەمىسە، سىز ئالدىرماي يەپ ئاندىن مېڭىڭ. خوش.

گۈزەل كەتتى. ئابلىمىتنىڭ يۈرىكىمۇ بىللە كەتكەندەك بولدى. شۇنداق

بولسىمۇ ئۇنىڭ يۈرىكىدە بىرخىل خۇشاللىق مەۋج ئۇراتتى. ئۇ قىزنىڭ قاراشلىرىدىن ئۇنىڭ ھامان بىر كۈنى ئۆزىگە ماقۇل دەيدىغانلىقىغا ئىشىنەتتى. چۈنكى ئۇلارنىڭ مۇناسىۋىتى كۈندىن-كۈنگە قويۇقلىشىپ بېرىۋاتاتتى. ئەگەر مۇشۇ تېزلىك بىلەن يېقىنلىشىدىغان بولسا بىرىرىدىن ئايرىلالمايدىغان ھالەتكە يىتەتتى.

ئابلىمىت رولغا ئولتۇرۇپ يېقىنلا يەردە كۆرۈنۈپ تۇرغان رەڭسىز تاقىر تاققا قاراپ ماشىنىسىنى قوزغىدى. تۆت ئەتىراپ زەڭگەر تاغلار بىلەن ئورالغان، غەرب تەرەپتىكى تاغلار ئىگىز بولۇپ تومۇز كۈنلىرىمۇ يىراقتىن تاغ ئۈستىدىكى ئاپئاق قارلار كۆرۈنۈپ تۇراتتى. بۇ ئەتىراپتىكى تاغلارنىڭ ھەممىسى كۆيۈك تاغلار بولۇپ گىياھ ئۈنمەيتتى. يوللار، تاغلار ئارقىدا قالماقتا. كاندىن چىققاندىن كىيىن يوللار باشقىچە بولۇپ ياپيېشىل ئوت-چۆپلەر قاپلىغان، مامكاپ، تاغ گۈللىرى ئېچىلىپ كەتكەن جايلارغا كىلىپ قالاتتى. يوللارنىڭ كۆپ قىسمى ئەشۇنداق يىشىللىق، تاغ تېرىكى، ئاق تېرەك قاپلىغان يوللار ئىدى.

ئابلىمىت ئىدارىسىگە كىلىپ كۆمۈرنى توكۇۋېتىپ، ماشىنىسىنى توختىتىپ قويۇپ، كىيىملىرىنى يەڭگۈشلىدى-دە، ئاندىن غىڭشىپ ناخشا ئېيتقاچ ئۆيىگە ماڭدى.

... ..

- ئابلىمىت!

خېلىلا كىلىشكەن زىلۋا بىر قىز ئۇنىڭ ئالدىنى توستى. ئابلىمىتنىڭ چىرايى دەقىقە ئىچىدە سەت ئۆزگىرىپ ئەسلىگە قايتتى.

- بۈگۈن بەك خۇشالغۇسىز، بىرەر يېڭى يار تېپىۋالمىغانسىز؟

«بۇ نەستىن قاچانمۇ قۇتۇلارمەن، - دەپ ئويلىدى ئابلىمىت كۆڭلى غەش ھالدا، - گۈزەل بۇنىڭدىن مېڭ ھەسسە ياخشى قىز، ئۇنىڭ بىلەن توي قىلسام جەزمەن بەختلىك بولالايتىم. بىراق مەن نېمىشقا كۆڭۈلنىڭ كەينىگە كىرىپ ئۇنىڭغا چېقىلىپ قويغاندىمەن، يا بۇ مايماقمۇ مېنى رەت قىلىپ تۇرۇۋالماي جان غوجىكام دەپتۇ، بۇنداق ئىش بىرنەچچە قېتىم بولۇپ بويىدا قالدى. شەرمەندە بولغىلى تاس قالدىم، ئاران دېگەندە ئالدۇرۇۋېتىپ قۇتۇلدۇم. ئەمدى بۇ نېمە رودىپايدەك چاپلىشىۋالدى»

- بۈگۈن مېنى نەدە ئوينىتىسىز؟ - نازلاندى قىز.

- خاپا بولماڭ، گۈلپىيەم، بۈگۈن ئىشىم چېقىپ قالدى، - دېدى ئۇ ئۇيالىغىنىدىن باھانە ئىزدەپ.

- نېمە ئىش؟

- تاغام ئېغىر كېسەل، ھەممىمىز ئۇنى يوقلاپ بارماقچىدۇق.

- ماقۇل ئەمەسە، - دېدى قىز ئامالسىز، - ئەتە ئىشتىن چۈشۈدىغان چاغدا كۆتۈمەن.

- ئەگەر ۋاختىدا كىلەلمىسەم مېنى تاغىسىنىڭ يېنىدىن كىلەلمەپتۇ دەپ بىلىڭ.

قىز ئامالسىز قايتتى.

ئابلىمىت كېچىنى تەقەزالىق ئىچىدە ئۆتكۈزدى. ئۇ سەھەردىلا ئىشقا كەلدى، ماشىنىسىنى بىر قۇر تەكشۈرگەندىن كېيىن ماي لىقلىدى. ئۇنىڭ يۈرىكى خۇشاللىقتىن دۈك-دۈك سوقاتتى. ئۇ يولغا چىققاندا كەيپىياتى شۇنداق ياخشى بولۇپ كەتتى، ئۇ بىردەم ئۇنىڭلغۇنى ئېچىۋېتىپ ئۇنىڭغا ماسلىشىپ توۋلاپ قويايتتى.

يەنە بىردەمدىلا ئۇنىڭلارنى ئۆچۈرۈپ ناخشا ئېيتىپ كىتەتتى.

ئۇ كانغا چىقىپ ماشىنىسىغا كۆمۈر قاچىلىدى. ۋاقىت تېخى بالدۇر ئىدى. ئاشخانغا كىرىپ تاماق يەپ ماشىنىسىغا چىقىپ ئۇخلايدى.

- ھەي، ئويغۇنىڭ!

ئابلېمىت چۆچۈپ ئويغاندى.

- ئەجەپ قورقاتتىڭىز، سىزمىدىڭىز، - ئابلېمىت ئورنىدىن تۇردى، -

مۇشۇ يەردىمۇ ئۇخلىغان بارمۇ؟

- سىزنى ساقلاپ تۇرۇپ ئۇيقۇم كەلدى، شۇنىڭ بىلەن ئۇخلىدىم. شوپۇرلار

نەدە ئۇيقۇ كەلسە شۇ يەردە ئۇخلايمىز ئەمەسمۇ.

- يۈرۈڭ ماڭايلى.

چوڭ يول ماشىنا ئۇچقاندەك چاپماقتا. ئۇنىڭلاردىن يېقىملىق ناخشا

ياڭرىماقتا. ئابلېمىت كۆزىنىڭ قۇيرىقىدا گۈزەلگە قاراپ قوياتتى. ماشىنا

سىلكىگەندە گۈزەلنىڭ كۆكسى كۆڭلىكى ئۈستىدە ئىككى تەرەپتە ئىككى

سىزىق سىزىپ يۇقۇرى - تۆۋەن مىدىرلاپ كىتەتتى. ئابلېمىتنىڭ بۇنداق

چاغدا ۋۇجۇدى ئوت بولۇپ ياناتتى.

- ماشىنىنى توختىتىڭ، - دېدى گۈزەل ئابلېمىتنىڭ روھى

ھالىتىدىكى بىنورماللىقنى سېزىپ، - ئىشىڭىز چاتاق ئىشایدۇ، مەن

ھەيدەي، - ئۇ مەنىلىك كۈلۈپ قويدى.

گۈزەل رولغا ئولتۇردى، ئابلېمىت بولسا گەپنى قاياقتىن باشلاشنى

بىلەلمەي ئاۋارە ئىدى. شۇ تەقلىدە بىردەم ماڭغاندىن كىيىن سورىدى:

- سىز ئىشلەۋاتقىلى قانچە يىل بولدى؟

- مەن تولۇقسىزنى تۈگۈتۈپلا شاگىرتلىققا كىرگەن، ھازىر ئالتە يىل

بولدى.

- بەك تېز ئۈگۈنۈپسىزغۇ؟

- ئالتە يىلنى قىسقا ۋاقىت دېگىلى بولامدۇ، ئۇنىڭ ئۈستىگە كۆڭۈل قويسا ئۈگەنگىلى بولمايدىغان ھېچ نېمە يوق.

- ئەگەر ئىككىمىز قوشۇلساق بەك ياخشى بولاتتىكەن، سىز ئۇستا رېمۇنتچى، مەن شوپۇر، شەخسىي ماشىنا سېتىۋالساقمۇ ياكى رېمۇنتخانا ئاچساقمۇ كۈنىمىز باياشات ئۆتىدىكەن.

قىز ئابلىمىتقا لەپىدە بىر قاراپ قويدى.

- قىزىق گەپ قىلىدىكەنسىز، چاقچاق قىلىمىڭا، - ئۇنىڭ يۈرىكى ماقۇل دېيىشكە سوقۇپ تۇرسىمۇ يەنىلا ئاسانلا ماقۇل دەۋەتكىسى كەلمىدى.

ئابلىمىتنىڭ يۈزى قىزىرىپ يۈرىكى سېلىپ كەتتى.

- چاقچاق قىلىمىدىم، يۈرىكىمدىكى سۆزنى دېدىم، - ئۇ دۈدۇقلاپراق شۇ گەپنى ئارانلا دېيەلدى.

گۈزەلنىڭ كۆزى ئويناپ كەتتى. يۈرىكى نامەلۇم خۇشلۇقتىن گۈپۈلدەپ سوقاتتى. يېنىدا ئولتۇرغان بۇ يىگىت ئۇنىڭغا ھېچقاناق يامان تەسىر بەرمىگەنىدى. بىراق شۇنداق بولسىمۇ ئالدىراپ كۆڭۈل بېرىۋېتىشكە بولمايتتى.

- مەن مۇشۇ يەردە چۈشۈپ قالاي، تۇققانلىرىم بىلەن كۆرۈشۈپ قايتىمەن، قاچان كۆمۈرگە ماڭىسىز، - دېدى ئۇ ماشىنىنى توختۇتۇپ.

- دۈشەنبە كۈنى، - ئۇ سەل توختىۋالدى، - ئەتە چىقامسىز، بىللە ئايلىنايلى.

- كەچۈرۈڭ، چىقالمايمەن، تۇققانلىرىم بىلەن كۆرۈشمىگىلى ئۇزۇن بوپ

كەتتى. ئۇلار بىلەن ھال-مۇڭ بولمىسام بولمايدۇ.

-خوش،- دېدى ئابلىمىت دېلغۇل بولۇپ،- يولدا كەلگۈچە دېگەن گەپلەر يۈرىكىمدىكى گەپلەر، ئويلىنىپ باقسىڭىز،- ئۇ يەرگە قارىۋالدى، قىزنىڭ يۈرىكى شۈرىدە ئىرىپ كەتتى. ئۇ ئابلىمىتنىڭ بېشىنى كۆتۈرۈشنى كۈتتى، ئابلىمىت بېشىنى كۆتۈرگەندە ماقۇل دېيىشنى ئويلىغانىدى. يىگىت بېشىنى كۆتۈردى. قىز يىگىتنىڭ كۆزىگە تويماستىن قاراپ بېشىنى ماقۇلغا لىشتىپ، ئاندىن ئارقىسىغا ئۆرۈلدى-دە، كېتىپ قالدى.

ئابلىمىت ئۈچۈن ھەربىر مىنۇت ناھايىتى تەستە ئۆتەتتى. ئۇ گۈزەلنى كۆرۈشكە بەكمۇ ئالدىرايتتى. ئۇ دۈشەنبە كۈنىنىڭ كېلىشىنى تۆت كۆش بىلەن كۈتەتتى. مانا دۈشەنبە كۈنىمۇ كەلدى، ئابلىمىت بىلەن گۈزەل قەلبىنى چۇلغىۋالغان تەسۋىرلىگۈسىز خۇشاللىق تەسىرىدە سۆزمۇ قىلىشماي ئولتۇرۇشاتتى. ھەر ئىككىلىسىنىڭ روھى ھالىتىدە بىرخىل ئېغىرلىق ھۆكۈم سۈرەتتى.

-تەلىپىمنى ئويلاپ باقتىڭىزمۇ؟- ئاخىرى ئابلىمىت ئېغىز ئاچتى. گۈزەلنىڭ ماقۇل دېگۈسى، ئابلىمىتنىڭ مۇھەببىتىنى قۇبۇل قىلغۇسى بارئىدى. يۈرىكىمۇ ئۇنىڭ مۇھەببىتىنى قۇبۇل قىلىشقا قىستايىتى. بىراق ئۇ دەررۇلا جاۋاپ بەرمىدى.

-مەن تېخى تولۇق ئويلىنىپ بولالمىدىم، بىر قارارغا كەلگەندىن كېيىن ئاندىن جاۋاپ بېرىي،- دېدى قىز چوڭ بىرنى تىنىپ.

-مەن بەك تەقەززا بولۇپ كېتىۋاتىمەن.

مەنمۇ بەك تەقەززا بولۇپ كېتىۋاتىمەن، گۈزەلنىڭ يۈرىكىمۇ شۇنداق دەۋاتاتتى.

*

*

گۈزەل رېمۇنتخانىدا ئۆز ئىشى بىلەن بولۇۋەردى، ئابلىمىت بىلەن كۈن ئارىلاپ دېگۈدەك كۆرۈشۈپ تۇراتتى. بەزىدە ئابلىمىت ئۇنى ئىزدەپ كىلەتتى. شۇنداق كۈنلەرنىڭ بىرىدە گۈزەل ئابلىمىتتىن بىر خەت تاپشۇرۇپ ئالدى. ئۇ خېتىدە گۈزەلنى ئىنتايىن ياخشى كۆرۈپ قالغانلىقىنى ئېيتىپ، گۈزەلگە مۇھەببەت ئىزھار قىلغانىدى. گۈزەل خەتنى ئوقۇپ بەكمۇ ھايجانلىنىپ كەتتى. كۆز ئالدىدا ئابلىمىت بىلەن بىللە ئۆتۈۋاتقان كۆڭۈللۈك كۈنلىرى نامايان بولدى. ئۇ خەتنى باغرىغا باسقىنىچە تۇرغاندا تېخنىڭ ئۇنىڭ يېنىغا كەلدى.

- گۈزەل نېمە ئويلاۋاتىسەن؟

گۈزەل بېشىنى ئىتتىك كۆتۈرۈپ تېخنىڭ سەل ياداڭغۇ يۈزىگە قارىدى. تېخنىڭ غەمكىن كۆرۈنەتتى. گۈزەلنىڭ چاقچاق قىلغۇسى كەلدى - دە:

- نېمە ئويلايتىم، بالا ئويلاۋاتىمەن، - دېدى.

- ئەرگە تەگمەي تۇرۇپ دېگەن گېپىنى، - دېدى تېخنىڭ، ئەمە ئۇنىڭ چىرايى ئۆڭۈپ كەتتى.

گۈزەلنىڭ سۆزىدىن تېخنىڭ ئەرۋاھى ئۇچقاننىدى. تېخنىڭ ئۈچ قېتىم ئۆيلەنگەن بولسىمۇ بالا يۈزى كۆرمىگەننىدى. ئۇنىڭ ئالغان خوتۇنلىرى باشقا ئەرگە تېگىپلا بالىلىق بولۇپ كېتىشتى. شۇنىڭدىن كېيىن باشقىلار تېخنىكىنى بالا تاپالماس دەپ مازاق قىلاتتى. شۇڭا بالىنىڭ گېپى چىقسىلا تېخنىڭ مېنى مازاق قىلىۋاتىدۇ، دەپ ئۆزىگە ئېلىپ كېتەتتى.

-ئەرگە تەگمىگەن بولسام تىگەرمەن،- دېدى گۈزەل چاقچاق قىلىپ،- توي قىلامدۇق يا، توي قىلساق چوقۇم بالىلىق بولىمىز. بەزى گەپلەر ئادەمنىڭ ئاغزىدىن چىقىپ كىتىپ تەقدىر بولۇپ قالىدۇ، كۈنلار بۇنى ئاغزىدىن سائەت چىقتى دېيىشىدۇ. شۇڭا قالايمىقان سۆزلەشكە بولمايدۇ.

-قېلىنمۇ قىزكەن بۇ،- تېخنىك قېيىپ كىتىپ قالدى. ئەتىسى ئابلىمىت كۆمۈرگە چىققاچ گۈزەلنى يوقلاپ كەلدى. - كۆزىڭىزدىن نېمە دىمەكچى ئىكەنلىكىڭىزنى بىلىپ تۇرۇۋاتىمەن،- دېدى گۈزەل ئۇلار خالى يەرگە چىققاندا،- مېنى ياخشى كۆرىدىكەنسز، سىزگە رەخمەت. مەنمۇ كۆپ ئويلاندىم. ئادەم ھامان توي قىلىدۇ. مەنمۇ چوقۇم ياخشى بىر ھەمراھ تېپىشىم كىرەك. بىلىمگەن، تونۇمىغان ئادەم بىلەن بىرگە ئۆتۈشنى خالىمايمەن. بىز ئارلاشقىلى خېلى كۈنلەر بولۇپ قالدى. سىزگە جاۋابىم، مەنمۇ سىزنى سۆيىمەن. ياخشى كۆرۈشلا كۇپايە قىلمايدۇ. چىن دېلىدىن سۆيۈش كېرەك،- گۈزەلمۇ بۇ سۆزنى دېگۈچە قىزىرىپ كەتتى.

ئابلىمىت گۈزەلدىن بۇنداق ئېنىق دادىل جاۋابىنى كۈتمىگەن ئىدى. شۇڭا ئۇ شۇ تاپتا دېيىشكە گەپ تاپالماي قالدى. ئۇنىڭ پۈتۈن ۋۇجۇدى بەخت سىزمىدىن تىترەيتتى. لەرزىگە كىلەتتى. تېنى، قېنى قىزىيتتى. لەۋلىرىمۇ تىترەيتتى.

-مەن سىزنى جېنىم بىلەن سۆيىمەن،- دېيەلدى ئۇ ئاران تەستە. -مەن سىزگە دەپ قويماي،- دېدى گۈزەل قەتئىيلىك بىلەن،- مەن باشقا قىزلاردەك ئەمەس خەخلەردىن يامانلىق كۆرسەم، ياكى سۆيگەن ئادىمىم

تاشلىۋەتسە كۆزۈمنىڭ يۇندىسىنى ئېقىتىپ ئولتۇرمايمەن، ئۆچ ئالمەن. ئاندىن نېمە بولۇپ كەتسەم مەيلى. مېنى سۆيىشىڭىز ھەقىقىي، چىن يۈرەكتىن، مەڭگۈلۈك سۆيۈڭ. مەنمۇ ھەم شۇنداق قىلىمەن. ئۆلگەندىلا ئايرىلايلى. ھايات ئايرىلىشنى خالىمايمەن ھەم مۇھەببىتىمىزنىڭ پاك بولۇشنى ئۈمىد قىلىمەن. مەن ھىكايە، رومانلارنى كۆپرەك ئوقۇيمەن. شۇڭىمۇ مېنىڭ ئارزۇلىرىم بىر ئاز غايىۋى، ئادەمنىڭ ئارزۇسىنىڭ غايىۋى بولغىنىمۇ بىر ھېساپتا ياخشىكەن. ھاياتنى مەنىلىك ئۆتكۈزۈشكە تىرىشىدىكەن. مەنمۇ شۇنداق بولىسكەن دەيمەن، - گۈزەلنىڭ چىرايى ھاياجاندىن قىزىرىپ، ئېسىلىپ كەتكەنىدى.

بۇ سۆزلەرنى ئاڭلاپ ئابلىمىتنىڭ ئابايامقى ھاياجانلىرى قايىقىدۇر تارقاپ ساراسمىگە چۈشۈپ قالغانىدى. ئۇ، ئەگەر مەن گۈزەل رازى بولغىدەك سۆيەلمىسەم نېمە ئىشلار بولۇپ كىتەر، دەپ ئويلاپ قالدى.

- دېگىنىڭىز ئورۇنلۇق، سىز دېگەندەك ياشاش كېرەك. ئاندىن ھاياتنىڭ مەنىسى بولىدۇ، - دېدى ئۇ تەستە.

- ئەمەسە گېپىمىز گەپ، مەلۇم ۋاقىت يۈرۈيمىز، شارائىت پىشىپ يىتىلگەندە توي قىلىمىز، - دېدى گۈزەل ئابلىمىتنىڭ قولىنى چىڭ قىسىپ.

- سىز نېمە دېسىڭىز شۇ.

ئابلىمىت قىزىنىڭ نېپىز، سۈزۈك ۋە بويىغاندەك قىزىل لېۋىگە تىكىلىپ قالدى. ئۇنىڭ ئاشۇ لەۋلەرنى قېنىپ - قېنىپ شوربۇۋالغۇسى كىلىپ كەتتى. بىراق گۈزەل ئۇنىڭ بۇنداق ھەرىكىتىگە جەزمەن قارشى چىقىدۇ. شۇڭا ئابلىمىتنىڭ سەۋر قىلماي ئامالى يوق.

*

*

قار-مۇزلار ئېرىشكە باشلىدى. گەرچە تاغدا ئەتىياز كېيىنرەك باشلانسىمۇ، بۇ يەرنىڭ ھاۋاسى بىلىنەرلىك ئىسسىدى. چېچەك-چوكانلار ئېچىلىپ، باھار يېتىپ كەلدى.

ئابلېمىت بىر قېتىم كۆمۈرگە چىقىپ تاغدا قونۇپ قالدى. گۈزەل بىلەن كىنو كۆرۈپ چىقىپ سەيلە قىلىشتى. ھاۋا شۇنچە پاكىز ۋە ئوچۇق ئىدى. ئابلېمىت گۈزەل بىلەن ئۆستەڭ بويلاپ كۆۋرۈككە چىقتى. كېچە تولىمۇ چىرايلىق، سىلىق ئىدى. ئابلېمىت قىزنىڭ بىلىگە قولىنى ئۆتكۈزۈپ ئالدىغا تارتتى.

- ئۇيات، - دېدى گۈزەل ئۇنىڭ كۆزىگە تىكىلىپ،

- ماڭا ئەمدى ئۇنچىلا قاتتىقلىق قىلماڭ، مەن شۇنچىلىك تەشنا بولۇپ كېتىۋاتمەن، - دېدى ئابلېمىت لېۋىنى ئاستا ئۇزۇتۇپ.

- «سەۋر قىلساڭ غورىدىن ھالۋا پۈتەر» دېگەن گەپ بار، - دېدى گۈزەل ناز بىلەن ساڭايان بېقىپ.

- سەۋرىڭمۇ چېكى باردۇر...

گۈزەل ئىختىيارسىز ئابلېمىتنىڭ مەيلىگە باقتى. ئۇ گۈزەلنى باغرىغا باستى. گۈزەلمۇ ئۆمۈرلۈك ھەمراھىنىڭ بويىغا گىرە سېلىپ يىگىتنىڭ سۆيۈشىنى كۈتتى. ئابلېمىت خۇددى يوقىتىپ قىزنى ئەسەبىيلەرچە سۆيۈپ كەتتى.

جانغا ئارام، راھەت بېغىش ئەتكەن تاغنىڭ غۇر-غۇر شامىلى ئەمدى ئۇلارنى مۇزلىتىشقا باشلىدى. گۈگۈم قارا پەردىسىنى بارغانچە كەڭرى يايماقتا، ئاسماندا كەينى-كەينىدىن يۇلتۇز پەيدا بولماقتا. سوغۇق ئۆتۈشكە باشلىغاندا ئۇلار ماشىنا ئىچىگە كىرىۋالدى. كېچە يېرىملاشماي تۇرۇپ ماشىنا ھارارىتىمۇ تۆۋەنلەپ توڭلىدى. ئابلىمىت سوغۇق تەسىرىدىن گۈزەلنى مەھكەم قۇچاقلىدى. مۇھەببەتنىڭ ھارارىتى ئۇلارغا ئۆتىدىغان سوغۇقنى ئانچە بىلىندۈرۈپ كەتمىدى. ئابلىمىت ھېسسىياتى پەيدىن پەي يۇقۇرى كۆتۈرۈشكە باشلىغاندا خۇدىنى يوقۇتۇپ خارامۇش ئۇخلاۋاتقان گۈزەلنى سۆيۈپ كەتتى. قولى ھەركەتكە كىلىپ قىزنىڭ ئىنچىكە بەللىرىنى ھەدەپ سىيلايتى. قىزنىڭ كۆكسىگە قولىنى ئۇزاتتى. قىز ئويغىنىپ كەتتى.

- ئۆزىڭىزنى بېسىۋېلىڭ، - دېدى گۈزەل ئۇنىڭدىن سەل يىراقلىشىپ -
- ئۆزىڭىزنى نىمانچە قاجۇرۇسىز، ماقۇل دەڭە، - ئابلىمىت قىزنى تارتىپ قۇچاقلىماقچى بولدى.

- قولىڭىزنى تارتىڭ، - خاپا ھالدا بوش ۋاقىردى قىز، - يەنە ئۆزىڭىزنى تۇتۇۋالمايدىغان بولسىڭىز ئەمدى كاچات يەيسىز، سىزگە ئىككىنچى قارىمايمەن.

ئابلىمىتنىڭ ئۈمىدى يوققا چىقتى.

گۈزەل يەرگە چۈشۈپ كىتىپ بىر تال تاشنى ئېلىپ چىقتى.
- قولىڭىز قىچىشىپ كەتكەن بولسا بۇنى ئويناپ ئولتۇرۇڭ، - ئۇ قولىدىكى تاشنى ئابلىمىتكە بەردى.

- نېمە بۇ؟

- قاراپ بېقىڭ.

- بىر چېقىر تاشكەنغۇ.

- مەن چېقىر تاش ھەققىدە بىر ھېكايە ئېيتىپ بىرەي ئاڭلامسىز؟

- ئېيتىڭ ئاڭلايمەن.

- بۇرۇنقى زاماندا ناھايىتى ئاۋات بىر يۇرت بار ئىكەن، - دەپ ھېكايىسىنى باشلىدى گۈزەل، - بۇ يۇرتنىڭ تۇپرىقى مۇنبەت، تاغلىرى ياپيېشىل ئىكەن. تاغلىرىدا ھەرخىل بايلىقلار كۆمۈلۈپ ياتىدىكەن. بۇ يۇرتنىڭ قى - چوكانلىرى پەرىشتىدەك، يىگىتلىرى بەقۇۋەت بەرنا ئىكەن. بۇ يۇرتنىڭ ياش پادىشاھى بولۇپ ئۇنىڭ كۈنلىرى ئەيش - ئىشرەت، كەيپ - ساپا بىلەن ئۆتىدىكەن. ئۇنىڭ كۆزى چۈشكەنلىكى قىز - چوكانلار چوقۇم ئۇنىڭ ئاياق - ئاستى قىلىشىغا ئۇچۇرايدىكەن. ئۇ ھەر بىر قىز بىلەن كۆڭلىنى خۇش قىلىپ بولۇپلا نەۋكەرلىرىگە ئويناشقا بىرىۋېتىدىكەن. بىر نەچچە يىلدا نۇرغۇن قىز - چوكانلار ئاياق - ئاستى قىلىنىپتۇ. ئاجىزلارنىڭ داد پەريادىدىن ئاللاھنىڭ غەزىپى تۇتۇپ ئۇنىڭ ئەدىپىنى بىرىپ قويۇش ئۈچۈن بىر پەرىشتە - ئەۋلىيانى ئەۋەتىپتۇ. ئەۋلىيا دېۋانچە ياسىنىپ بېرىپ پادىشاھنىڭ بوسۇغىسىغا يېقىنمۇ كىلەلمەپتۇ. ئەۋلىيا ئاخىرى كاتتا بايلاردەك ياسىنىپ پادىشاھنىڭ ئوردىسىغا كىرىپتۇ.

- نېمە ئىش بىلەن كىردىڭ؟ - دەپ سوراپتۇ گۆھەر تاج كەيگەن پادىشاھ.

- مېنىڭ ساڭا ئىككى ئېغىز مەسلىھەتتىم بار، - دەپتۇ ئەۋلىيا.

- ماڭا نەسىھەت قىلغۇدەك قانچىلىك ئادەمنىڭ سەن؟! - دەرغەزەپ

بولغان پادىشاھ جاللاتنى چاقىرىپتۇ. ئەۋلىيا قولىدىكى ھاسىنى بىرلا شىلتىپ جاللاتلارنى قاتۇرۇپ قويۇپتۇ.

- يەنە بىر قېتىم ئېيتاي، بۇنداق زالىملىقتىن قايت، مەزلۇملارنىڭ

كۆز يېشى سېنى يەپ كىتىدۇ.

- جاللات! - پادشاھ يەنە جاللات چاقىرىپتۇ.

ئەۋلىيانىڭ ئاچچىقى كىلىپ پادشاھنى بىر چېقىر تاشقا ئايلاندۇرۇپ قويۇپتۇ. شۇنىڭ بىلەن بۇ چېقىر تاش ھېچكىمنىڭ نەزىرى چۈشمەيدىغان ئادەتتىكى نەرسىگە ئايلىنىپ قاپتۇ. شۇندىن كىيىن جاھاندا ھەرخىل چېقىر تاشلار پەيدا بولۇشقا باشلاپتۇ.

ئەل - يۇرت بىر زازلىم قۇتۇلۇپ، خاتىرجەم ياشاشقا باشلاپتۇ. قولىڭىزدىكى چېقىر تاشمۇ مانا مۇشۇنداق پەيدا بولغانىكەن....

- قىزىق چۆچەككەنغۇ بۇ، - دېدى ئابلىمىت قولىدىكى تاشقا قاراپ ئولتۇرۇپ، - خۇددى بىرى توقۇۋالغاندەكلا.

- چۆچەك دېگەن شۇنداق بولىدۇ. چوڭ دادام بىزگە دائىم مانا مۇشۇنداق چۆچەكلەرنى ئېيتىپ بىرەتتى.

*

*

گۈزەل ئىشتىن چۈشۈپ ئۆيىگە ياندى. ئۆيدىكىلەرنىڭ ھەممىسى شەھەردىكى ھاممىسىنىڭ قىزىنىڭ تويىغا كەتكەن بولۇپ گۈزەل ئۆيدە يالغۇز قالغانىدى. ئۇ تاماق ئېتىپ يىمەكچى بولۇپ بازارغا كۆكتات ئالغىلى چىقتى، ئۇ كۆكتاتنى ئېلىپ قايتاي دەپ تۇرۇشىغا ئابلىمىت بىلەن ئۇچۇرۇشۇپ قالدى.

- بۇ يەردە نېمە ئىش قىلىپ يۈرۈسىز؟ - سورىدى قىز.

- ماشىنامدىن يەنە چاتاق چىقتى، بۈگۈنمۇ يەنە قونۇپ قالدىغان بولدۇم.

گۈزەل پېتىش ئالدىدا تۇرغان قۇياشقا قارىۋەتكەندىن كېيىن:

- ئۆيگە بېرىڭ تاماق ئېتىپ بىرىمەن، - دېدى.

- كەچتە چىققاڭ كىنو كۆرەيلى، - دېدى ئابلىمىت.

- بۈگۈن ئۆيدە ئۆزۈم يالغۇز قالدىم. بېرىڭ، تېلېۋىزور كۆرىمىز.

بۇ سۆز ئابلىمىتقا ياغدەك ياقىتى.

- ماقۇل، سىز كېتىۋېرىڭ، ئارقىڭىزدىن بارىمەن، - دېدى ئۇ.

گۈزەل كەتتى، ئابلىمىت يېرىم سائەتچە ۋاقىتنى ئۆتكۈزۈپ سومكىسىغا نەچچە بولتۇلكا پىۋىنى قاچىلاپ گۈزەلنىڭ ئۆيىگە ماڭدى.

- كېلىڭ، ئولتۇرۇڭ، - گۈزەل كارىۋاتقا كۆرپە سالدى، - نىمانچە جۇۋاپ كەتتىڭىز، بۇ نەرسىلەرنى ئەكەلمىسىڭىزمۇ ئۆيدە بار ئىدى.

- ئىچەرمىز.

تېلېۋىزور تۈگۈگۈچە پىۋىمۇ ئىچىلىپ بولدى. پىۋا تەسىرىدىن ئىككىيلەن خېلىلا قىزىغان بولۇپ بىرىرىگە مۇھەببەتلىك چاقچاقلارنى تارتىنماي قىلىشاتتى. ئۇنىڭلارنى ئېچىۋېتىپ بىردەم تانسىمۇ ئويناشتى. گۈزەلنىڭ پۇت-قوللىرى بارغانچە پۈكۈلۈپ كىتىۋاتاتتى. ئۇ ئابلىمىتنىڭ بويىنىغا ئېسىلىپ باغرىغا چاپلىشىپلا قالدى.

- مېنى ياتقۇزۇپ قويۇڭ، مەن مەست بولۇپ قالدىم، - دېدى گۈزەل بۇ گەپلەرنى بىردە سوزۇپ دېدى، ئاۋازى غەلىتە چىقتى.

گۈزەل راستىنلا مەست بولۇپ قالدى. ئابلىمىت گۈزەلنى كارۋاتتا ياتقۇزۇپ قويدى. گۈزەل يېتىپلا تاتلىق-تاتلىق تىنىپ ئۇيقىغا كەتتى.

ئابلېمىت گۈزەلنىڭ بېشىدا ئولتۇرۇپ ئۇنىڭ جامالىغا ئۇزاق تىكىلدى. گۈزەلنى زىناقلىرىدا بىرخىل تاتلىق تەبەسسۇم قېتىپ قالغانىدى. ئۇنىڭ ئاشۇ زىناقلىرى يۈرەكنى كۆيدۈرەتتى. ئابلېمىت گۈزەلنىڭ قولىنى تۇتۇپ يۈزىنى سىيلاپ، لەۋلىرىگە سۆۈپ باقتى. گۈزەل بۇنى تۇيىمىدى. ئۇنىڭ كۆزى نېپىز كۆڭلەكنى ئوبدانلا كۆتۈرۈپ چوقچىيىپ تۇرغان كۆكرەككە چۈشتى. قېنى باربارا قىزىشقا باشلىدى. ئۇ پەيدىن - پەي يۈگەنلەشكە مۇمكىن بولمايدىغان ئاساۋ ئاتتەك ھېسسىياتىنىڭ تەسىرىدە گۈزەلنىڭ كۆڭلىكىنى قايرىپ، ئىنچىكە بېلىنى، نازۇكىنا كۆتۈرۈلگەن بىرجۈپ كۆكسىنى سىيلىدى. ئاپئاق مامۇقتەك يۇمشاق بەدەن ئۇنىڭغا جەننەتتەك تۇيۇلۇپ كەتتى. ئۇ قىزنىڭ كۆكسىنى تۇتۇشى بىلەن ۋۇجۇدى تىترەشكە باشلىدى. قىزنى قۇچۇقىغا ئېلىپ تولغان ساغرىسىنى سىيلىدى. ئۇنىڭ ھېسسىياتى ئاخىرقى چەككە يىتىپ قالغانىدى. شۇڭا ئۇ ئۆزىنىڭ نېمە قىلىۋاتقانلىقىنىمۇ بىلمەيتى. ئۇ قىزنىڭ كېيىمىنى پۈتۈنلەي سالدۇرۇۋەتتى. كۆزى قىزنىڭ نازۇك جايلىرىغا چۈشكەندە ئۆزىنى زادىلا بېسىۋالالمىدى. گۈزەل بولسا ھېچنەرسىنى تۇيماي ئۇخلاۋاتاتتى. ئابلېمىت پەقەت ئۆز قەلبىدە قۇتراۋاتقان كۈچلۈك بىر تەلەپنىڭ تۈرتكىسىدە كىيىملىرىنى پۈتۈنلەي سېلىۋېتىپ قىزنىڭ كۆكسىنى مەيدىسىگە ئۇزاق باستى. ئۇنىڭ قولى ۋە بەدەنلىرىمۇ جىددىيلىكتىن تىترەيتتى. تىترەۋاتقان قولى بىلەن قىزنىڭ ھەربىر ئەزاسىنى تۇتۇپ، سىيلاپ چىقتى. ئەۋجىگە چىققان تۇيغۇ ئۇنىڭ يۈرىكى بەدىنىنى ئېرىتىۋەتتى.

كېيىنكى ئاقىۋەتلەرنى ئويلاش ئابلېمىتنىڭ خىيالىغا كىرىپمۇ چىقمايتتى. خىيالىغا كىرگەن تەقدىردىمۇ نېمە بولسا بولسۇن شۇ چاغدا

كۆرەرمەن، دەپ ئويلايتى. شۇڭا ئۇ گۈزەلنى مەھكەم قۇچاقلاپ ئۈستىگە يوتقاننى ياپتى. گۈزەل نېمىدىندۇر چۆچۈگەندەك بولۇپ ئەندىكى، لېكىن ھايال ئۆتمەي ئابلىمىتقا چاپلاشتى. ئۇنىڭ ئويغانغانلىقىنى ياكى ئۇخلاۋاتقانلىقىنى بىلگىلى بولمايتى. پەقەت تاتلىق تولغۇنۇپ ئابلىمىتنىڭ بويىغا گىرە سېلىۋالدى. ئۇ بۇ ئىشلارنى چۈشىدە كۆرگەندەك شۇنچە خۇشال، شۇنچە خامۇش ئىدى.

ئابلىمىت شۇ كۈندىن كېيىن گۈزەلگە تۈزۈكرەكمۇ تىكىلىپ قارىيالمايدىغان بولۇپ قالدى. نېمىشقىدۇردۇر ئۆز-ئۆزىدىن نۇمۇس قىلاتتى. لېكىن ئۇنىڭ گۈزەلنى دائىم كۆرگىسى، قۇچاقلاپ باغرىغا باسقۇسى كىلەتتى. ئۇ ئاشۇ كېچىدىكى يەڭگىلەكلىكى سەۋەبىدىن گۈزەلنى بۇرۇنقىدەك كۆپ ئىزدىيەلمىدى. گۈزەلنى ئىزدەپ بارغاندا بولسا نېمىشقىدۇر سارسىمىگە چۈشۈپ بىرىدىن قورققانداك بولاتتى. دەيدىغان سۆزىنى تاپالماي ئوڭايسىزلىناتتى. ئۇ گۈزەلدىن ئەپۇ سوراشنىمۇ كۆڭلىگە پۈكۈپ قويغان ئىدى. ئەمدى ئىش ئۆتۈپ كەتتى. قىلىدىغاننى قىلىپ بولدى. ئەپۇ سوراش بىلەن نېمە ئىش پۈتۈدۇ.

گۈزەل بولسا تاڭ ئاتقاندا بولغان ئىشنى بىلىپ ئۆزىنى قويغاغا يەر تاپالماي قالدى. ئۇ ئابلىمىتنىڭ يۈزىگە تۈكۈرۈپ تىللاشنى، كۈچى يەتسە بوغۇپ ئۆلتۈرۈۋېتىشنىمۇ ئويلاپ باقتى. بىراق شۇنداق قىلىشىمۇ بولغان ئىش ئارقىغا يانمايتى. ئۇ ھەممە سەۋەنلىكنىڭ ئۆزىدىن ئۆتكەنلىكىنى، بۇ خەتەر يولغا ئولماسىتىنلا قەدەم باسقانلىقىنى ئويلاپ ئۆزىنى باستى ۋە بوپتۇ، ئۆمۈرلۈك ھەمراھىم بولغاندىكىن ئەپۇ قىلاي، دەپ ئويلاپ بۇ ئىشنى ئابلىمىتنىڭ يۈزىگە سالمىدى.

*

*

ئابلېمىت كۆمۈرنى تۆكۈۋېتىپ ئەمدى قايتاي دەپ تۇرۇشىغا بىرى
ئۇنى باشلىقنىڭ چاقىرۋاتقانلىقىنى دەپ قويۇپلا كېتىپ قالدى. ئۇ ئۇدۇللا
باشلىقنىڭ ئىشخانىسىغا كىردى.

- ھە، ئابلېمىت كىلە، ئولتۇر، - دېدى باشلىق، - ساڭا دەيدىغان مۇھىم
گەپ بار، - باشلىق سۆزلىگەچ بىر پىيالە چاي قۇتۇپ ئابلېمىتنىڭ ئالدىغا
قويدى.

- نېمە گەپ، دېدى ئابلېمىت سەل تېڭىرقاپ.

- سەن توقۇمىچىلىق سېخىدىكى گۈلپىيەم بىلەن يۈرگەنمىدىڭ؟
- ھەئە، - ئابلېمىت بۇنداق سۇئالنىڭ قويۇلىشىنى ئويلاپمۇ
باقمىغانىدى.

- ئۇنىڭ بىلەن بىر يەردە بولۇپمۇ قالغانمۇ؟ - باشلىق بەكمۇ سالىماق
ئىدى. ئۇ سۇئالنى سورىغىچە تەلەپپۇزىدىن ياكى چىرايىدىن ھېچقانداق
ئىپادە بىلدۈرمىدى. ئابلېمىت بۇ گەپنى ئاڭلاپ باشلىقتىن بىر ئاز رەنجىدى.
باشلىق تۇرۇپ چوڭ سۈپەت يۈرمەي نېمە دەپ بۇ سۆزلەرنى دەپ يۈرۈيدۇ. نېمە
دەپ باشقىلارنىڭ شەخسىي تۇرمۇشىغا ئارىلىشىدۇ، دەپ ئاچچىقلاندى.
تېنىۋالاي دېسە باشلىق ئۇققان بولسا ئوسال بولماي دەپ:

- سېلىگە بىرى شۇنداق دېدىمۇ، - دەپ سورىدى.

- سەن گۈلپىيەمنى توي قىلمايمەن دەپ تاشلىۋېتىپتەكەنسەن، ئۇ ئەرز
قىلدى.

ئابلىمىت گۈزەلگە كۆڭلى چۈشۈپ قالغاندىن كېيىن، گۈلپىيەمگە، بولدى سەن بىلەن توي قىلالمايمەن، دەپ گەپنى ئۈزۈۋەتكەنىدى. لېكىن ئۇنىڭ باشلىققا ئەرز قىلىشىنى ئويلاپمۇ باقمىغانىدى.

- كۆڭۈل دېگەننىڭ كەينىگە كىرىدىغان نەرسە ئەمەستى ئۇكام، - دېدى باشلىق بېشىنى چايقاپ، - ئەمدى ئۇنىڭ بىلەن توي قىل، ئەگەر يېنىۋالساڭ ئىش چاتاق. ئۇنىڭ قولىدا دوختۇرنىڭ بالا ئالدۇرغاندا سەن قول قويغان دوختۇرنىڭ ئىسپات قەغىزى بار ئىكەن. جازالىنىسەن.

بۇ گەپ ئابلىمىتنىڭ مېڭىسىدىن تۈتۈن چىقىرۋەتتى. ئۇ ھۇش كالىسىنى يوقىتىپ گاڭگىراپلا قالدى. ئەمدى ئۇ گۈزەلگە نېمە دەيدۇ؟ ئۇنىڭغا قايسى يۈزى بىلەن قارايدۇ. «مەن نېمە دەپ ئەخمەقلىق قىلغاندىمەن، ئەمدى قانداق قىلارمەن...»

ئۇ ئۆلايدىكىلەرنىڭ توي ھەققىدىكى گېپىگىمۇ قۇلاق سالمىدى. لېكىن بولار ئىش بولدى. توي ئۆتتى. تويىدىن كېيىن ئۇنىڭ كۆڭلى گۈلپىيەمنى پەقەتلا كۆتۈرمىدى. گۈلپىيەمنى كۆرەرگە كۆزى يوقىدى. بىراق ھەر كۈنى ئۇنىڭ كۆرىدىغىنى ئاشۇ خوتۇنى گۈلپىيەم ئىدى. ئۇ بۇ دىشۋارچىلىقتىن قۇتۇلالماي كۈن بويى ھاراق ئىچىۋېلىپ مەستلا يۈرۈيدىغان بولۇۋالدى. گۈزەل بىلەن كۆرۈشۈشتىن قېچىپ كۆمۈرگىمۇ چىقمىدى. ھەر كۈنى ئىشتىن چۈشەتتى - دە، ھاراقنى تويغىچە ئىچىپ مەست بولۇۋېلىپ بۇ دۇنيانى ئۇنتۇيتتى.

شۇنداق كۈنلەرنىڭ بىرىدە مەست كىلىۋېتىپ بىرىگە پۇتلىشىپ كەتتى - دە، ئۆزىگە تىگىپ كەتكەن ئادەمنى ئاغزىنى بۇزۇپ تىللىدى. ھېلىقى ئادەممۇ بوش كەلمىدى. تىللاش مۇشتلاشقا ئايلاندى. ئابلىمىت تەڭشىلىپ قالغان

بولغاچقا ھە دېمەيلا تاياق يەپ كەتتى. ئۇ ئاچچىقىغا چىدىماي ھېلىقى ئادەمنىڭ بىر نەچچە يېرىگە پىچاق سېلىۋەتتى. ھېلىمۇ جان يېرىگە پىچاق تەگمىگەن ئىكەن، ساق قالدى. لېكىن ئابلىمىت ئىككى يىللىق كېسىلىپ ئەمگەك بىلەن ئۆزگەرتىش مەيدانىغا ئېلىپ كېتىلدى.

گۈزەل ئىككى ئايغىچە ئابلىمىت بىلەن زادىلا كۆرۈشەلمىدى. ئابلىمىتنى كۆرمىگەن سېرى ئۇنىڭ كۆڭلىنى ئەندىشىلىك خىياللار پارەكەندە قىلاتتى. كېسەل بولۇپ يېتىپ قالغانىدۇ ياكى ماشىنىسى بىلەن بىرەر كىلىشمەسلىككە ئۇچۇرۇپ... مەن ئۇنى چۈشەنمەي قالدۇمۇ يا، ئەخلاقى ناچار كۆڭۈل ئوغرىسى بولمىغىدى، قارىسام خېلى يۇۋاش، ئوڭلۇق يىگىتتەك قىلاتتى. كۆڭلىنى قاندۇرۇپلا تاشلىۋەتكەنمىدۇ؟ ئۇ يەنە بىر تەرەپتىن ئابلىمىتنىڭ ئۇنداق بولمىغۇر يىگىت ئىكەنلىكىگە ئىشەنمەي، ئۇنى ئۇنداق يامان دەپ كۆڭلىدە ئەيىپلىگەنلىكىگە خاپا بولۇپ كەتتى. ئۇ ئابلىمىتنى كۆرەلمىگەندىن كېيىن ئۇنىڭ نېمە ئىش قىلىۋاتقانلىقىنى، ساق ياكى نېمە بولغانلىقىنى ئۇققىسى كىلىپ توقۇمىچىلىق زاۋۇتىنىڭ كۆمۈرگە چىققان بىر ماشىنىسىنى توستى.

- سىز ئابلىمىتنى تونۇمسىز؟ - سورىدى گۈزەل شوپۇردىن.

- تونۇيمەن، گېپىڭىز بارمىدى؟

- ئۇ بۇياقلارغا چىقمايدىغان بولۇپ كەتتىغۇ.

- ئابلىمىت توي قىلغان ئىدى، ئايالى كۆڭلىگە ياقمىدى بولغاچقا، - دېدى شوپۇر يېڭىت، - ھاراقنى تولا ئىچىدىغان بولۇۋالدى. بىر قېتىم مەستلىكتە بىرىگە پىچاق سېلىپ قويۇپ ئىككى يىللىق كېسىلىپ كەتتى.

بۇ گەپنى ئاڭلىغان گۈزەلنى بېشى پىرىدە قايدى. كۆز ئالدى

قاراڭغۇلۇشۇپ، يەر-جاھان چۆرگىلىگەندەك بولدى. قۇلىقىغا غوڭىلىدىغان بىر ئاۋاز ئاڭلىنىپ، ھۇشىدىن كەتكىلى تاس قالدى.

شۇ كۈندىن باشلاپ ئۇ كېسەل بولۇپ يېتىپ قالدى. ئانچە ۋاقىت ئۆتمەيلا ئورۇقلاپ بىر تېرە، بىر ئۈستىخان بولۇپ قالدى. بۇرۇنقى بەرنالىقىدىن ئەسەرمۇ قالمىدى. ئۇنىڭ گېلىدىن سۇدىن باشقا ھېچنەرسە ئۆيمەيتى. بىچقارە ئانىسى قىزىنىڭ نېمە كېسەل بولغانلىقىنى بىلەلمەي تۈگۈشۈپ كىتىۋاتاتتى. گۈزەل ئاخىرى ئۆزىگە ئۆزى ھاي بەردى. قىساس ئېلىش كېرەك. بۇنىڭ ئۈچۈن ساقىيىپ ماغدۇرغا كىلىشىم كېرەك، دەپ ئويلىدى. ئۇنىڭ بۇ ئىرادىسى كېسىلىنىڭ ساقىيىشىغا تۈرتكە بولدى. ئۇ ئەسلىگە كىلىپ ئورنىدىن تۇرۇپ ماڭغان چېغىدا ئارىدا ئىككى ئاي ئۆتۈپ كەتكەنىدى.

گۈزەل ئەسلىگە كىلىپ قىساس ئېلىش ئۈچۈن چارە-ئامال ئويلاۋاتقان مەزگىلدە قورسىقىدىكى بوۋاق تۆت ئايلىق بولۇپ قالغانىدى. ئابلىمىتنىڭ بىرىگە پىچاق سېلىۋېتىپ ئىككى يىللىق كېسىلىپ كەتكىنى شۇ چاغدىلا ئېسىگە كەلدى. مەن ئەمدى كىمدىن قىساس ئالىمەن، ئۇنىڭ تۇرمىدىن چىقىشىنى ساقلايمەنمۇ؟

گۈزەلنىڭ بۇرۇنقى ھۆسنى جامالىمۇ قالمىغانىدى. ئۇ باشقا بىر قىزغا ئوخشاپ قالغانىدى. ئۇ ئەمدى قانداق قىلسۇن؟ ئوپىراتسىيە قىلىپ ئالدۇرۇۋەتسۇنمۇ؟ ئوپىراتسىيە قىلىشۇمۇ تۇققان بىلەن ئوخشاش، بەربىر كىشىلەر ئۇقۇپ قالىدۇ. ئائىلىسىنىڭ نامىنى بۇلغايدۇ. ئۆيدە ئۆزىنى قويدىغان جاي تاپالماي قالىدۇ. ئەمىسە قانداق قىلسۇن؟ ئۆلۈۋالسۇنمۇ؟ توغرا، ئۇنىڭغا ئۆلۈپلا ھەممە ئازاپتىن، ئىزا-ئاھانەتتىن، دەردتىن بىر يوللا قۇتۇلۇشتىن باشقا باشقا يول قالمىغانىدى. ئۇ يەنە ياشاۋېرىشكە چىدىماي

قالدى. مۇھەببەت، قورساقتىكى بوۋاق، يەنە... ئۇنى بەكمۇ ئازاپلاپ كېتىۋاتاتتى. ئۇ دورا ئىچىپ ئۆلۈۋېلىشنىمۇ ئويلىدى. لېكىن ئويلاپ ئاخىرى تۇنجى قېتىم ئابلىمىت بىلەن سۆيۈشكەن يەر- كۆۋرۈكتىن ئۆزىنى تاشلاپ ئۆلۈۋېلىشنى توغرا تاپتى. بىر كېچىسى ئۆيدىكىلەرگە تۇيدۇرماي ئۆيدىن چىقتى. غۇر- غۇر تاغ شامىلى ئۇنىڭ قويۇق چاپلىرىنى يۈزىگە چۈشۈرۈپ كۆزىنى توسۇۋالاتتى. بۇنداق چاغدا ئۇنىڭ چاپلىرىنى قولى بىلەن قايرىۋېتىشكىمۇ خوش ياقماي بېشىنى ئىرەنسزلىك بىلەن سىلكىپ قوياتتى.

كېچە جىمجىت ئىدى، پەقەت چىكەتكىلەرنىڭ تىنىمىسىز چىرىلداشلىرى كېچە جىمجىتلىقىنى بۇزۇپ تۇراتتى. ئۇنىڭ روھىي دۇنياسى بەكلا مالىمان ئىدى، ئىچىدە نۇرغۇن ئىشلارنى ئويلىدى، ئويلىدىلا ئەمەس بۇ تونۇش ماكانغا پىچىرلاپ سۆزلەپ بەردى، ئۇ دەردلىك قىسقىغىنا ھاياتىدىكى ئازابلىرىنى ھېچكىم بىلمىسىمۇ بۇ كۆۋرۈكنىڭ، تاغلارنىڭ، ئۆزىنى توختاۋسىز ئامراقلىق بىلەن سۆيۈۋاتقان تاغ شامىلىنىڭ بولسىمۇ ئاڭلاپ قېلىشنى خالايتتى. شۇڭا ئۇ ماڭغاچ ھەممە دەردلىرىن شاماللارغا شىۋىرلاپ تۇرۇپ دەۋالدى. گۈزەل جانسىز قەدەملىرى بىلەن ئاستا مېڭىپ كۆۋرۈك ئۈستىگە چىقتى. ئۆزىگە تونۇش يەرگە كەلگەندە توختىدى. كۆۋرۈكنىڭ تۆۋەن تەرىپىدە يوغان - يوغان قورام تاشلار ياتاتتى. تاشلار ئۇنىڭغا، باغرىمغا ئۆزۈڭنى ئات دەۋاتقاندەك تۇيۇلۇپ كەتتى. ئۆزىنى تاشلىسىلا بىر مىنۇتقا قالماي ئۇنىڭ جېنى ئۇ دۇنياغا راۋان بولاتتى.

غەپ ئاسمىنىدا نۇرسىز ھىلال ئاي ئېسىلىپ تۇراتتى. ئۇ ئايغا ئەلەم بىلەن قاراپ قويدى. ئاندىن كۆۋرۈكنىڭ سالاسۇنىغا چىقتى. كۆۋرۈكتىن

ئۆزىنى تاشلاش ئۇنىڭغا ھېچقانداق قورقۇنۇچلۇق بىلىنمەيتى. چۈنكى ئۇنىڭ ئۈچۈن ھازىر ھەرقانداق ئىش بەربىر ئىدى. ئۇ كۆزىنى يۇمدى. ئارقىدىنلا كۆزىنى ئېچىپ غۇۋا ئاي نۇرى يورۇتۇپ تۇرغان پاكار ئۆيلەرگە، يىراقتىن قارىيىپ كۆرۈنۈۋاتقان تاغلارغا، ئاسماندىكى يۇلتۇزلارغا، ئايغا قاراپ ئاھ دەۋەتتى. ئۇنىڭ بۇ ئاھلىرىدا بۇ دۇنياغا قىيامماسلىق، لېكىن ئامالسىزلىقتىن ھاياتتىن كېچىشتەك مۇرەككەپ ھېسسىياتى مۇجەسسەم ئىدى. ئۇ ھاياتقا، ياشاشقا شۇنچە تەشنا ئىدى، بىراق...

ئۇ كۆزىنى قايتا يۇمۇپ ئۆزىنى پەسكە تاشلىدى. لېكىن نېمە ئۈچۈنكى ئورنىدىن قوزغىلالمىدى. بىر نەرسە ئۇنىڭغا ئېسىلىۋالغاندەك قىلاتتى. كۆزىنى ئېچىپ راستىنلا بىرىنىڭ ئۆزىگە ئېسىلىۋالغانلىقىنى كۆردى. ئاھ خۇدا، ئۆز ئارامىدا ئۆلگىلىمۇ بولمىسا بۇ جاھان نېمە بولۇپ كەتتى زادى؟! - گۈزەل! ئۇنداق قىلماڭ!

- مېنى قويۇۋېتىڭ!

- ياق، سىز يولدا كەلگۈچە سۆزلەپ ماڭدىڭىز، مەن ھەممىنى ئاڭلىدىم. ئىككەيلەن توي قىلايلى. بالىنى مەن باقىمەن. ئۇ سىزنى ئالدىغان بولسا مەن ئۇنداق قىلمايمەن، سىزنى بىر ئۆمۈر ئەزىزلەيمەن... گۈزەل بۇ ئاۋازنى تونۇدى. بۇ ھېلىقى نەچچە خوتۇن ئېلىپ بالا يۈزى كۆرمىگەن رېمۇنت زاۋۇتىنىڭ تېخنىكى ئىدى. تېخنىك گۈزەلنى سالاسۇندىن كۆتۈرۈپ ئېلىپ مەھكەم قۇچاقلىۋالدى. گۈزەل بېشىنى تېخنىكىنىڭ كۆرىكىگە قويۇپ ھۆڭرەپ يىغلىۋەتتى.

*

*

ئىككى يىل توشۇپ، ئابلىمىت ئەمگەك بىلەن ئۆزگەرتىش مەيدانىدىن چىقتى. ئۇ ماشىنىدىن چۈشۈپ دەرھاللا ئۆيگە چاپمىدى. تونۇشلارنىڭ ئۇچراپ قېلىشىدىن ھەزەر ئەيلەپ كۈنى كەچ قىلدى. ئۇ ئەمگەك بىلەن ئۆزگەرتىش مەيدانىغا بېرىپ بىر يىلدىن كىيىن دادىسى ئالدىدا، ئىككى ئايدىن كىيىن ئانىسى ئارقا-ئارقىدىن بۇ دۇنيا بىلەن خوشلىشىپ ئۇنىڭ ئۆيى گۈلپىيەگە ئوڭچىلا قالغانىدى. ئابلىمىت گۈلپىيەم بىلەن نەچچە قېتىم ئاجراشماقچى بولغان بولسىمۇ، گۈلپىيەم رەت قىلغانىدى. سەۋەب، شۇنچە چوڭ قورو-جايدىن ۋاز كەچكۈسى كەلمىگەنىدى. ھەممە ياق جىمىققان ئەل ياتقۇ مەزگىلىدە ئۇ دەرۋازىسى ئالدىغا كەلدى. ئۇ ھوجرا ئۆيىنىڭ يورۇق تۇرغانلىقىنى كۆرۈپ قالدى-دە، ئۆيدە كىمنىڭ بارلىقىنى بىلمەكچى بولۇپ قېرى قارايغاچقا يامىشىپ دېرىزە يېنىغا كەلدى. دېرىزە پەردىسى چۈشۈرۈۋېتىلگەن بولغاچقا ئىچىنى كۆرەلمىدى. لېكىن ئۆي ئىچىدىن گۈدۈڭشىغان ئاۋازنى ئاڭلاپ قالدى. ئۇ قۇلىقىنى دىڭ تۇتۇپ ئاڭلىدى.

- ئېرىڭنىڭ كىلىدىغان ۋاقتى بولدى، سورىسا نېمە دەيسەن؟

- سېنىڭ بالاڭ دىمەمدىمەن.

- بىراق ئۇ ئۆيدە بولمىسا، بۇ گېپىڭگە ئىشىنەمدۇ؟

- نېمىشقا ئىشەنمىگۈدەك. بويۇمدا قالغاندا ئۇنى يوقلاپ بارغانىتىم.

ئۇ قوي بېقىۋاتقان ئىغلىدىلا بىر ئىش قىلغانتۇق. ئۇ شۇ چاغدا بەك خوتۇنسىراپ كىتىپتىكەن.

- ئىككى يىلغىچە يالغۇزلۇققا قانداق چىدىدىكەن. ئاجىزلىق نېمىشقا باشقا ئەرگە تىگىۋالمايدىكەن. - ئۆي ئىچىدىن يەنە ئاۋاز ئاڭلاندى. - ساراڭكەنسەن. مەن نەدە يالغۇز. سەن ھەمراھ بولدۇڭغۇ، ئۇنىڭ ئۈستىگە بۇ چىرايلىق ئۆيىدىن كەچكۈم كەلمىدى. مېنى باشقۇرىدىغان قېيناتا - قېينانام يوق. ئۆزۈم خان، ئۆزۈم بەگ. ئۇنى دېمىسەممۇ بۇ ئۆيى دەپ گۈلپىيەمنىڭ ئاۋازى بوغۇلدى.

ئابلەمىت بۇ گەپلەرنى ئاڭلاپ كۆز ئالدى قاراڭغۇلىشىپ جاھان چۆرگىلەشكە باشلىدى.

- سېنى ئۆلتۈرۈۋىتىمەن! - ئۇ شۇنداق دەپ ۋارقىراپلا قارايغاچ ئۈستىدىن يەرگە گۈپپىدە قىلىپ چۈشۈپ بىرنى ئاھ، دەپ جىمىپ قالدى.